

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } డిన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 14-వ తేది గురువారము } No 165
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస శుద్ధ నవమి. } సంచిక ౧౬౫

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాష్ట గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.



ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0 డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.

అమృతంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

మైనారు పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వాకటియగు Regd Trade Mark

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

(1) మ. రా. రా. శ్రీ, మ. టి. నూర్యనారాయణమూర్తి ఫస్ట్ ఆ. తెలిస్తేరు డి. టి. నూర్ పొట్టునగరం. జిల్లా
గోదానరి. పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను చాలమాట్ల రప్పించి ఉపయోగించియున్నాను. ఉత్తముగణము
కలిగినదని నిర్ధారణయైనది.

(2) " మ. ఇ. హెన్రీ, సబ్రిజిస్ట్రార్, కొత్తకోట. పీరు వ్రాసినది.

తాము మొదట పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల ఉపకారమును చేసియున్నవి. కాన దయచేసి ఇప్పుడు 12
సీసాలనుపంప కోరుచున్నాను.

(3) " మ. జి. నూర్యనారాయణ జమీందార్, కోరుకల్లు పోస్టు కాలిపాడి జిల్లా కృష్ణా.
పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు సంజీవనముగానున్నదని ఖండితముగా చెప్పగలను. దయతో 12 సీసా వి.పి తో
కలవలెను.

(4) " మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్ల్యు. గుమ్మా, మరాడ, పోస్టు కాతరం, కృష్ణా జిల్లా పీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకును పెద్దవారికిని చాల ఉపయోగముగా నున్నవి యని సంతోషములను
మా యపరచుచున్నాను.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు



విజయం కావలెను 2081

తలనొప్పి, యిక్ష్మముల, చేయి కాలు పట్టుకొనుట
పంటిసొప్ప మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టగ
భార్యజెందిన "జామా తైలమునకు" సమమును మందు వేరేద
యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది.
బడ్డి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడును.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

యింగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫూరిక్,
నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,
నెం. 63 నైసవనాయనివీధి, మదరాసు.

నైకలును తయారు చేయుటయం దొక నూతనపద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది

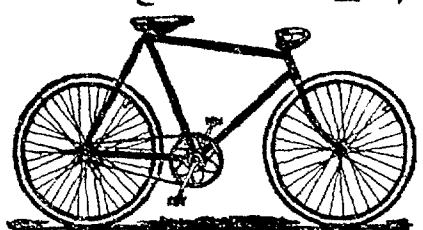
స్వంతదారునికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

హార్ కూల్స్ నైకిల్స్ పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.

(బ్రిటిష్ పారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారగుటచే
చౌకగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

పేరునందు

హార్ కూల్స్



బలమునందు

హార్ కూల్స్

1-కి ధర ర్పు 83 లు మాత్రమే

ఎటుపు, అకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగువాటిలో గలవు.

Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras.
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

మాన ఫోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

జలగుళియు! (పోస్టుభర్తలకు ప్రత్యేకము) / సామిథికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి కైన్యకాకల
కిమాత్రలు దివ్యామృతము. ఆశీర్వాదులు, అరుచి, ఆపునెంతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పర్యావరణముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పాల్పములు, శిరస్సు,
శక్తి, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగి నొప్పులను
పోగొట్టి జేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు తెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతకొప్పలను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. ఆశుభవముగల ఔషధ
మునుటచేతను పరమసాంస్కృతిక యని చెప్పవల
చుకొనరి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరుణామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యుని

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర

చదువుడు!

యోచింపుడు!!

కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్ చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రదేశముల కిది ఆహామైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోవడం కాపాడును, వారి యొక్క అభివృద్ధి, సాగును పెంచును. పుష్టతయందు గలుగుచుంటును పాత్రద్రోలును, బట్టలను మాన్పును.



రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన నువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెడకు ఈ తృప్తామును, చల్లదనమును, మంచియోచనను గలిగించును. వేసకు శేలమున దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యద్భుత సుగంధము గుఱించి చాల గొప్పగా వాగడియున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రానికను చదువుడు.

నివాళిచందు భండారి, అమృతసరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:—

“మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిరి. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందుముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లకు దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్ల ధర 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము.

3 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”

హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రతి వట్టణమునందును, గ్రామమునందును నాగరిక మె యందు ప్రతిదుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు ఇతరులు తెలియనివరకగుటకు గల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది నరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్ప భయము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారకంఠములకు మీరు జాగ్రత్తము. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వా గూడడ దని స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరు లన్నిటికి రాజువంటిది

టటో దిట్ బహారు

వాడినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతి రుచుల యందు కొన్ని మక్కలను వేసిన క్రొత్తగా గోసన పువ్వులవలె మీ చుట్టప్రక్కలకు దాని వాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుదు.

తరువాత మీ చెప్పుకును దీనిచే వాడుదురు.



1 బుడ్ల బుడ్లి 1-కి ర రు 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అకా 0-5-0 ప్రత్యేకము. కాంబిల్ బుడ్లి 1-కి
1 ” ” ” 1-4-0, ” ” 0-5-0 ” గర అ 0-2-0

సోల్ వజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ ఆండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, జమ్నా మశీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

126



ఎంతవిచిత్రము!

ఎంతతృప్తికరము!!

అమృత విద్యాలయమువాడ, ఉర్దూ (తురకము) హిందీ, సంస్కృతము, ఇంగ్లీషు, పంచాంగగణితము, జ్యోతిషము పోష్యుద్వారా (ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు) నేర్పుచున్నారు. ఈపోష్య విధానముచే మనము మన ఇంటియందుండియే చదువవచ్చును. మనసంతయును నన్నిటిని వారు తీర్చుదురు. వారమునకు ఒకపాఠము చొప్పున నెల 1 కి ప్రతిభావను 2 రూ. వారమునకు రెండుపాఠములైతే నెల 1 కి ప్రతిభావను 4 రూపాయలు.

అచ్చత విద్యాలయము, బ్రాంచి (2) నైజాం, వెంకటాచలం, మధిరతాలూకా, యస్. జి. యస్. రైల్వే.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-విడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము



శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదలనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును. 2039

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే

లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

పాతగా

చెన్నపురి బజారుధరలు

19.6-వసం అక్టోబరు 14-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాల బా 1-కి ర 70 0 0 మెదిలు 84 0 0 కరక

| | | |
|----------------|-------------------|------------------|
| దియ్యముబస్తాలు | | |
| కునుమ తెనాలివి | ,, 48 గలవి ర | 12 8 0 18 0 0 |
| నెల్లూరివి | ,, డిటా | ,, 14 0 0 18 0 0 |
| డిల్లి | ,, డిటా | ,, 15 0 0 16 0 0 |
| రాగలు | ర. 164 బస్తా 1-కి | ,, 9 10 0 10 0 0 |
| నువ్వులు | ,, | ,, 22 0 0 25 0 0 |

2. ధాన్యము పప్పులు

| | | |
|----------|------------------|------------------|
| కందులు | బస్తా 1-కి ర 205 | ,, 15 0 0 16 8 0 |
| నెనగలు | ,, డిటా | ,, 18 8 0 15 0 0 |
| నెసలు | ,, డిటా | ,, 18 8 0 14 0 0 |
| వినుములు | ,, డిటా | ,, 16 8 0 18 0 0 |
| ఉలకలు | ,, ర 195 | ,, 8 0 0 9 0 0 |

3. నూనెపస్తువులు.

| | |
|--|--------------------|
| నువ్వులనూనె బా 1-కి | ,, 158 0 0 156 0 0 |
| నెయ్యి మ 1-కి | ,, 14 0 0 25 0 0 |
| కొండాపురంజీరు నెనగపప్పుబా 1-కి | ,, 50 0 0 52 0 0 |
| ఇతరప్రదేశము | ,, 48 0 0 49 0 0 |
| జేరు నెనగనూనెగానూనె బా 1-కి ర 120 మి.కా.నూనె | 117 0 0 |
| అముదము బా 1-కి | ,, 90 0 0 91 0 0 |

4. చిల్లరపస్తువులు.

| | |
|--------------------------------------|------------------|
| చాయపనుపు బా 1-కి | ,, 72 0 0 78 0 0 |
| మారపనుపు | ,, 25 0 0 28 0 0 |
| మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి | 140 0 0 154 0 0 |
| గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి | ర 40, 45 |
| కాళహ స్తిపాయకట్టు | ,, 50, 55 |
| తెల్లము బా 1-కి | ర 40 0 0 80 0 0 |
| చింతపండు బా 1-కి | ,, 81 8 0 56 0 0 |

5. ఇనుము.

| | |
|------------------|------------------|
| వట్టారకం బా 1-కి | ,, 81 0 0 82 0 0 |
| చదరం | ,, 80 0 0 82 0 0 |
| రవుండు | ,, 80 0 0 82 0 0 |

6. నూలు.

| | |
|--------------------------------------|-----------|
| పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి | ,, 5 4 0 |
| మూళయేనుగ నెం 20 | ,, 6 12 0 |
| నెం 20 తెన్ని సింహం యాకె | ,, 7 6 0 |
| నెం 22 | ,, 7 14 0 |
| నెం 12 1/2 పాండిచేరి | ,, 5 15 0 |
| నెం 14 1/2 | ,, 6 6 0 |
| నెం 12 1/2 న్యూకాటక్ | ,, 5 10 0 |
| నెం 14 1/2 | ,, 0 6 0 |
| నెం 10 1/2 జోయంబుత్తూరు | ,, 5 8 0 |
| నెం 2 1/2 | ,, 5 9 0 |
| నెం 14 1/2 | ,, 6 8 0 |
| నెం 12 1/2 చూళ | ,, 5 10 0 |
| నెం 1 1/2 | ,, 5 0 0 |

7. దూది.

| | |
|-----------------------|------------|
| జోండావెన్దు బాదప 1-కి | ర 600 0 0 |
| పల్నాడు దూది | ,, 145 0 0 |

8. లోహములు.

| | |
|---------------------|--------------------|
| నెం 100 కులంక | ,, 61 0 0 61 8 0 |
| బంగారము, కులము 1-కి | ,, 21 4 0 21 8 0 |
| పసురము 1-కి | ,, 1 3 9 0 |
| ఇక్కిడి బా 1-కి | ,, 285 0 0 250 0 0 |
| రాగి డిటా | ,, 256 0 0 260 0 0 |

కాలిమానము

కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్

తాలూకాబోధు

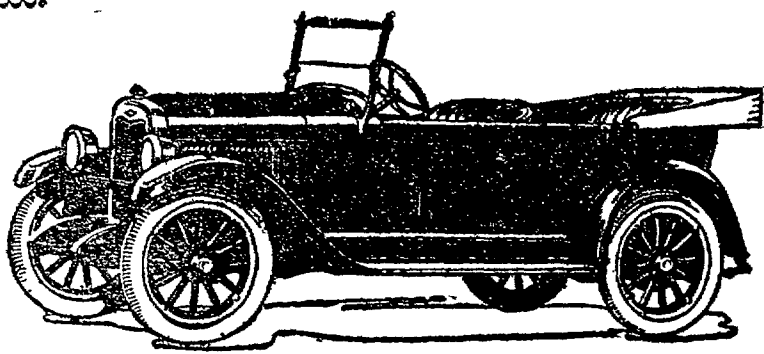
॥ పేరిడెంటమీద దావా

పంచాయతీకోర్టు | పెసిడెంటు ఎన్నిక

పెదరింక భూముల మాన్పు

1. సరిచే నూర్యకాంతము. 2. సరిచే లక్ష్మీనరసయ్య, 3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. వద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల ప్రైడిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసమ్మ. 7. సాలూరి నూరమ్మ. 8. జర్లరావు సన్యాసమ్మ. 9. చింతామణి మూడిక్క. 10. మద్దిల చంద్రమణిక్కం, 11. కూర్మాపు నూర ముగుగారి అప్పారావు.

ఆరంభమున
పరీక్షించుట
శ్రేష్ఠము.



చివర్ లెట్టు
కారులు

తెలివిగల వెట్టుబడి ధీరునకు డబ్బుయొక్క గులుగు తెలియును, గాని యెల్లరకును తెలియజాలదు. ఇది కారును చూచి మనుష్యుడును గమనింపవలసిన విషయము. మాయొక్క కారు యెన్నటికైనను, ఆస్తియేకాని, అప్పుగాదని దృఢముగా నమ్మవచ్చును.

బండినడచుటకు అగుభర్చును, ధీర పనితనమును, పరికరములను, ఆకారమును బట్టి, ధరలను నియమింపుడు. చివర్ లెట్టు కారును మీరు యేవిషయమునం దైనను చక్కగా పరీక్షించుకొనవచ్చును.

మాయొక్క పూర్ణాభిప్రాయమును వెల్లడించితిమి.

సింప్సన్ ఆండు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

మదరాసు

ఉదకమండలము.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రశస్తమైన పీఠిక వ్రాసియున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యాచీన సాంప్రదాయములు రెండుచు చక్కగా వివరింపబడినవి. సుమారు 160 మంది పూర్వకవుల ప్రయోగములు బాహుళ్యమున వ్రాసిరి. తెలి విక్రీలీ కులభయము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జరుగవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మంతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు.

రెండు సంపుటములు పొట్టిజీకాక రు 1-4-0
రెండు కలసి టైండు 1-8-0
ఆంధ్రదేశరూపము, నాటకముల లక్షణము 0-8-0

కావలసినవారిట్లు వ్రాయవలెను

తామూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,

ఇన్స్టిట్యూట్, రాజమండ్రి.

లలిత

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడుచుండు మాసపత్రిక. విద్యార్థుల శాస్త్రవాదములకు కవులకవి తాళిమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాసరచనకు ఇది మాతనరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘికసాహితీ ప్రముఖ విశేషాంశములందు వెలువడుచుండును. వింతవింతకథలు చిత్రచిత్రములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! జహూమానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, పామర శ్రీ పురుషాది సర్వజనసమాదరణీయమై రాగలవిజయరక్షిణినాడు వెలువడునున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు అక్టోబరు 31-వ తేదీలోపున కార్యస్థానమునకు చేరునటులంపవలెను. మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపజాలము. పలయవారు, ఆరణాలు లిక్కిలుపంపిన బడయగలరు. పిమ్మట చందాదారులకు వారి చందానంది, ఈ ఆరణాలు విజయనగరమునకు చందా సంవత్సరమునకు రు 8-0-0
ఆరుగలరు 1-12-0
విడిప్రతి 0-6-0

కార్యదర్శి

లలితాకార్యస్థానము, విజయనగరము

నూలు, నేతపరిశ్రమ విచారణ సంఘము

అమృతసరుబట్టలసంఘపక్షమున సాక్ష్యము

మారకము 1 పి. 4 పె. ల చొ॥ నిర్ణయింపగోరుట

అమృతసరు, అక్టోబరు 12:—నూలు నేత పరిశ్రమ విచారణసంఘ సభ్యులగు ముప్పారావు, మజందారు, పండి. హరికిషణ్ లాల్ గారలును అధ్యక్షుడు నాయుగుగారును యొక్కడికి నిన్నవచ్చి సాయంత్రము వేంకటేశ్వర గుర్రాం దాసు నూలుబట్టల విల్లుల నందర్పించిరి. అమృతసరు బట్టల వర్తకుల సంఘపక్షమున దివాన్ చందు యం. యల్. సి. ద్వా రకదాసు, కిషణ్ చందుగారలు విచారించబడిరి. వారు పంపిన వ్రాత పూర్వక మగు స్టేటు మెంట్టు సంఘము వారు, తమ సంఘము చాల సంవత్సరములనుండి భారతీయ విదేశీయ వ్యాపారమును 6 కోట్లవరకు జేయుచుండెనని చెప్పిరి. సభ్యులు బట్టలపరిశ్రమ తగ్గస్థితిలోనున్నదనియు వర్తకులకు నష్టముగల్గుచుండెననియు చెప్పిరి. ఇందులకు కారణము లెట్లు, మారకపురేటు అనుకూలముగనుండి ప్రభుత్వసహాయముండుటవలన జపాను ఇటలీ దేశములు యీ పరిశ్రమను పడగొట్టెనని చెప్పిరి. 1 పి. 6 పె. మారకముండుటవలన బట్టల పరిశ్రమాభివృద్ధి పెద్దదెబ్బ తగిలెను. విదేశపు బ్యాంకులు విదేశపు యొగునతిదారులకును దిగుమతిదారులకును సహాయము జేయుటవలన భారతదేశమందలి దేశీయపరిశ్రమలకు అవియు, యితర భారతదేశపు బాంకులునుజేయు సహాయమునకు నష్టము వచ్చుచుండును. వారు ప్రభుత్వము వారిని భారతదేశ నూలు పరిశ్రమకు రక్షణ నొసంగవలెనని కోరుచుకేంద్రసమాలోచకసలహాసంఘమునుసాపింపవలెననియు, వారు భారతదేశములో విదేశపుకాస్తర్లను రుజేయుటనుగూర్చియు, పరిశ్రమాభివృద్ధినిగూర్చి ఉత్తరులకు పలహానిచ్చుటనుగూర్చి ఆలోచింపవలెనని చెప్పిరి. 1 పాయింట్ 1 పి. 4 పె. మారకము స్థిరముజేయవలెను. జపాను దేశము సరకులపై నూటికి 18 చొ॥ యొక్క-వరకును నుంకము విధింపవలెను. భారత దేశములోని బాంకులు ముఖ్యముగ ఇంపీరియలు బాంకు విదేశము బాంకీలకాదు భారతదేశపు సరకులపై ఋణములను పరీనుగ నిచ్చునటుల జేయవలెను. భారతదేశపు సరకులపై మున్యనిసీవలు పన్నులను దీసివేయవలెను. వానిపై రైల్వేనుంకము తగ్గించవలెను.

దివాన్ చందూగారిని అధ్యక్షుడు విచారింపగా సంఘము నందు 140 మంది సభ్యులగులని చెప్పిరి. వర్తకులకు భారతదేశములో తయారగుసరకుల తృప్తికరముగ నుండెను. కాని కొన్ని స్థానలరంగు అడ్డకండ్ల విషయమున భారతదేశపు సరకులకన్న జపానుసరకులు నాణెమైనవని చెప్పవచ్చును. ఇటలీ అడ్డకములు మాంచెప్పరు సరకులను ప్రొంగిజేయుచున్నది. విదేశపు బ్యాంకులు సాధారణముగా విదేశపు ఋణములమీద ఋణములిచ్చును. సరకుల వెల నూటికి 50 పైగా గూడ నెక్కున వడ్డీ నూటికి 18 చొ॥ నిచ్చుచున్నాడు. భారతదేశపు సరకులమీద నూటికి 50 యాయుండెను. ఇట్లైన వర్తకులు ఇండియను బ్యాంకుల కేలపోలేరని అధ్యక్షుడడిగెను. సాక్షి ప్రభుత్వరక్షణ మిచ్చుచు ఇండియను బ్యాంకులకు యొక్కువ మూలధనము మిగులలేదనియు అందుచేతబుగములియ్యలేననియు చెప్పిరి. పెంట్టులు బ్యాంకు అనిసరకులమీదను డబ్బునిచ్చుచుండుననియు, రేటుమాత్రము తక్కువగావనియు ద్వారకదాసుగారనిరి. సరకులనాణెము నికరముగావలెననియు అనామ్యదాబాదువిల్లులు ఒకటేమార్పుతో వేర్వేరురకముల సరకులను బంపుచుండెనని చెప్పిరి. అంతట సాక్షి మారకమును 1 పి. 4 పె. కు నికరముజేయుటవసరమని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము-ఆచార్యరాయి గారు:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నెనేటునకు డా॥ పి. సి. రాయిగారిని సభ్యునిగ నియమింపుట మానిరి. వంగ ప్రభుత్వమునా రాతని విశ్వవిద్యాలయము నుండి తొలగించిరి. ఆ రాష్ట్రమునందలి విద్యావంతులలో కెల్ల యొక్కువ అనుభవము గల భునులు డా॥ రాయిగారు. గొప్ప రసాయన శాస్త్రజ్ఞులుగ ప్రపంచ మంతటను ఖ్యాతి గాంచిరి. వారిని తొలగించు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్భాగ్య మొనర్చుట యగును. దారేగారిని విశ్వవిద్యాలయమునుండి తొలగించుటకు వారి ప్రస్తుతియు కారణమే లేక వారి కద్దర ప్రేమయే? (ట్రైబ్యూను.)

భారత శాసనసభ ప్రత్యభ్యర్థులు లేక ఎన్నికోబడినవారు



ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు
యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి
(తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి)



సి. కార్స్వామి అయ్యంగారు
కాంగ్రెసు పక్షము (చిత్తూరు జిల్లా)



నయ్యదు ముర్తుజసాహేబుగారు (కాంగ్రెసు)
దక్షిణమద్రాసు మహమ్మదీయుల ప్రతినిధి



విద్యాసాగరు పాండ్యగారు
ఇండియన్ కాంగ్రెసు
దక్షిణ ఇండియా రైతు సంఘపు ప్రతినిధి

మహమ్మదీయ ఓటరులకు

నాయకుల విన్నవము

మదరాసు, అక్టో. 12—ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు
కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:

ఈ దినము విన్నవము మదరాసు రాష్ట్ర మహమ్మదీయ ఓటరులకు హాకిము అజ్మియ భాను సాహేబు, మాలానా అబ్దుల్లా అజ్మియ, ముహమ్మదు హక్, డా. అస్సాదీ, మాలానా ష. హఫీ దావూదుగార్లు ప్రాసించి యుండిరి.

మా సోదరమహమ్మదీయులను కాంగ్రెసు సంఘ సంఘటింపజేయునది నిలిచిన అభ్యర్థనకే ఓటు జేయవలసి గోరుచున్నాము. ఇండియాలో జాతీయ సంఘ కాంగ్రెసు ఒక్కటే మనరాజ్యప్రజలు హిందువులు మహమ్మదీయులుగాడ 1920 సం॥ స్థాపించబడిన కిలాఫతు ఉద్యమము కొనసాగించుట యందుగాని తదితర జాతీయోద్యమమునందుగాని యితర రాష్ట్రములవారికంటె పెనుకబడియుండలేని జ్ఞప్తియందుకొనెదరు గాక. జాతీయ సంఘమును కాంగ్రెసు యొక్క గత 40 యేండ్ల జీవిత కాలమునందు మదరాసులో హిందూ మహమ్మదీయ వికసనోద్యమము చక్కగ ప్రకటించబడినది. అచ్చట మహమ్మదీయ సోదరులు కాంగ్రెసును కార్యక్రమముగూర్చి పడనారు ప్రకటించు తప్పుడుమాటల నన్ని మోసపోరాదని మెచ్చించుచున్నాము. స్వరాజ్యసంపాదనార్థము ఉభయ సంఘముల నాయకత్వము

వహించి నడిపించిన నాయకులు కొందరు యిప్పుడు కాంగ్రెసును విడిచిపెట్టినది గాని, కాంగ్రెసును ప్రతిపాటుగ ప్రచారము జేయుచున్నారంటు గాని అసత్యము. హిందువులు తమహక్కులను సంతృప్తిపరచుట కైదు కాంగ్రెసే సాధనముగ నెంచుచున్నారో మహమ్మదీయుల మగు మేము కూడ మా హక్కుల గూర్చి కాంగ్రెసే సాధనముగ నెంచుచున్నాము. దక్షిణదేశమునది మహమ్మదీయ తెచ్చుకుని సంతృప్తిపరచుచునకు సహకార విధానమునందు పాల్గొనువానికిగాని, బ్రిటిషువారికి మహమ్మదీయుల యెడ అవ్యాజ్యములనుగలవని ప్రచారము జేయు అభ్యర్థకులుగాని ఓటుజేయవలసి నున్నది. మదరాసులోని మహమ్మదీయ సోదరులందఱు తమహక్కుల సంతృప్తి స్వరాజ్యమును సాధింప గలవని గట్టిగానే కాంగ్రెసు అభ్యర్థనకే చర్యయను జేయ వలెనని కోరుచున్నాము. (అ. (వె.))

మోకతాలీగారి విన్నవము

మదరాసులోని మహమ్మదీయ వోటరులకు మహమ్మదీయ నాయకులవిన్నవములో చేకరియచు మాలానా మోకతాలీగారు ఈవిధమున విన్నవించుచున్నారు:—

హిందూ మహమ్మదీయ సంఘముకై కొందరు కాంగ్రెసు నాయకులు చెరుకంజి వేయియన్న పట్టుదలతో యంతకాలము పనిజేయుచుండిన జాతీయ సంఘ మహమ్మదీయులను విడిచిపెట్టినది. ముఖ్యమంత్రి బలహీనులను సదరు నాయకుల మోసాత్మక మెక్కుట నున్నారని కానేరదు. ధైర్యము చెప్పి మనవిగోపుచున్నామను విడిచిపెట్టరు. దైవకృపవలన భారత జాతీయమోక్షార్థ ఎన్నడు ముగిసిపోదు. (అ. (వె.))

దక్షిణాఫ్రికాయావారుల స్వదేశగమనము

భారత దేశమును జూచి

మహాసంతోషమును చెల్పుట

బొంబాయి, అక్టో 18:— దక్షిణాఫ్రికా యూనియను రాయబారులు యిక్కడికియువయమే వచ్చిరి. సాయంత్రము దక్షిణాఫ్రికాకు పయనమగుచున్నార. రాయబారులు రాగానే యీక్రింది విడ్డోలు సందేశమును భారతదేశమునకై అసోసియేటెడ్లు పెను కొనగిరి:— “భారతదేశమున మాప్రయాణము చాల సంతోషకరముగ నుండెను. కేంద్రప్రభుత్వమును, యితర ప్రభుత్వములను ప్రజలలో నన్ని తరగతులవారును మాకు నెడలినచోట్ల స్వాగతమొసంగుటలో ఒకరినిమించి వరియొకరు పనిజేసిరి. మాయెడల నక్కింతో దార్శమును, దయయు, ఆదరమును జూపబడినవి. మీది అద్భుతదేశము. మీదేశమునందలి చారిత్రకచిహ్నములు ఆశ్చర్యమును గొల్పుచున్నవి. మీదేశ సమస్త లాకర్షకముగనున్నవి. మాయెడల మీరు దయతో శ్రద్ధవహించి తోడ్పడినందులకు సంతోషమును చెల్పుచున్నాము. భారతదేశమునకును అందరి ప్రజలకును మా ఆశీస్సుల నొసంగుచున్నాము.

రాయబారులు పయనమగుటకు ముందు యూరోపియను సంఘమువారు విందోసంగెదరు. దక్షిణాఫ్రికా భారతవర్తకులు బొంబాయిలోనివారు స్త్రీమరుమిది రాయబారులవద్దకు జోయి ప్రసంగించెదరు.

స్వదేశగమనము

మూడువారము లీదేశమున తిరిగినవిధము దక్షిణాఫ్రికా యూనియను పార్లమెంటు రాయబారుల వరల నీ సాయంత్రము: యస్. యస్. ఖండాలానాకలో బయలుదేరిపోయిరి. వారికి స్వాగత మెందంగటకు కేపుర్ద సర్ దోరలుతాతా, సర్. జి. పాడినను, కోవాన్జీజహంగీరు, సర్. జనీదేవి, య్. యం. జోషీగారులవచ్చిరి. బొంబాయిలోని దక్షిణాఫ్రికా వర్తకులు దాదాపు 40 వంద వారిని సంతకముచేసిరి.

రేబర్న గౌరవప్రాయము

రాయబార పథ్యులలో నొకరగు జి. రేబర్నగారు యూనియను పార్లమెంటు కార్యకర్తలవద్ద భారతదేశమున పయనముజేసినంతకాలమును కార్యకర్తలవద్ద గూర్చి తెలుసుకొనగోరినవారు, తమ అభిప్రాయముల గొన్నిటిని చెప్పిరి. భారతదేశమునందలి కార్యకర్తల పరిస్థితుల గూర్చి యడుగగా అవియెంత చెడును గనుండవలెనో అంత చెడుగనుండెనని చెప్పిరి. బొంబాయిలో ముఖ్యముగ వారి గృహనివేశన పరిస్థితులు అభ్యాన్నముగ నుండెనని వారు చెప్పిరి. వలసభోయి భారతదేశమునకు తిరిగి వచ్చిన వారి స్థితి యిటులుండ జూచినదిప పయంకను దక్షిణాఫ్రికా నుండి పంపిణీయలను గూర్చి వారింక యిష్టముతో పనిజేసెదరా యని యడుగగా అవియమై యేమియు చెప్పటలేదనిరి. (అ. (వె.))

బొంబాయి డివలపుమెంటు

బ్యాక్టీవిచారణసంఘ శిఫారసులను

అమలునందుంచ ప్రయత్నింపుట

బొంబాయి, అక్టో 18:— బొంబాయి డివలపుమెంటు డైరెక్టరేటువారు బ్యాక్టీ విచారణసంఘమువారి శిఫారసుల నీలోగా తమనివేదికమందు అమలుజూపుటను ప్రయత్నించుచున్నారు. వెంటనే పనిప్రారంభింపబడును. 1,7 బ్లాకులు బ్యాక్టీ నుండియు మోగగునుండియు పూడితీయుటవలన పూరింపబడును. ఒకటవ బ్లాకు పూర్తికాగానే రెండవ బ్లాకు పనిప్రారంభింపబడును. రెండు బ్లాకు ఇనుకతో పూరింపబడును. (అ. (వె.))

మధ్యరాష్ట్రముల ఎన్నికలు

ఆనిగారి అభ్యర్థిత్యము.

యోటుమీలు, 14:— భారతరాజకీయశక్తి రిస్పాన్సివు శక్తిము అభ్యర్థిగ ఎం. ఎస్. ఆనిగారు నిలబడినట్లయ్యెను. వారికి పోటీయుండెదని సర్. ఎం. జి. జోషిగారు యిచ్చుట ఉపన్యాసమునందు నూచించిరి. ఇతర శక్తిమలకా రెవెన్యూను పోటీజేయునట్లు లేదు. (అ. (వె.))

కడపమండలములోని ఓటరకు కడప మండల కాంగ్రెసు కమిటీవారి విన్నపము

1

ఈ నవంబరు నెల 14-వ తేది సోమవారము ఉదయము 6 గంటలకు మొదలుకొని సాయంత్రం 6 గంటలవరకు మద్రాసు శాసన సభకును, ఢిల్లీ శాసన సభకును యెన్నికలు జరుగబోవు చున్నవి. మీ ఓట్లకు పలువురు పలువిధములగా చెప్పి మీ ఓట్లు కోరవచ్చును. మీ హక్కులు మీ కీడుమేలులు మీరు ఓట్టిచ్చి పంపు మెంబర్లపై నాధారపడియుండునగాన మీకు తొందర పడక చక్కగా చిచారింపి తగినవారికి మీ ఓట్లును ఇవ్వ వలసినది.

మన మద్రాసు కాంగ్రెసు యొక్క కలకొరకు పక్షములు రెండేయిచ్చును. ఒకటి "జన్మి" పక్షము. ఈ పక్షము మొదట బ్రాహ్మణులకు మేలుకొను పక్షముననున్నది. ప్రారంభించ బడినను ఆచరణయందు కొందరి బ్రాహ్మణుల లాభమునకై మాత్రము పాటుపడు పక్షముగా మారినది. ఈ పక్షమువారు తమలాభములు, తమ పుష్కలములు, తమ బిరుదులు తమ గౌరవ ములే ప్రధానముగా నెంచుకొని వాటి సుపాదనకై ప్రభుత్వము వారికి అనుకూలరయి యున్నారు. కాని దీనిని ప్రభుత్వ పక్ష మనియే చెప్పవలెను.

ఈ పక్షమువారు ఈ 7 సంవత్సరములకు చేసిన కార్య ములను గమనించిన పై విషయము అందరికిని బోధపడును. జన్మి పక్షమువారు అధికారమునకురాక పూర్వముననున్న ఇప్పటి కిని ఈ రాజధానిలో హక్కుకాబడిన పన్ను దాదాపుగా రు 125 లక్షలు అరుసు. ఈ హక్కుపన్ను పడినందున అప్పటి కంటె యిప్పటికి మీకు కలిగిన మేలులేవో మీకే తెలియును.

మనోహరి నీటివనతులను కల్పించుటకుకీ నీటిపారు దల చట్టము ఆర్థికశాఖకు చెప్పి గవర్నరు మెంటువారు ఇర్రీ గేజిట్ చట్టమును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టినందున అంగీక రింప బడినది. ఆచట్ట ప్రకారము నీటితీరువను హక్కుచేయవలె నన్ను, శాసనసభ్యుల సమ్మతిని పొందే చేయవలసి వుండినది. పై హక్కు శాసన సభ్యులకు నుంచుటకు గవర్నరు జనరలుగారు నోష్కొనక తిరిగి ఆ చట్టమును మార్చుచేయుటగాను శాసన సభకు వాపసు నంపిరి. అట్టి సందర్భములలో జన్మి పక్షము వారు చేసినదేమో చక్కగా గమనింపుడు. వారికి కష్టము వచ్చినది. గవర్నరు జనరలుగారు కోరినమాదము నోష్కొన్న యెడల ప్రజాప్రతినిధులైన శాసనసభ్యులకు నుండవలసినహక్కు ను పోగొట్టినవారగుదురు. అందువలన ప్రజల మరల ఓట్లు యివ్వకపోదురు. ఒప్పుకొనకపోయిన గవర్నరు మెంటుకు ప్రీతిగా నుండదు. అప్పుడు ఆలోచించి గవర్నరు మెంటుతో ఏకీభవించి వ్యవధి లేదను నెవముతో ఎన్నికలయిన తరువాత చూడవచ్చునని ఈ చట్టము మరల యిప్పుడే విమర్శకు రాకుండా నిలిపి వేసి యున్నారు. వ్యవధి లేదను కారణము నిజమేనయితే నేరము లో యెంతో అభిప్రాయ భేదము వున్నను 15 దినములకూర్చొని హిందూ ధర్మాదామ చట్టమును గురించి చర్చించి యెట్లు ఆ చట్టమును ఆమోదించిలో మీరు గ్రహించెదరుగాక వ్యవధిలేదను కారణము వట్టి మిషయేకదా.

తమ పక్షమును బలపరచుటకై జనులకుండవలసినయెన్ని క హక్కులను అందరికిని యివ్వక తమపక్షము వారికి ఆశీతుల కు నిచ్చియుండుట తెలిసియే యున్నది. ఈ విషయ ము లో మన జిల్లాకు ఈ పార్టీవారు గొప్ప అపకారము చేసియున్నా రు. ఎ. మనజిల్లా అనేకవిషయములలో చాలవెనుకపడియున్న దనిన్ని ఖాసీలు అధికముగా జరుగుచున్నదనిన్ని కత్తులు వున్న వను నెవముతో మనజిల్లాబోర్డుకు యితర బోర్డులకంటె మన బోర్డులో విద్యావంతులు క్లిష్టపరులు యెక్కువమంది వుండినను అధ్యక్షుని యెన్నుకొను హక్కునకు క్లి. యం. నరసింహారావు గారిని అధ్యక్షునిగా నియమించి మనకుండవలసిన హక్కు నివ్వ లేదు. ఖాసీలు జరుగుటయందేమి కత్తులు అధికముగా నుండు ట యందు 15 క్లియందేమి కడప జిల్లాకంటె హీనస్థితి యం దున్న కొన్ని జిల్లాలకు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షు నెన్నుకొనహక్కు చ్చి మన జిల్లాబోర్డుకు మాత్రము ఆ హక్కునివ్వలేదు. ప్రెసి డెంటును ఎన్నుకొనుహక్కు మెంబర్లకిచ్చిన వారు శ్రీయుతకే కోటిరెడ్డిగారిని ప్రెసి డెంటుగా పేర్కొనుకొని యుండునను సంగతి ఈ డిస్ట్రిక్టులలో అందరికి తెలిసినదే. బ్రాహ్మణులకు మేలు

కొరకు పనిచేయును వుట్టినదని చెప్పుకొను ఈజిప్టి ను పార్టీ ప్రధాన మంత్రిగారు ఎల్వేకె ఇచ్చినను బ్రాహ్మణులకును వచ్చే సందర్భములలో బ్రాహ్మణునికి నామినేషన్ చేయుటలో వుట్టి క్లి మేమో ప్రజలు తెలుసుకొనెదరుగాక. (2) రాజంపేట తాగుకాబోర్డు అధ్యక్షుని యెన్నుకొను హక్కు తీసివేసి అధ్య క్షుని నామినేటు చేయుటయేతలూ కాబోర్డుకు శ్రేయోదాయ క నుని చెప్పి అధ్యక్షుని నియమించిరి.

నేర స్వాతంత్ర్యము కోరి పలువురు నేరభక్తులు గాంధీ మహాత్ముని వుద్దయములలో చెరసాలలకేగి పడరాని యిడుములు పడుచున్నప్పుడు ఈ జిప్టినుపార్టీ నాయకుడు త్యాగ రా య తెట్టిగారును ఆ పక్షమున సంబంధించిన మరికొందరు రాజ యి తెట్టిగారు. నాయకులైతలకన్న హీనులనియు వారికి ప్రత్యే క పు ఆచరణ చూపవలసిన అవసరములేమని చెప్పియున్నారు. అవతారపురుషుని ప్రపంచమునంతయు కీర్తిగాంచిన మహా త్యా గాంధీగారు, రాజకీయత్రాయోజకులకై సృజింపబడిన దొంగమహాత్ముడనియు అసత్యవాక్యములచేతన పలుకుబడిని నిలుపుకొన్నాడనియు చెప్పినవాడుగల్లు రాజాగారే ఈ జిప్టిను పార్టీ ని నడిపు నాయకులు

ఉప్పుపన్ను తగ్గించడందా చేయుటకు ఈ పార్టీవారు సహాయపడినారు.

విద్యాశాఖ, పరిశ్రమశాఖవద్దచేయు శాఖ, ఆబ్జర్వేశా ఖలు ఈమంత్రులచేతులలో నున్నప్పటికి, త్రాగుబోతులను త గ్గించుటకు, విద్యావ్యాప్తికిని, పరిశ్రమశాఖ వద్దకిని వీరు యెంత మాత్రము మేలుచేసిరో మీకే తెలుసును? అంలా ముఖ్యముగా మనజిల్లా విద్యావిషయములలో వెనుకబడియున్నదని చెప్పి జి ల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడవని యెన్నుకొను హక్కును ఇవ్వనెత్తిమని మంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత జిల్లాలో విద్యావ్యాప్తికై సాధారణముగా ఖర్చుపెట్టు ద్రవ్యముగాక ఇకనుండి ప్రతినవతన్నరము యెక్కువ ద్రవ్యము ఖర్చుచేసి విద్యావ్యాప్తి కలిగించమని మన కడపజిల్లా ప్రతినిధి అయిన కె. కోటిరెడ్డిగారు తెచ్చిన తీర్మాన ము మంత్రిగా రంగీకరించకపోయిరి. పులివెందుల స్కూలువిషయంలో గవర్నరు మెంటువారి సహాయము కోరినను వారు ఇయ్యర యిరి. ఇప్పుడు మెంబరుగా నిలిచిన రా. నరసారెడ్డిగారు ఈజి ప్టినుపార్టీకి చేరినవారే.

ఇప్పుడు ఆధ్వర్యముగా నిలిచిన రెండవ పక్షమువారు స్వరాజ్యభక్షమువారు. వీరు ప్రజాపక్షమువారిని చెప్పకతప్పదు ప్రభుత్వమువారియొక్క నిరంకుశాధికారమును పోగొట్టి ప్రజలకు పరిపాలనాధికారము సంపాదించుటకై 40 సంవత్సరముల నుండి పాటుపడుచుండు కాంగ్రెసు మహాసభకు చేరినపక్షము ఈ పక్షమే. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వరాజ్యము అతిత్వరలో సంపాదించుటగాను కాంగ్రెస్లో చేయులసిన సర్వ ప్రయత్నములు చేయుదురు. స్వరాజ్య మన ప్రజాపరిపాలనము. అనగా ప్రజల మేలుకొనకై ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులచే జరుపబడు పరిపాలనము. అట్టిస్వరాజ్యముభారతీయులకునిచ్చుటకు బ్రిటిషు గవర్నరు మెంటువారు ఒప్పుకొనియున్నారు. అయినను దానిని యిప్పుడే యిచ్చుటకు మనము అసర్దులమనియు మిమ్ములకు తరివీటుచేసి యిచ్చెదమను నెవముతో కాలయాప నము చేయుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో గవర్నరు మెంటుకు ప్రజలతో నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులు తోడ్పడిన మనకు స్వరాజ్యము ఇప్పుడే లభించదు అదిగాక స్వరాజ్యము కావల యునను తలంపు సామాన్య భారతీయులకు లేదనియు విద్యా వంతులచేయు ఆందోళన మేలుని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నా రు. అట్లుండ స్వరాజ్యమునకు అర్హులమనిన్ని తక్షణమే కాన లయునిన్ని కోరుచున్న స్వరాజ్య పార్టీవారిని ఆధిక సంఖ్యా కులుగా శాసన సభకు మీరు పంపిన ప్రభుత్వమువారి ఆభి ప్రాయము మారి స్వరాజ్యము మనకు త్వరలోనే లభించును. 1929 సంవత్సరంకోవిషయమునగురించిచారించుటకురాయల్ కమిషన్ మనచేతమునకు రానున్నది. అట్టి సమయములో మన ప్రతినిధులుగా నుండు మెంబర్లయొక్క ప్రవర్తనపై భారత దేశ స్వరాజ్యభి ఆధారపడియుండును.

గవర్నరు మెంటువారు తమవశములలోనుండు వుద్యోగ ములవల్లను, నియామకములవల్లను (నామినేషన్లవల్లను) శాసనసభకుపోవు మెంబర్లను లోబరచుకొనవచ్చునని యెంచి కాం గ్రెసువారు తమ పక్షమునుండి బోవు మెంబర్లు అట్టి వా ని ని యిప్పటి పరిస్థితులలో నోష్కొనకూడదని యెన్నుకొనచేసియు న్నారు. ఆ ప్రకారము స్వరాజ్య పార్టీవారందఱు వాగ్దానము చేయున్నారు. అట్టివారిని శాసనసభకుపంపిన గవర్నరు మెంటు వారియొక్క ఆశాపాలకుల లొంగక నిర్భయముగా ప్రజాసేవ చేయదురు. ఈ పక్షమువారికి కులభేదము లేవు. మీ ఓట్లుపొంది

ప్రజాప్రతినిధులను శాసనసభలకు పోయి గవర్నరు మెంటు వారికి లోబడి వారితో యేకీభవించి మీకెన్నడును కీడు చేయరు.

కొందరు యేపార్టీకిని చేరక స్వతంత్రులను (ఇకొడివెం డెంటు) చెప్పుకొనుచున్నారు. వారు యే కట్టుబాటులకును లోనైనవారకారు. సమయముబట్టి తమ యిష్టమునారమువర్తిం చువారు. సామాన్యముగా వీరు జిప్టినుపార్టీ వారి అనుచరులని చెప్పవచ్చును. ఈతరగతికి చేరినవారే రాయబహద్దర్ టి. యం. నరసింహార్యులవారు.

కావున ఓటరకు మహాశయులారా! సర్వవిధముల మనదేశము బాగుపడి ప్రపంచములో యితరులవలె మనకును గౌరవము కలుగవలెనని స్వరాజ్యపార్టీ ని బలపరుపుడు. వారికే మీ ఓట్లు నిచ్చి వారికి జయముపొందునట్లు చేయుడు. కులాభిమానము గాని అధికారముగాని పెట్టుకొనక ఆనయమునకు కల్పించు ఆశలకు మాయోపాయములకు బేలుపోక స్వరాజ్యపార్టీ వారికి మీరు ఓట్లుచ్చి మీధర్మమును నిలుపుదురని ప్రార్థించు చున్నాము.

* * *

2

రాయబహద్దర్ టి. యం. నరసింహార్యులవారికి

వోటుయివ్వదలచినవారు ఈక్రిందిలింగములు

గమనించెద

1. కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మంత్రులపైన తీసు కొనివచ్చిన విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానముపైన తాను తట్టపభా వము నహించుట. మంత్రులు తాము మూడువందతన్నరములుగా చే సిన పరిపాలనను సరియైనదికాదు. అందువల్ల వారిని మంత్రు లుగా వుంచకూడదు అని తీర్మానము శాసనసభలో తెచ్చినపుడు మంత్రులు మేలుచేసినది కీడుచేసినది తనకు తెలియదా? మేలుచే సివుంటే ఎందుకు ఆమాటచెప్పకూడదు? మేలుచేయనట్లయితే మంత్రులకు విరుద్ధముగా ఎందుకు వోటుచేయకూడదు? అట్లు ఇట్లు లేక ఎందుకువుండవలెను? ఏమంత్రులువచ్చినప్పటికిని వారిని అనుసరించి తనకు కావలసినపనులు చేసుకొనడమునకా? లేక ఇట్టి ముఖ్యవిషయములందు తనకు అభిప్రాయములేదా? అట్టి వారు కాకొనెట్లుకు ఎందుకుపోవలెను?

II(ఎ) మనజిల్లాకు రావలసినహక్కును రాకుండునట్లు

అడ్డపడుట

డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రెసి డెంటును ఎన్నుకొనుహక్కును బో ర్డు మెంబర్లకే కావలయునని రా. నరసింహార్యులగారు.

(ఎ) 1915-వ సంవత్సరములో గవర్నరు లార్డు పెంట్లెం డుగారు కడపకు వచ్చినపుడు ఈహక్కు కావలయునని కోరిన వారిలో నొక్కరు.

(బి) 1919-వ సంవత్సరములో గవర్నరు లార్డు విల్లింగ్ డెక్ గారు కడపకు వచ్చినపుడుకూడా ఈహక్కు కావలయునని కోరినవారిలో నొక్కరు.

(సి) 1924-వ సంవత్సరములో అనంతపురంలో జరిగిన లోకల్ బోర్డు కాన్ ఫరెన్సులో ప్రెసి డెంటుగానుండి అట్టిహ క్కుకోరినారు. అట్టిహక్కు కావలయునని తీర్మానించి గవర్నరు మెంటుకు తీర్మానమును పంపియున్నారు.

(డి) 1924-వ సంవత్సరములో శాసనసభలో అట్టిహ క్కు కావలయునని చేసిన తీర్మానమునకు తాను ఏమియు వ్యతి రేకము చెప్పియుండలేదు.

అయితే 1924-వ సంవత్సరములో అట్టిహక్కు కావల యునని డిస్ట్రిక్టుబోర్డులో తీర్మానము పెట్టినపుడు వారు యిటు అటులేక తటస్థభావమునహించిరి. ఇదివరకు అనేకదఫాలుగా కావలయుననికోరిన హక్కుకొరకై వారు అట్టి తటస్థ భావము ఎందుకువహించిరో తెలియకున్నది. అప్పటికి ఎన్నికలకిచ్చిన ఆపద లతనికేవచ్చుననిన దృఢపట్టుక ముండెను.

ఈజిల్లా అనేకవిషయములలో చాల వెనుకబడియున్న దనిన్ని, ఖాసీలజిల్లాఅనిన్ని, కత్తులువుండే జిల్లా అనిన్ని ఇ త్యాది కారణములుపెట్టి మంత్రిగారు ఆహక్కునుయివ్వక రా యబహదూర్ నరసింహార్యులగారిని నియామకము చేసియున్నా రు. ఇందుకు మంత్రిగారే కారణమో, లేక ఆచార్యులగారి కారణమో తెలియదు గాని ఆచార్యులవారిని నియమించువరకు మంత్రిగారికి ప్రెసి డెంటును ఎన్నుకొను హక్కు బోర్డుకు యివ్వ వలెనను ఉద్దేశ్యమువుండినట్లు నిర్దిష్టపడమైన మూలకముగా తెలి యవచ్చుచున్నది. అట్టిసమయములో నరసింహార్యులగారు మం త్రిగారువున్న ఉదకమండలమునకు మాత్రము పోయివుండిరి.

ఈజిప్టు బోర్డు ప్రెసిడెంటువిషయమై పోయివుండిపోతే ఈ కడప ఎండవాసకు తట్టుకొనేకే ఒకటిరెండుదినములు ఉదక మండలము చల్లనిగాలిని పీల్చుటకు వేంచేసియుండిపోతే తెలియదు. వారుమాత్రము ప్రెసిడెంటుగా మంత్రిగారిచే నియమింపబడి నారు. ఒకవేళ ప్రెసిడెంటుపనిచేయుటకు వీరినంటి సామర్థ్య లు, ప్రతిభాశాలలు, విద్యాధురీణులు, బి. ఎ. డి. యల్. మొ దలుగాగల పరిక్షలు ప్యాసుచేసిన 10, 12 మంది వుండిన ఈబోర్డులో తేరనినీ, వీరు అపనిచేయకుంటే ఈజిప్టు మోక్షము లేదని ఈపనిని తీసుకొమ్మని మంత్రిగారు పీరినే బంగపోయినను ఇంతకుమునుపు 10 సంవత్సరములుగా గవర్నమెంటు ప్రెసిడెంటును నియామకము చేయుచుండదు. మెంబర్లకు ఎమ్మకొను హక్కుయినవలెని కొరచున్న ఈసరింహాచారిగారు, అట్టిదనికీ వొప్పుకొనక ఎల్వేకేకే ఇవ్వవలెనని కోరియుండిన ఎంత బాగుండియుండును. తం ఇల్లప్రయోజనమే ప్రధానము గావించు కొని జనులకు రావలసినహక్కులకు భంగముచేయడము ఎంతటి న్యాయమో మీరేగ్రహించండి. వీతిమూలకముగా ఇట్టి దివ్య మైనహక్కును పోగొట్టుకొన్నవారమైతిమి. మన కిక నెట్టిటికి ఈదుస్సితి నదిలేటట్లులేనే అయిన ఒకసంతోషము. మహాను దియులుగాని క్రైస్తవులుగాని నిమ్మజాతివారగాని ఆపదవికి యమింపబడవచ్చును.

(బి) రాజంపేట తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటును ఎమ్మకొను హక్కు ఇవ్వక, తిరిగి నామినేట్ చేయబడునని వదలి వున్నకాలములో, కాసనభట్టులైన కే. కోటిరెడ్డిగారు ప్రధాన మంత్రిని తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటును గవర్నమెంటు నియామకము చేయునదికే ఎన్నికహక్కు బోర్డుమెంబర్లకే ఇవ్వవని యెప్పుడు తీర్మానముచేసెదరని ప్రశ్నించగా, దానికి వారు డిస్ట్రిబ్యూట్ ప్రెసిడెంటురిపోట్ల పంపినతరువాత తీర్మానించెదమని జవాబు చెప్పినారు.

ప్రెసిడెంటుగారు (నరసింహాచారిగారు) అవిషయమై యేకభిముగా రిపోర్టుచేసియున్నారో గాని, ఫలితములోనేమో, మంత్రిగారు తిరిగి రాజంపేట తాలూకాబోర్డుకు ఆబోర్డు యోగక్షేమమునకు నామినేట్ నే మంచిదనిచెప్పిఎన్నికహక్కు ఇవ్వక ప్రెసిడెంటును తిరిగి నామినేట్ చేసినారు.

రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటులో లంచములు

1924 సం॥ మార్చి నెల 20 తేదీన. యిక్వెస్ట్ కరు జనరలు గారి జీతములోనుంచి రు 1 తగ్గించవలెనని తెచ్చిన తీర్మానము ఉపపాదించుటలో నరసింహాచారిగారు ఈవిధముగా చెప్పినారు: “ఇక్వెస్ట్ కరు-జనరల్ గారివలన ఈడిపార్టుమెంటు నిండా కఠినముగా నడపబడుచున్నది. రిజిస్ట్రేషన్ సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లలో చాలమంది చదివినవారు, గ్రామ్యుల్లు గౌరవస్థులు గవర్నమెంటును విశ్వాసముతో కొలవడమునకేగాక, తమ జీవనము జరుపుకొనేదానికి డిపార్టుమెంటులో చేరినారు. వీరిలో అనేకమందికి వారి గౌరవమును జీవితకాలమువరకు పోగొట్టబడుటయే గాక జీవనోపాయముగూడ పోగొట్టబడినది. అనేక సంసారములు కష్టపడుచున్నవి. అట్టివారు లంచములు తీసుకొని వుండినవచ్చునని చెప్పవచ్చును. ఆటయిన వారిని పోలీసుబాట మాత్రము చేయవలసివుండెనది. లంచములు తీసుకొనుటకు వీలువుండే డిపార్టుమెంటునా ఈడిపార్టుమెంటు? చదివినట్టివారును, గ్రామ్యుల్లును అయిన సబ్ రిజిస్ట్రేషన్ అధికారపాఠశాల కాదురాపాఠశాల ఇట్టి స్వల్పసామ్యును, తీసుకొంటారనిగాల అట్టి సామ్యును గుమాస్తాలతో భాగించుకొంటారనిగాని నమ్ముటకు చాలకష్టము.”

మన జిల్లాలో ఈ రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటు చాల లంచగొట్టు డిపార్టుమెంటునీ, చాలచుంది సబ్ రిజిస్ట్రేషన్ల మామూలు అను పేరుతో, స్థాంతు అంత కొన్నిచోట్ల ను, రిజిస్ట్రేషన్ రుసుముతో కొన్నిచోట్లను, లంచము ఇవ్వనిది రిజిస్ట్రేషన్ చేయరను సంగతి అచాలగోపాలము తెలియనివారు ఈ జిల్లాలో ఎవరున్నారో ఈ సమాచారము నరసింహాచారిగారికి మాత్రము తెలియదా? తెలియకుండిన, జిల్లాలో జరిగే సమాచారములు తెలియనివారిని కాసన భట్టు బంపిన ప్రయోజనమేమి? తెలిసివుండిన తెలిసిన సమాచారములు లేనని కప్పిపుట్టుకా వీరుపోయినది? ఇదే విషయములో మనజిల్లాప్రతినిధులలో ఒకరైన కే. కోటిరెడ్డిగారు లంచగొట్టి తనము ఈ డిపార్టుమెంటులో విశేషముగా వున్నదనినీ దానినినిజివీచేయుటకై సర్కారువారు సరియైన ప్రయత్నములు సలుపవలసినదని స్పష్టముగా వ్రాసినారు. ఎవరినూ సరియైనదోమీరేగనునించండి.

3. గ్రామములగ్రూపు విషయమై కాసనభట్టో చర్చ వచ్చినపుడు, గవర్నమెంటును, నరసింహాచారిగారికిని జరిగిన ఈ క్రిందిసంవాదమువల్ల వారు ఆ విషయమై తమవిన్నపములో వ్రాసుకొన్నట్లు మేలు చేసినది కీడు చేసినది మీరే గ్రహించుకొనగలరు.

టాడ్ హంటరుదొరగారు నరసింహాచారిగారిని ఉద్దేశించి ఈవిధముగా చెప్పలేదా అన్నారు. ఏవిధముగానంటే “ఈదేశములో గవర్నమెంటు చాలాకాలముగ నీరముగా జలపడియుండి జనులు చట్టములలోబడి ఏలాటితొందరలు కలుగజేయుకుండా నెమ్మదిగా ప్రవర్తించు ఈకాలములో తాలూకా లు డివిజన్లు, జిల్లాలు ఇప్పటికంటె ఎక్కువ విస్తీర్ణము కలవిగాచేసి అత్యవసరమిది (క్రిందివరకు ఖర్చు ఎందుకు తగ్గించరాదు?)”

ఇట్టి సలహాలను అనుసరించే ప్రభుత్వమువారు మనజిల్లాను తీసివేయవలెననియు, డివిజన్లు తాలూకాలు క్లిష్టమవలెననియు, ప్రయత్నపడినందున ఆయనభయము తొలగించుటకు మన మెంత విశ్వప్రయత్నములు చేయవలసివచ్చినవో మీరే తెలియును. గ్రామములు గ్రూపుచేయడముగూడా ఇట్టి సలహాలనుబట్టియే గవర్నమెంటువారు చేసినట్లు టాడ్ హంటరు దొరవారు అదేసందర్భములో నూచించినారు. తలారులను తీసివేయడము చాలాఅన్యాయమని నరసింహాచారిగారివాదమునకు గవర్నమెంటువారు ఏమిచెప్పినారో చూడండి?

టాడ్ హంటరుదొరగారు “ఈ నరసింహాచారిగారే యింతకుముందు ఈ తలార్లు అనవసరమనియు, వారివల్ల సర్కారుకు వ్యధాభయమనియు, ఎంతత్వరగా వారిసంఖ్యను తగ్గించిన అంతమేలని చెప్పినారు.”

నరసింహాచారిగారు “ఈ విధముగా నేను చెప్పినది నిజమేను, అయితే నేను గాను తలార్లనుగరించి చెప్పలేదు. అదేవిలో నుండు తాజాతలార్ల విషయమై అన్నాను” అని నుడిచిరి.

టాడ్ హంటరు “మీరుచెప్పినది మీరూటలతోనే చెప్పరునా? ఈతై తాత్పర్యములలోని తలార్లకు వసూలుకాలము పూర్తు మాత్రము పనివుండును. ఇతరకాలములందు గ్రామ్యాద్యోగ్యులయొక్క స్వంతపనులను, సదకుగ్రామ్యాద్యోగ్యులు పిల్వాండ్ల పుయాల్లుల పూపడము వగైరాపనులను జేయుచుండురు.”

నరసింహాచారిగారు:— “పుయాల్లుల పూచుతారని నేను చెప్పలేదు. ఏదిఎట్లుండిన నాఅభిప్రాయమును మాట్లాడుటకు టాడ్ హంటరుగారికి ఏలాటి అక్షేపణ వుండదని తలచెదను”

గ్రామ్యాద్యోగ్యుల పిల్లల పుయాల్లుల పూచుతారని నరసింహాచారిగారు చెప్పలేదుగాన, గ్రామ్యాద్యోగ్యులకు కట్టెలు తీసుకొనిరావడమునకును, గడ్డికోసి తీసుకొనివచ్చుటకును ఉపయోగపడుతారని చెప్పినారు. ఘాట్ తలార్లు అనగా (అనగా తానాదార్లు)ను మాత్రము తీసివేయుటకు వీరు వప్పుకొనవచ్చునా? వారిని తీసివేయడమువల్ల ఎంత ఇబ్బందులు కలిగినవో వీరికి తెలియదా? తీసివేసిన తానాదార్లను మరల పెట్టవలెనని కే. కోటిరెడ్డిగారు కాసనభట్టో తీర్మానము తీసుకొని రావలసినవచ్చినది, ఇది న్యాయమైనదని అతీర్మానమును, గవర్నమెంటు వారు వప్పుకొని కొందరిని మరల ఎక్కించినారు.

ఈ గ్రామనాకల్ విషయములో ఇంకొక కాసనభట్టులు కే. కోటిరెడ్డిగారు ఏమి చెప్పినారో గమనించండి గ్రామ ఉద్యోగ్యులు గ్రామనాకల్లతో కొంతమాత్రము స్వంతపనులు చేయించుకోవచ్చును. అయితే ఎంతకుంది ఉద్యోగ్యులు అప్రకారముజేయించుకొనలేదు. రెడ్డి కరణముచేసేనా తిప్ప? రెడ్డు కరణాలు వారికి అన్నము కేటారు. తనకిచ్చిన నాకల్లతో సర్కారు పనిజరగని సమయపుప్పుడు స్వంతపనులతో సర్కారుపనులు నిర్వహించెదరు. అని చెప్పినారు.

5. పులివేండల స్కూలును డిస్ట్రిబ్యూట్లకు తీసుకొనే విషయములో నా రొనగ్గిన ఆటంకములు అందరికి తెలిసియున్నవి.

6. రివిన్యూ వసూలుచేయు అధికారమును, నేరముల తీసిందు క్రిమినల్ అధికారమునుఒక నియమింపబడుటయే తప్పని వానిని విడతీయవలసినదని కాంగ్రెసు పుట్టినప్పటినుండి గోల పెట్టుచున్నది. ఈ రెండుశాఖలను విడతీయవలసినదని మదరాసు కాసనభట్టో ఒక తీర్మానమును తెచ్చినపుడు టి. యం నరసింహాచారిగారు దానిని ఎదిరించి మాట్లాడినారు. తీర్మానము వోడి పోయినది.

వోటరునుహాకీయులారా! నరసింహాచారిగారు డిస్ట్రిబ్యూట్ల ప్రెసిడెంటుగావుండి ఇదివరకు ఏమైనా జనులకు కావలసినపనులు చేసియున్నను, ఇకమునుపు చేయలేనివను, చేసెనని చెప్పినను ఆకారమునుబట్టియే మీరు వోట్లుఇవ్వతగదు. మీ నన ఏకార్యమునకును బోర్డుమెంబర్లు తీర్మానించిన ప్రకారము ఏ ప్రెసిడెంటునను జరపవలసినవిధి. ఇదిగాక డిస్ట్రిబ్యూట్లలో జరుగుపనులకు పెట్టేప్రద్యము, రోడ్డునెక్కు లోకోగేట్లవగైరా డిస్ట్రిబ్యూట్ల ఆదాయమునుంచి ఖర్చు పెట్టబడినదేకదా?

కడపమండల కాంగ్రెసుకమిటీ ప్రయరణ సంఘము

మంచితరుణము త్వరపడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కార్తికమాహాత్మ్యము పురాణము

గ్రంథకర్త—అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.
ఇది స్కాంధపురాణములోని ససత్కుమార సహితా పరిగణితమును దానికి నూతనాంధ్రీకరణము. కథ లత్యద్భుతములు. శైలి మనోహరము. అనేక పండితకవులచే మెప్పు జేరినది. కార్తికమాసములో నేమి, యితరకాలములలో నేమి. హిందువు తెల్లజదివి పురుషార్థము నార్జింపదగిన గ్రంథము, పద్యములు చులభశైలితో వ్రాయబడినవి. 180 పేజీలు.
పోస్టు ఖర్చులు గాక వెల రు 1-0-0 మాత్రమే.
అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు, కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

నూతనగ్రంథములు అపూర్వగ్రంథములు!

జ్యోతిషార్థవనవనీతము అనే జ్యోతిషార్థవనీయూషము

ఇది ప్రాచీనములగు జ్యోతిషసంహితల నుండి యుద్ధరింపబడిన గొప్పగ్రంథము. జాతక భాసముందలి సర్వదశలయొక్క అంతర్దేశలయొక్క భావములయొక్క సంపూర్ణములైన ఫలములను చక్కగా వివరించుచున్నది. ఈ గ్రంథము “జ్యోతిషార్థవనవనీతము” అను పేరుతో యిదివరకు చాలాకాలము క్రిందట చెన్నపట్టణపు పండితులలో నొకరు టీకాతాత్పర్యములతో ప్రకటించియున్నను అది అచ్చం ఆంధ్రదేశమువారికి చక్కగా బోధపడునీతిలో లేకబోవుట వల్లను అనేక ఫలములలో అట్టికా తాత్పర్యములు చాలా సంకుచితములుగా నుండుటవల్లను మేము సంపూర్ణ శ్రద్ధతో తేట తెల్లమున తాత్పర్యముతో మూలగ్రంథముతోసహితము చక్కని గ్లేజు కాగితములపై ముద్రించి చక్కని బైండు చేయించియున్నాముకి ఆంధ్ర తాత్పర్య విశేషములు శాస్త్రవాక్యకరణ తార్థ వివరణలు (బహుశ్రీ పంచాంగుల ఆదివారాయణ శాస్త్రుల వారిచే వ్రాయబడినది. కాలికో బైండు ప్రతి 1-8 2-0-0 సాధారణ బైండు ప్రతి 1-8 1-8-0 దీనివల రు. 0-8-0

శ్రీ జాతకము అనుపాన మంజరి (వైద్యగ్రంథము) వెల 0-8-0 వంధ్యాతంత్రము

సంతానగోపాలమంత్రముతోసహా రూ 0-8-0
శకుంతలా చబ్లిషింగ్ హౌసు,
1/28, కొండలయ్యగారి వీధి, బాడ్వీటపుక, మృదాను.

ప్రార్థన గీతావళి

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచిగాంధీ మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ ఆంధ్రీకరింపబడియున్నవి. వెల 0-5-0 లు తపాలాబిల్లలను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుతక్కువగా వి.పి. చేయబడవు. 1308 ఆంధ్రబుక్కుడిపో-నిడవోలు.

లాయరు.

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్న పట్టణము వగయిరా 7 హయకోర్టుల తాలూకు ముఖ్యమయిన సివిలు, క్రిమినలు రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము విసుల నులభ్యతెలిసి దేశ రివాజు మూలలతో తెలుగుభాషను ప్రచురింపబడును. మద్రాసు ఎక్సేటు ల్యాండు అక్రమ, గ్రామఉద్యోగ్యుల అక్రమ పయిని జారీకాబడే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురింపబడును. లాలో సంబంధముగల ప్రతిక ఆంధ్రదేశములో యిది తప్ప మరియేదియు లేదు. చందాధనము సంవత్సరముకు పోస్ట్ జిలో సహా రు 5-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది. చందాధనము దరఖాస్తుతో పంపవలెను. రెండవ సంపుటము 1926 సం॥ అక్టోబరు నెలలో ప్రారంభించడ వచ్చును.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి పార్యవేక్షణము, (వికాసభట్టును జిల్లా

చెన్నపురి కార్పొరేషను

పరిపాలనానివేదికపై చర్చ

కోరములేక సగములో నిలిపివేయవలసి వచ్చుట చెన్నపురి కార్పొరేషను పథ నిన్న సాయంత్రము సామి వెంటాచల చెట్టిగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై పురుగు జంతులను నివేదికపై నిర్ణయము చేర్చుట జరిగెను. శింగారవేలు చెట్టిగారి నుండి రావు నాయుడుగారు తమ అభిప్రాయములను చెప్పుచు సుపర్యవేషించి పిమ్మట రంగయ్య నాయుడుగారు మున్నటి సభయందు అసంపూర్ణముగా నున్న పరిపాలనా నివేదికపై చర్చనుండి మెల్ల మెల్లగా వెడలిపోయిరి. అందుచే కోరములేక చర్చ సోమవారము వరకును నిలిపివేయవలసి వచ్చెను.

పరిపాలనా నివేదికపై చర్చను సాగించుటకు పూర్వము మూకబడిర పాతకాలకు సంబంధించిన విషయమును అధ్యక్షుడు డెవలప్మెంట్ విషయముగ పథవారి యెదుట నుంచెను. మూకబడిర పాతకాల శేర్మరులుటకు, ఉపాధ్యాయుల నియమించుటకు సభవారి దివివరకు తీర్మానమునర్పించెను. కాని విద్యార్థుల కుచితముగ భోజన వసతి సౌకర్యముల శేర్మరులపై ననిష్కృత మాతీర్మానమున పుష్కలముగా చెప్పలేదు. ఇదివరకు సభవారి మోదించిన ఆయనయొక్క పట్టికయందు ఇందుకు కొంత మొత్తము ప్రత్యేకింపబడి యుండెను. ఉచిత భోజనవసతి సౌకర్యముల నొసగిన డిప్యూటీ పాతకాలకు విద్యార్థుల వ్యయము రాదు. కనుక విద్యార్థుల కుచితముగ భోజన వసతి సౌకర్యముల నొసగవలెనని సభవారిపురుషుల పుష్కలముగా తీర్మానింపవలెను. అని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ఎట్టి చర్చయు లేకుండే ప్రతిపాదన నుంగీకరింపబడెను. శింగారవేలు చెట్టిగారు పరిపాలనా నివేదికమును సభవారు తమకైవసే పరిశీలించవలెననియు సభవారిలో కొందరు సభ్యులు గవ్వరమును నిర్ణయించి భావనలు చాలావఁచినవియు శింగారవేలు చెట్టిగారు నుడివరి. ఆయనకు ప్రజల ప్రాధాన్యము లేనివేదికపై నాధారపడియున్నది. 60 లక్షల ప్రభుత్వమునకు కార్పొరేషనువారు జబాబు దాటి నహించువలెను. అట్టి బాధ్యత గూడుకొని యున్న పరిపాలనా నివేదికను చర్చించుటకు ముందు యేర్పరుపబడిన సభ కోరము లేక జరుగకపోవుటయు నిన్నటి సభ సగములో కోరములేక నిలిపివేయవలసివచ్చుటయు సభ్యుల బాధ్యతకు చాల కఠినకాదుకము.

పిమ్మట శింగారవేలు చెట్టిగారు, కార్పొరేషను అధికార వర్గమును గురించి మాటలాడుచు కాఖాధికారాలందరను కమిషనరును ప్రతిపక్షమునాజరై సభ్యులకు కానిన వివరముల చెప్పుచు తోడ్పడుచున్నందుకు వారిని ప్రశంసించిరి. ఈసమయమున చాల మరుకును పట్టుదులయు గల అధికారి తమకు కమిషనరుగా లభించుట కార్పొరేషను అవ్యక్తమునకతృప్తు. పరిపాలనయందు అతడు అతి స్వల్ప విషయములనుగూడ జోక్యము పుచ్చుకొని పనిచేయుచుండెను. కొందరి సభ్యులను దర్శనమున చేయిగాని, తన సందర్శనమున మాత్రము తనజాబులకు వెంట వెంటనే ప్రత్యుత్తరములనుగూడెను. మొదలచాలా అవ్యక్తములకు అనుకూలమునను రింత మంచివాడయ్యెను. ఎప్పుడును నిరంకుశ శిక్షయు తోవత్తుచుండుచుండు సమయము ముమాత్రము ప్రతివాగును అంగీకరింపక దత్తుడు. చిన్నప్పటినుండియు నిరంకుశాధికార వర్గ వాదనలనుగూడెను పెరుగుటచే అది అతనికి సహజమై పోయెను. సభాధిపతి ఉద్యోగులనెడల నితరతరమున ప్రవర్తించుచుండెను. ప్రతిఅధికారియును సంపూర్ణముగ తన చేతులందే కేంద్రీకరింపజేసుకొని, సభాధిపతి ఉద్యోగుల స్వాతంత్ర్యమును ఉపక్ష పూర్తిగ నశింపిపోయి, వట్టి యంత్రమునై పోయి సభ్యుల వధిగమగుచున్నది. ప్రపంచమునయు, ఇట్టి అధికార కేంద్రీకరణ సిద్ధాంతమునకు స్వస్తి తెచ్చుచున్న ఈదినములలో కార్పొరేషనునం దీట్టి కేంద్రీకరణ విధానమును చెప్పిపెట్టుటకు ఎవ్వరును ఆమోదింపజాలరు.

శింగారవేలు చెట్టిగారు ముగించుచు వివిధ కాఖలగురించి మాటలాడెను. కార్పొరేషనునం దొకకాఖకు మరొకకాఖకు ఎట్టిసహకారము సంప్రదించునో లేకపోవుటనల వ్యవహారములు చాల అధ్యాత్మికముగ పరిగమించుచున్నది. నివేదికయందు అప్రమేయము అవ్యక్తము విషయముగురించి చెప్పబడెనేగాని, వేరే

రక కాఖలయందు అవలంబింపబడుచున్న ప్రధాన విధానముల గురించిగాని ప్రస్తుతలోపముల సవరింపుట కవలంబింపవలసిన మార్గములగురించిగాని ఎట్టిసూచనలు లేకపోవుటచే, నివేదికమునట్టి నిరుపయోగముగనున్నది. నగరమున వారమునకు వెయ్యికి 47 చొ॥ న మరణించుచున్నార. ఇంత పెద్దపరమముల సంఖ్య నాగరికచేతములందు మరెచ్చటను గాంచజాలము. నగరమున ప్రజలకు నివసించుటకు తగినంత సౌకర్యము లేకపోవుటయు పారిశుధ్యమును గమనింపకపోవుటయు ఇందుకు కారణము. చీవలకు తగిన వసతి శేర్మరులుటకును, విద్యులను, కటాకములను పరిశుభ్రముగ నుంచుటను కార్పొరేషనువారు ప్రయత్నింపవలెను.

టి. సుందరరావునాయుడుగారు

ప్రస్తుత క్లిష్టస్థితియందు డి. బి. కె. వెంటాచలనాయుడుగారివంటి వారిని తమకు కమిషనరుగ నొసగినందుకు పానుగల్లు రాజాగారికి సుందరరావు నాయుడుగారు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. నిన్నుకూపాతిబుద్ధిలో జూచినవారకు కమిషన రొనర్చిన ప్రతిపాదనయును చాల యోగ్యమైన దని తెలిసికొనగలరు. ప్రస్తుత కమిషనరు విచ్చిన పిదప కార్పొరేషనునందలి నీతి చాలవరకు తగ్గెను. (కొందరు సభ్యులు — ఆక్షేపణను తెలిపిరి) ఎచ్చట జూచినను కమిషనరే గమపించుచు, క్రింది యుద్యోగులలో మాలి వాని మొదలు కాఖాధికారివరకు ప్రతివారియందును మంచి భావనామును గలుగజేసెను. (కొందరు సభ్యులు వ్యంగ్యముగ వినుచు వినుచు అను కేకులు).

సుందరరావు నాయుడుగారు ముగించుచు పారిశుధ్య కాఖకును నగరారోగ్యమునకును చాల సంబంధము గలదనియు, ఈ సభ్యులను దాదాపు 105 ఎద్దులు మరణించుటచే విద్యుల పారిశుధ్యకార్యము సంత్పత్తికరముగ జరుగజేదనియు నుడివరి. ఎద్దుల కొనుటయందు ప్రస్తుతము కార్పొరేషనువారు రవలంబించు విధానముకంటె తాను నూచించువిధానము నవలంబించి, గిత్తలను కొని రెండుమూడేండ్లు పని చేయించి తిరునాటి తిరిగి అమ్మి వేయుట లాభకరముగ నుండు ననిరి.

పిమ్మట గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు క్రిందటికోజున కోరము లేకపథ నిర్ణయించినవిషయములచే తానసంపూర్ణముగా నుడివరి. అధ్యక్షుని అంగీకారముచే నాయుడుగారు మాటలాడుటకు లేచిరి. ఇంతలో ఇట్టి సభ్యులకు సభ్యులు ఒకరొకరుగా మెల్లగా చెల్లిపోవుటచే కోరములేక సభను నిలిపివేయవలసి వచ్చెను. సభ తిరిగి సోమవారమునాడు సమావేశమగును.

మిక్కిలి కఠినమైనట్టియు చిత్తై నట్టి చెవిసంబంధమైన వ్యాధులను త్వరలో కుదుర్చు ఔషధము

అటులేక ఏనుఁజేడ్లమునపు నాకుడిచెవిలో నొప్పియుండెను. నేను దానిని లక్ష్యపెట్టలేదు. అయితే కొంతకాలము క్రిందటనే ఉన్నట్టుండి నాచెవిబాధ అధికమయెను. చెవి, అందుకు చేతనభాగములు అమిమముగా ఉద్వేష. అటుకర్వాతి కుడిచైపు శిశువునందు అంతకును ఈబాధ వ్యాపించెను. బాధ అధికముగా నుండుటచే అనేకరాత్రులు నిద్రలేక గడిచితిని. తీవ్రమైనజ్వరము వచ్చు నూచనలుకూడ కనబడెను. నాకు పరిగా వినబడెను. నావ్యాధి కుదురుననునమృతములేకపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము మైలాపూరు, నెన్కోమనందు రిన్ పేరారియూ షిఫిలో ఆల్బర్టు లాజియందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారువద్దకు చికిత్సకై తీసికొనిపోబడితిని. పండితులవారి సలహాట్టును గు 15. పిమ్మట వారిని నావ్యాధిని పూచీగా కుదుర్చుగలరా అని అడిగితిని. శ్రద్ధతో ఔషధ మిచ్చెదనని చెప్పి పూచీ తానిదివరకు యిచ్చి యుండిలేదని ప్రస్తుతమునూడ పూచీయిచ్చుటకు పిలువే నియు తెలిపిరి. మఱియు నావ్యాధి మిక్కిలి చిత్తై నదనియునుచుచుచు సంతోషమునందు తెలిపిరి. ఇదేప్రకారము అంగవైద్యులకూడ తెలిపియుండిరి గాన నారినద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలపు అనుభవముచే నా మంచితాలమునకే పండితులవారిచికిత్స ప్రారంభించితిని అనుకొంటిని. ఇప్పుడు నాబాధ మాయమైపోయెను. నాపు పూర్తిగా తొలగెను. నామూలు ప్రకారమేవకకగా వివరము పేర్లెనది. 26-2-23 డి. ముత్యాలరాజు, బి. ఏ. తా విద్యార్థి, మద్రాసు.

స్వరాజ్యవాదుల సభ

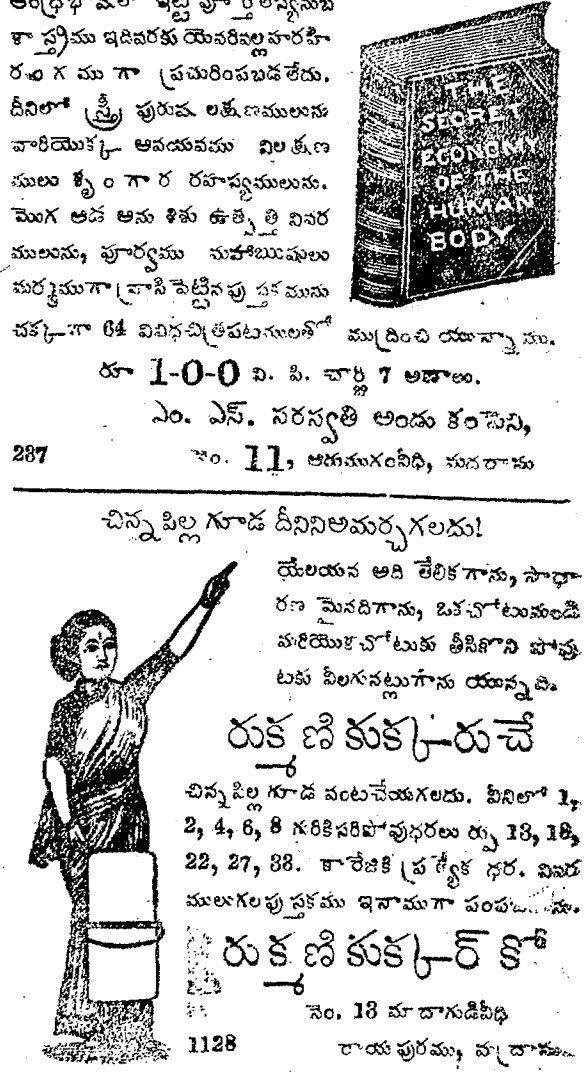
1 వార్ధాలో విఘ్నము గావించబడుట నాగపూరు, అక్టోబరు 18:— హితవాదపత్రిక యొక్క వార్ధావిశేషి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కాంగ్రెసు అభిప్రాయములను చెల్లుపుటకై నేట్ చిరంజీవులు గారు అధ్యక్షుత్వ వహించిరినియు అభయంకరుగాను తిదితరులు నలుగురును మూట్టాడుదురనియు కగప్రములద్వారా పుష్కలముగా తెలియజేయుచు వార్ధాలోని స్వరాజ్యవత్తుమునా రొకబహిరంగసభ నేర్పాటుజేసిరి. అంతట రిస్సంసీపువాని డాక్టరు మూంజీగారు వచ్చి సభ బహిరంగసభయగుటచే నేట్టికా రధ్యక్షుత వహించుటకు పిలువదనియు తమ యిష్టమునచ్చినవారిని తామెన్నుకొనెదమని యుచె ప్పయి అధిక సంఖ్య నుకూపి మంచరపంతులేకపాండే గారిని న్నుకొనిరి. అంత సభ నేర్పాటుచేసినవారు దీపములు మొదలైనవానిని గాంధీచాకు అనే వేరే ప్రదేశమునకు గొంపోయిరి. కాని అచ్చట ప్రొగైనవారందరును గాంధీ చాకుకు బోవుటచే అచ్చటను యిదేస్థితిసంభవించెను. అంతస్కిల్ ఇను నెక్కడ పేటిమే జప్టిటుకు కలురంపగా అతడువచ్చి రాజీతున్న ప్రయత్నించెను. కాని అభయంకరుగారు చెప్పేది మేము విషము విషము ఇంటికిబో మని కొందరచిరి. (అ. వె.)

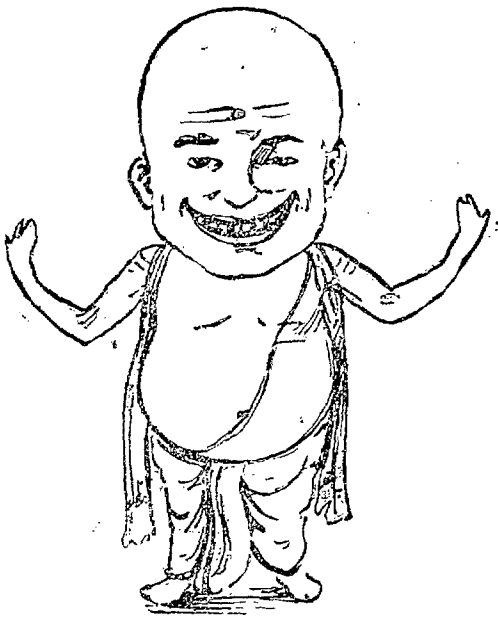
తిరుత్తణి హనుమజ్జ్యోతిపాలయము జూలై కము మీ జాతకచక్రముగాని, జననకాలవినయముగాని, రెండును తేనివారు, జాబువ్రాయువేళనుగాని మాకు వ్రాయవలయును. ఒక సంవత్సరము, నెలవారి నామూలగ్రముగా ఫలము వ్రాయుటకు రు 2-0-0 సం॥ 5-టికి రు 7-8-0 వి. కె. శతకోపాచార్యులు, ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిపాలయము, తిరుత్తణి. తంత్రివిలాసము:—“హనుమాన్” తిరుత్తణి.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము 8887 మేమాము, నిక్కాళి, నిస్సత్తువ తుక్కనమ్మము, అతిమాత్రము మొనాటిని హరించి బలమును, విర్యవృద్ధిని, గలిగించుట ప్రసాదము. 20 టు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0 టి. కె. పి. అందు కో, ఆయుర్వేదసాక్షి, పెరిచేపే. (నెల్లూరు).

శరీరమర్తశాస్త్రము చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు! నీవు చూడవలసినదియు చాలగోరాలు వెనకన శాస్త్రమిదియే. ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తిలేహ్యమున కాస్త్రము ఇదివరకు యెవరియైనా రచించి గమనముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములును వారియొక్క అవయవము నిలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ అడ అను శిశు ఉత్పత్తి నివరములును, పూర్వము నుచోబుటులు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపు యక్షమును చక్కగా 84 వివిధచిత్రములతో ముద్రించి యున్నాము. రు 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, 287 సం. 11, ఆరుముగంపిడి, మదరాసు

చిన్నపిల్ల గూడ దీనినిఅమర్చగలడు! యేలయన అది లేలికగాను, సాధారణ మైనదిగాను, ఒకచోటునుండి మరొకచోటుకు తీసికొని పోవుటకు పిలగునట్లుగాను యున్నది. రుకణికుక్కరుచే చిన్నపిల్ల గూడ వంటచేయగలడు. వీనిలో 1, 2, 4, 6, 8 గరికిసరిపోవుధరలు రు 18, 18, 22, 27, 38. కారణక ప్రత్యేక ధర. వివరములగుటకు ప్రకము ఇనాముగా పంపించు. రుకణికుక్కర్ కో సం. 18 మాదానుడిపిడి 1128 రాయపురము, మద్రాసు





ఆత్మమనామ

(ఆంధ్రవత్రిక ప్రత్యేకం)

ఏకవచనం

ఒకడు— మనమెంత బుద్ధిహీనులమండి?
ఇంకొకడు— మనమంటారేం? ఏకవచనం ఉపయోగించండి.

ఒకడు— నీవెంత బుద్ధిహీనుడవయ్యా?

బలహీనం

పెద్దమనిషి— బిచ్చగాడా! నీవెంత సన్నంగా బలహీనంగా ఉన్నావే?
బిచ్చగాడు— నేను ఏం చెయ్యనండి? నావృత్తికోసం నేనట్లా వుండాలెనండి.

పండ్లు

దంతవైద్యుడు— నానలలో ప్రకారం నడుమకోకపోతే, నీపండ్లు అన్నీ ఊడిపోతవి. ఆవిమ్మట, పండ్లు పట పట కొరికితే ఏం లాభంలేదు.

చీర

భర్త— చీర కొనుక్కోడానికి నీకు ఇరవై రూపాయి లిచ్చాననుకో, ఏరకం చీర కొంటావు?
భార్య— నల్ల బై రూపాయిల రకం.

మర్యాద

ట్రాంబండ్లలో లావాట్టి ముసలివాడు కూర్చుండెను. ప్రక్కన విద్యార్థి కూర్చుంటున్నాడు. ఇంతలోనే ఇద్దరు స్త్రీలు తొందరగా బండి ఎక్కి చుట్టూలేక నిలుచుండిరి.

ముసలివాడు— నీ లేచి నిల్చుని, ఆ స్త్రీలలో ఒకరిని కూర్చోనిల్చు.

విద్యార్థి— నీవు అచి నిల్చుంటే, ఇద్దరు స్త్రీలూ కూర్చోవచ్చును.

వినడం

టీచరు— నేను చెప్పింది గ్రహిస్తున్నావా?

విద్యార్థి— లేదండి. వింటున్నానండి.

దానం

భార్య— మానాన్న చాలా విలువగల దానాలు చేస్తుంటారు.

భర్త— నిన్ను నాకు దానం చేసిం తరువాత, నాకా సంగతి తెలిసింది.

వంట

మేనమామ— నీభార్య వంటపని చేస్తుందా?

మేనల్లుడు— చెయ్యలేదు. సంగీతం బాగా పాడుతుంది.

మేనమామ— సంగీతం కావలిస్తే, గ్రామఫోను కొనుక్కోరాదా?

మనస్సు

ఒకడు— మీరు నామనస్సు గ్రహించేటట్టుయితే, చెయ్యి చూస్తారెందుకు?

ఇంకొకడు— నీకు చెయ్యి వుందని రూఢిగా తెలుసుకాబట్టి చూశాను. మనస్సు ఉందో లేదో నాకు రూఢిగా తెలియదు.

సర్కసు

ఒకడు— ఈ సర్కసు ఆడుతున్నది. సర్కసు ఆటగాండ్లను చూశావా?

ఇంకొకడు— చూశాను.

ఒకడు— ఎంతదబ్బు ఖర్చయింది?

ఇంకొకడు— నేను డేరాబయట నిలుచుని, ఆటగాండ్లు వెలుపలికి వస్తుంటే చూశాను. అందుచేత, డబ్బేమీ ఖర్చుగా లేదు.

శత్రువులు

మిమనరీ— నీశత్రువులను నీవు ప్రేమించాలె నని తెలుసునా?

విద్యార్థి— తెలుసునండి.

మిమనరీ— అట్లా చేస్తున్నావా?

విద్యార్థి— నాకు ప్రేమించదగిన శత్రువులు ఎవరూ లేరండి. నాతో పోట్లాడినవాడొక్కడూ యీమధ్య చచ్చి పోయినాడండి.

హోర్యోనియం

కూతురు— మా అత్తవారింటికి వెళ్లేటప్పుడు, హోర్యోనియం నాతో కూడా తీసుకుపోయేదా?

తల్లి— తీసుకు పోదుగాని, ఇప్పుడే వాళ్లకు విసపడేటట్టుగా చెప్పబోతున్నా.

పెద్దవాండ్లు

తండ్రి— పెద్దవాండ్లు మాట్లాడుతుంటే మాట్లాడవద్దని నీకు ఎన్నిసార్లు చెప్పాను? వాండ్లు చాలించిందాకా, మాట్లాడవద్దు.

బాబుడు— ఇదివరకట్లాడే చేనాను. ఎంతసేపు కనిపెట్టుకున్నా, పెద్దవాండ్లు చాలించేవారు కాదు.

ఆవులు

ఉపాధ్యాయుడు— “రెండుఆవులు” పాటలో ఉన్నది. ఈవాక్యంలో తప్పేమిటి?

విద్యార్థి— రెంటిలో, ఒకటి ఎద్దు అయివుంటుంది.

వయస్సు

ఒకడు— నీవయస్సెంత?

బాబుడు— ఇంట్లో పదమూడేండ్లు. స్కూలులో 14 ఏండ్లు. రయిలులో పదిఏండ్లు.

నాలిక

ఒకడు— నేను వైద్యుడినగ్గిరికి పోయానాను. నానాలిక బాసి, మండిచ్చాడు.

ఇంకొకడు— కొంపదిసి, నాలికకు మండియ్యలేదుగదా?

ప్రియం

భర్త— వజ్రానికి నీకు భేదం ఉన్నదా?

భార్య— నాకు తెలియదు.

భర్త— వజ్రం ప్రియమే. నాకు నీవు ప్రియమే.

పోడుం

ఎల్లయ్య— కొంచెం పోడుం పెడతారా?

పుల్లయ్య— పోడుం మానేశా నంటివిగా?

ఎల్లయ్య— పోడుం కొనడం మానేశాను. పీల్చడం ఇంకా మానలేదు.

దొంగతనం

వకీలు— దొంగతనం జరిగింది ఎక్కడ?

సాక్షి— నేను ఆలోచించి చూస్తే,

వకీలు— నీఆలోచన పనికిరాదు. నీవు చూసిందేమిటో చెప్పు.

సాక్షి— ఆలోచనలేకుండా చెప్పడానికి, నేనేమయినా వకీలునా ఏమిటి?

తాత

ఉపన్యాసకుడు— మన తండ్రులకన్న మనము తెలివిగలవాండ్లము. మనతాతలకన్న మనతండ్రులు తెలివిలేటలు గలవారు.

సభికుడు— మిమ్మకుబట్టిచూస్తే, మీతాతనట్టి మొదట మాట.

పట్టుదల

పట్టుదల అంటే అర్థం తెలియదానికి, ఉపాధ్యాయుడు ప్రయత్నిస్తుండెను.

ఉపాధ్యాయుడు— కొండలాచ్చినా, నదులాచ్చినా, అడుపులాచ్చినా, మనలను ముందుకు తీసుకుపోయేదే?

విద్యార్థి— అటువంటి మోటారుబండిని ఇంకా కనిపెట్టలేనండి.

డాక్టర్లింగు

వెట్టెయ్య— నాకొడుకు ఈమధ్య చేతం అంతా తిరిగివచ్చాడు. ఉత్తరచేతంలో చాలాకాలం ఉన్నాడు.

పిచ్చయ్య— అయితే డాక్టర్లింగు చూశాడా?

వెట్టెయ్య— చూడడమేకాదు, మావాడికి వాండ్లు విందుకూడా చేసారు.

యాచన

రామయ్య— నీకు బిచ్చ మెత్తుకోడానికి సిగ్గు చెయ్యడంలేదా?

యాచకుడు— ఏమిచేసేదండి, తమవంటి ధర్మస్వరూపులు యీవూళ్లో వున్నప్పుడు?

ఆవు

నాకరు— అయ్యో, అయ్యో, ఎవరిదో ఆవు దొడ్లోకి వచ్చింది. ఏంచెయ్యను?

యాచమాని— ఓరీ తెలివితక్కువవాడా, చెంబు తీసుకు పోయి పాలన్నీ పిండి, ఆవును బండల దొడ్లో పెట్టించు.

మోటారుబండి

మేజిస్ట్రేటు— మోటారుబండిని ఆరవై మైళ్ల చొప్పున పరిగెత్తించావని చార్జీవచ్చింది. నిజమేనా?

మద్యు— నిజమేనండి. ఎవరిదో మోటారుబండిని ఎత్తుకుపోతున్నాను. కాబట్టి, పరిగెత్తించాను.

మేజిస్ట్రేటు— అది వేరేవేరం. నిన్ను వదలి పెట్టానుపో.

చార్జి

రోగి— తమరు ఎంతచార్జి చేస్తారండి?
వైద్యుడు— రోగిఇంటికి నేనుపోతే అయిదురూపాయలు. నాయింటికి రోగివస్తే రెండురూపాయలు.

రోగి— వీధిలో మాట్లాడితే, ఎంత తీసుకుంటారండి?

టెలిగ్రాం

యాచమాని— ఇకనుంచి, నాఉత్తరపులేకుండా, ఇక్కడ ఏపనిచెయ్యవద్దు. నేను కలకత్తాకు బోతున్నాను. అవసరం ఉంటే నాకు టెలిగ్రాం ఇయ్యండి.

మానేజరు— చిత్తం.

కొన్నిదినాలయిన తరువాతి, మానేజరు ఇట్లా తంతి నంపెను.

“అయ్యా! ఇల్లు తగలబడుతున్నది. ఏం చెయ్యమన్నాడు?”

టిక్కెట్టు

ఇక్ సెక్టరు— మీటిక్కెట్టు ఏదండి?
పెద్దమనిషి— నేను నీజను టిక్కెట్టు హోల్డరునని మీకు తెలియదా? నాముఖమే టిక్కెట్టు.

ఇక్ సెక్టరు— అన్ని టిక్కెట్టులను తప్పకుండా కత్తిరించమని, నాకు ఆర్డరు పంపారండి.

చీట్లు

ఒకడు— నీవు గుడ్డపు పందాలలో ఓడిపోతావు. చీట్లాటలో ఎట్లా గెలుస్తావు?

ఇంకొకడు— గుడ్డపు పందాలలో గుత్తాలను కలపడానికి విలులేదు. చీట్లాటలో, పేకలను కలపవచ్చును.

నేరం

మేజిస్ట్రేటు— నీవు నేరం చేశావా లేదా?

మద్యు— నాకేం తెలుసునండి? ఆసంగతి కనుక్కందామనే ఇక్కడకు వచ్చానండి.

బాకీ

గుమాస్తా— మీరు బహుశా వచ్చేవారంలో బాకీ చెల్లిస్తారని, మాయజమానితో చెప్పేదా?

బాకీ ఉన్నవాడు— అంత ఖండితంగా వద్దు. సాధ్యమయితే, యిస్తానని చెప్పు.

లలితాశ్రమ గ్రంథావళి

బాలాసహస్రనామస్తోత్రము, ఇందు బాలచికిత్సా ఋగ్వేద సంధ్యావందన భావ్యము. ఇందు సంధ్యా విచార తత్త్వం శబ్దవిచారణయు అచమన ఫలములును, కేకవాది నామార్థ ప్రాణాయామ, వ్యావృత్తి గాయత్రీర్థములును మొదలగునవి సకారణ విధానములతో 25 విషయములున్నవి. నూతనము, ప్రతివారియింబను బ్రాహ్మణ్య సంపాదకముగాన నుండదగినది 500. లే యచ్చొత్తించబడినవి. మంచి సమయము. త్వరపడుడు. ఆస్తికులకు మేలైన గ్రంథము రు. 1-8-0
స్తవరాజకవచములు నానూపకులునుగూడగలవు. 0-4-0
ఋగ్వేదాపరప్రకాశిక 1-8-0
హితోపదేశములు. పీఠికయును వేదాంతార్థము వివిరింపబడియున్నది. 0-4-0
ఒకరకములోగాని భిన్నరకములగాని మూడు పుస్తకములు తీసిన తిపాలాఖర్చు భరించెదము. లేనిచో కొనువారిచే.
వెంపటి- కుటుంబయ్యశాస్త్రి,
6-9, సోలయప్ప మొదటిపేధి, మైలాపూరు, మద్రాసు.

రాయలు వ్యవసాయ కమీషను

డీల్లీ సామ్యవిచారణ

డాక్టరు క్లూప్రసూని సామ్యము

పీఠా, అక్టోబరు 12—రాయలు వ్యవసాయకమీషను సామ్యవిచారణ గావించి నేడు ప్రారంభించెను. ఇండియన్ కౌన్సిలరు యొక్క వ్యవసాయ విషయ సలహాదారు ప్రకృతి ము కమీషనునకు సంగ్రాహక ర్తగా కృషి జేయుచున్న డాక్టరు క్లూప్రసూనిగారు నేడు కమీషనులో సామ్యముచిట్టి. ప్రశ్నావళి తుదినిశ్చయము గురించి చాలనేపు చర్చ జరిగెను. సాయంత్రము 6-45 గంటలకు క్లూప్రసూని విచారణ జేయ ప్రారంభించి పూర్తి జేసిరి. రాష్ట్రీయప్రచారమున కమీషను పూర్తి గావించినపిమ్మట క్లూప్రసూని వివరముగ విచారింపబడు నని లికోలిట్ గొగారు పల్కిరి. ఏకారణముచే కేంద్రవ్యవసాయశాఖ స్థాపించవలయునని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

సలహాసంఘమున కార్యనిర్వాహకసంఘమును గలఅఖిల భారత వ్యవసాయ పు బోర్డు స్థాపించ వలయు ననియు పరిశోధనము, ప్రాజెక్టులు కేరీలకుసాహాయ్యముజేయుటకు ధనముబోర్డు అధీనము జేయవలయుననియు డాక్టరు క్లూప్రసూనిగారు చెప్పిరి. వివిధ రాష్ట్రముల వ్యవసాయ శాఖలగు ఇప్టము పెచ్చినట్లు చేయుచున్నవనియు, సంయుక్తముగ విషయమాలాచించి యేక మార్గములపై శాఖయందు అఖిల భారతదేశముందును అభివృద్ధి నొంద గృహిస్తున్న లేదనియు క్లూప్రసూనిగారు నుడిపిరి. సంస్కరణములకు పూర్వముకంటె ఇప్పుడు చాలవరకు నయమేఅని గూడ సాక్షి పల్కినను.

అధ్యక్షుడు:— మీ ఆభి ప్రాయమును ను బల పరచుటకు దాఖలా జూపగలరా?

ఉత్తరము:—వివిధ రాష్ట్రములందలి వ్యవసాయశాఖలు గావించి పనులందు సమానత యొకమాత్రము లేదు.

అధ్యక్షుడు:—మొత్తముమీద వ్యవసాయాభివృద్ధి కిది అంతరాయమని మీ ఆభిప్రాయమా?

ఉత్తరము:—అవును.

అధ్యక్షుడు:—భిన్నరాజ్యములు సమాఖ్యమైనట్టి సంయుక్త అమెరికావంటి దేశములందు వ్యవసాయశాఖ గలరా. సమాఖ్యమైన ప్రభుత్వములందు అట్టి శాఖా స్థాపనము విధిగ గలదు.

ఉత్తరము:—అవును. చాలవరకు గలవు.

పూసా వ్యవసాయసంస్థ

పూసా వ్యవసాయసంస్థయందు కృషి జేయుచున్నవారి శక్తిసామర్థ్యములు సాక్షికి నచ్చినవాయని సాక్షి ప్రశ్నింపబడినను.

శక్తిసామర్థ్యములందు త్రములకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములందే మంచి అభివృద్ధిలోనికివచ్చుటకు పరిస్థితులుగలదనియు వారుప్రసారించియున్నట్లుగారుగలరు. పూసాలోమామూలు శక్తిసామర్థ్యములగలవారు అవసరములేదు.

అధ్యక్షుడు:—పరిశోధనయందుగల యింపీయులు శాఖోద్యోగులుగాక తక్కినవారికూట యేమి? సరియైనవారికి జీతము భాగ్యభివృద్ధి ఆకర్షకముగ గలదా?

సాక్షి:—అవును. జీతము చాలవరకు బాగుగనున్నది.

అధ్యక్షుడు:—వావి అభివృద్ధి పరిస్థితులు ఉత్తముల కాకర నంతముగ లేవు.

ఉత్తరము:—లేవు.

అధ్యక్షుడు:—వ్యవసాయశాఖాసర్వీసు మొత్తము మీద బాగుగ నున్నదని తెలందుచున్నారా?

ఉత్తరము:—కొన్ని సంవత్సరములక్రితమందున్నంత బాగుగ లేదు. సంస్కరణములంతరము మంచివారు పింఛనుదీసి కొని పోయిరి.

వ్యవసాయశాస్త్ర అభ్యసనకళాశాలలు

రైతులకు నుండవలయునని వ్యవసాయశాస్త్రము అభ్యసించువారిని, గవర్నరు మెంటు వ్యవసాయశాఖయందుద్యోగముల సంపాదించవలయునని విద్యనభ్యసించువారిని గడిపి వ్యవసాయశాస్త్రము నేర్పుట సంత్పిక్రమముగ నున్నదాయనియు, వ్యవసాయము చేయదలచువాడు ఉద్యోగాపేక్షచే ఆర్జింపవలయు కవకాశము లేదాయని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

సాక్షి:—ఇందువలన సంతగా అపాయములేదు. భారత దేశముందు రెండువిధములకు కళాశాల స్థాపించ సాధ్యముగారు.

అధ్యక్షుడు:—విద్యాభ్యాసముపంపూర్తిజేసి కళాశాలల దీచిన గోత్రములు పుష్కలముల గలవా?

సాక్షి:—ప్రతికళాశాలయందు లేవు. అట్టి లెక్కలు ఉంచుట బాగుగనుండును. విశ్వవిద్యాలయములకింద వ్యవసాయ కళాశాలల అనుబంధముగ జేసినయెడ గవర్నరు మెంటు నేవయందును భూస్వాములనేవయందుగూడ విద్యాభ్యాస లభివృద్ధి నొందుకు అవకాశము మెండుగ నుండును.

అధ్యక్షుడు:—వ్యవసాయము నేర్పుటకు వ్యవసాయము వలన లభించు వస్తువుల విక్రయించుట మొదలగు అంశముల గరవుటకు కేవలము కళాశాలయందు నేర్పబడు విద్యచాలునా?

సాక్షి:—రెండుసంవత్సరముల విద్యాభ్యాసము చాలదు.

అధ్యక్షుడు:—సమస్త లోతునకు బోవలయును. పరీక్షా ప్రక్రియందు ఇరువది ముప్పది మార్కులు పోవుటయే వ్యవస్థ. మీ మూలధనము పోగొట్టుకొని మీ కేరీలు వ్యసము జేసికొనుట మరీ గొప్ప అవకాశము. ఈ విషయము వ్యవస్థ గల చిక్కుల బరిష్కరించి వ్యవసాయ శాస్త్ర బోధనము ప్రత్యక్షముగ నేర్పుటకేమి చేయుచున్నార? వ్యవసాయ కళాశాలయందు తీర్పులే విద్యాభ్యాస వ్యవసాయము జేయుటకు విదు సంవత్సరములవరకు అనుకూలమున వరతులపై వారలకు భూముల నీయవలయునని పంజాబ ప్రభుత్వపు మెమోరాండము తెలుపుచున్నది.

సర్ గంగారామ్—మూడు సంవత్సరములకు కాలమితి తగ్గింపబడినది.

డా॥ క్లూప్రసూని—విద్యార్థులు పెద్దపెద్ద కేరీపాలముల నిర్వహించుటకు సాధారణముగయిచ్చగింపవలసి నే నొప్పుకొనుచున్నాను. కొన్ని కొన్ని చోట్ల వారు అట్టి వృత్త్యనునందు ఓడిపోయిరి. కేరీ పాలముల నిర్వహణము గురించి వారకుధనమును బాంధవలయును లేదా అనుభవముగల ఉద్యోగులనుసలహాప్రకారముగ నడుపవలయును.

ప్రతిదినమును వ్యవసాయశాస్త్రమునందలి విషయముల బోధించువారిలో పరిశోధకులు సంబంధము గలిగి యుండవలయును. పూసా యిట్టివిద్యాభ్యాసముజేయుకేంద్రస్థానమాయని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

అచ్చటి విద్యాభ్యాసము బాగుగనున్నదనియు విద్యాభ్యాసముంచి అత్యంతగింపుచున్నారనియు సాక్షి చెప్పెను. వెనుకటంతమించిగ ప్రకృతపు విద్యావిధానము లేదనియు మంచితము ఉద్యోగులులేరనియు, విద్యాభ్యాసమునకు వసతులు, సౌకర్యములు లేవనియు సాక్షి చెప్పెను. కేవలము వ్యవసాయశాస్త్ర విద్యయందుగూడ విశ్వవిద్యాలయము ఉత్తమప్రమాణము నాదర్శముగజేసికొనవలయునని సాక్షి చెప్పెను.

ప్రాథమికవిద్య

గ్రామోద్యోగముకొరకు గ్రామపాఠశాలలు ప్రధాన స్థానము వహింపవలయునని క్లూప్రసూనిగారు మెమోరాండముందు చెప్పిరి. గ్రామ పాఠశాల విద్యాబోధనమందు బాలలకు వ్యవసాయముపై అభివృద్ధి గలుగునట్లు పాఠముల బోధింపవలయుననియు, సంజాయిసందునలే మువ్వచాతరగతుల జమపు బాలురకు వ్యవసాయమునకుపయోగించబడు నాగట్ల మొదలగునవి ఉపయోగించుట నేర్పవలయుననియు క్లూప్రసూనిగారు చెప్పిరి.

చిన్నపిల్లలకు వ్యవసాయవిద్య నేర్పుట లాభమా యని అధ్యక్షుడు సందేహించుచున్నాడు. చిన్నపిల్లలకు ప్రకృతిని గురించి నేర్పుటచే ఫలితము గలదా యని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

ఇటీవల విధానము పంజాబునందు ప్రవేశపెట్టబడిననియు, విధానమువలన తగిన ఫలితము గలిగినదియు లేనిదియు నిర్ణయింపదగినంతవ్యవధి లేదనియు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

అధ్యక్షుడు:—రాకపోకలకు తగిన సౌకర్యములు లేకుండుట, విద్యలోపము ముఖ్యమైన లోట్లు మీ ఆభిప్రాయము గాదా?

సాక్షి:—అవును.

ప్రశ్న:—రెండు లోపములును సంస్కరించినయెడల ప్రజలు విస్తారముగ నగరముల జేర ప్రయత్నించెదరు.

సాక్షి:—గ్రామములందు నివసించువారి జీవితప్రమాణము హెచ్చించి, గ్రామజీవనము ఆకర్షకముగ జేయుదు. అట్లు చేసినయెడ జనము పట్టణములకు బోవుట మానేసెదరు.

అధ్యక్షుడు:—వ్యవసాయదారుల ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కబరచుటచే ప్రజలు నగరములకుబోవుట మానేసెదరు. విద్యావిధానమువలన వ్యవసాయమునకు అభివృద్ధి కలగజేయుటచే పట్టణములకు ప్రజలుపోవుట మానేసెదరు. అయినయెడ ఆర్థికసమస్యయే ప్రధానకారణము అని తెలంపవలయును.

సాక్షి:—కొంతవరకు అదియే కారణము.

మునుపువ్యవసాయ కళాశాలలందు వ్యవసాయము పుత్రికలేనివారు చేరుమందెడివారు. అర్హులగు విద్యార్థుల సంఖ్య యిప్పుడు పెరుగుచున్నది వ్యవసాయ విద్యకొరకు వెచ్చింపబడు వ్యయము ఘండునుగురించి అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

ఆదాయములో నూటికి ఒక్కరూపాయయైనను పూర్తిగా వ్యవసాయవిద్యకింద వెచ్చింపబడుటలేదని సాక్షి చెప్పెను.

ప్రదర్శనము, ప్రచార విషయమై పరిశోధనము జేయువారు ప్రచారకులతో సంబంధము గలవారుగ నున్నారాయని అధ్యక్షుడు అడిగెను.

సాక్షి:—ఉన్నారు.

ప్రశ్న:—భారతదేశముందలి రైతు ముందు జాగ్రత్తపహించువాడును, చాడస్తుడునా?

సాక్షి:—చాడస్తుని నేను తెలంపను. భూస్వాములు క్రొత్త పద్ధతుల అవలంబింప ఇష్టము జూపుచున్నారు. కాంతి నష్టము వహింప సందేహించుచున్నారు. నూతనపద్ధతులవలన లాభమువచ్చునని తోచినయెడ వారు తప్పక ఆపద్ధతుల అలంబించెదరు. నూతనవిత్తనముల రైతుకు కిచ్చునపుడు నష్టమురాదని డిపార్టుమెంటు జేయుచున్నది.

ప్రశ్న:—పెద్దపెద్ద భూస్వాములు వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారా?

సాక్షి:—లేదు. మధ్యరాష్ట్రముందు చిన్నచిన్న భూస్వాములే మాకు మంచిసాహాయ్యము జేయుచున్నారు. మధ్యతరగతియందుగల భూస్వామి వ్యవసాయపరిశ్రమ కింగాండునందు తల్లి వేరు. హిందూదేశము దందులకు విరుద్ధముగ నున్నది. రైతువారి విదానముకింద గవర్నరు మెంటు ప్రతినిధియగు గ్రామమునకు ఆధిపత్యముక్రింద మాలాగవారి విధానమందు కంటె వ్యవసాయము అభివృద్ధిగ నున్నది.

అటువీ శాఖోద్యోగులు వ్యవసాయాభివృద్ధికి చేయూత నొపగుచున్నారాయని అధ్యక్షుడు అడిగెను.

పశువైద్యులు, పరిశోధకులతోద్యాటు అంత అటువీ శాఖోద్యోగులతోద్యాటు ప్రాముఖ్యముగాదని సాక్షి వదించెను. కాని సాధ్యమైనప్పుడెల్ల వారు సాహాయ్యము జేయుచున్నారనియు, తిరుగుముగ వారుండుటలేదనియు క్లూప్రసూనిగారు చెప్పిరి.

గ్రామములందు బహువిస్తారముగ జనులు విద్యావిహీనులుగాన కరపత్రిముల బంచి పెట్టుటచే రైతుల వ్యవసాయపద్ధతులగురించి విశేషము శ్రద్ధదీసికొనదరను అంతముగురించి సువ్యక్తముగ చెలువలసినదని అధ్యక్షుడు గొరెను.

బడింటులుగాని లేక గ్రామముల జనులకొక మరియొకరు గాని రైతులకు కరపత్రిములు జదివి విరిపించి బోధజేపెదరని సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

రైతుల నభివృద్ధిమార్గముల బట్టించుటకు సినిమాలు ప్రయోజనము

వ్యవసాయముందు అభివృద్ధికరమును నూతన మార్గముల ద్రొక్కుటకు సినిమాలు రైతులకెంతయేని ప్రాశస్త్యమును గలుగజేయునని అధ్యక్షుడు సూచించెను. ఫోటోగ్రాఫులుగాని, సినిమా ఫిల్ములుగాని రైతు లేన్నడును జూడనందున వారల నవి ఆకర్షింపజాలని యెవరో సూచించిరి.

సాక్షి:—సినిమాయందు ప్రదర్శింపబడుదానిని గురించి రైతులకు తెలియవలయును.

అధ్యక్షుడు:—విషయము ముందుగ రైతునకు గ్రామ్యము గావలయునని నేజను దలంచిరి.

ప్రశ్న:—సినిమాలవలన మహాప్రచారము జేయుటకు సాధ్యమైనయెడ, దానిని యేల ఉపయోగించి చూడరాదు?

అధ్యక్షుడు:—మీరు యిందుకొరకు యేదియైన విధానము తయారుజేసితిరా?

సాక్షి:—లేదు.

ఏరాష్ట్రమువారల ఆరాష్ట్రముందే ఉద్యోగులు నియమింపవలయునని సాక్షి చెప్పిన విషయమును గురించి మాట్లాడి, తన్మూలమున శాఖయందు సామర్థ్యవంతులగు ఉద్యోగులు లభించుటకు ప్రతిబంధముగ నుండునని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. ఇది వరలో యింపీయులు సర్వీసుద్యోగులు చేసినపనులు తక్కువ ఆర్థికముగల రాష్ట్రీయ సర్వసాధ్యులకు యివ్వబడలేదు. ఎన్నికలు విలసింతముగ జేసినగాని వ్యవసాయపు సర్వీసునందు సామర్థ్యము తగ్గిపోవును.

ప్రశ్న:—వ్యవసాయశాఖ మరింత కట్టుదిట్టముగ నుండవలయునని సూచించుచు, శాఖాసభ్యుడు పరిహారించుచున్న యితరవిషయములు కొంతవరకు తీసి వేయవలయుననియు, అట్లుజేసినయెడ వ్యవసాయ శాఖయెడ సభ్యుడు హెచ్చుతగ్గదీసికొనుట కవకాశము గలదనియు మీరు జెప్పుచున్నారు.

సాక్షి:—అవును. వ్యవసాయాభివృద్ధిగావించువారు దలంచినయెడ, యితర విషయములకూడ పరిహారించవలసియున్న గౌరవనీయ సభ్యుడు తగినంతశ్రద్ధ వ్యవసాయ పరిపాలనముపై జూప జాలడుగాన ఆయనకు అగినంత అవకాశము వ్యవసాయ శాఖ సమస్యలయొందుటకు అనాలోచనము సాహస కాశమును యివ్వవలయును. మరియొక సభ్యుడు యీ శాఖను జూడవలయునలేదా వ్యవసాయ శాఖాసభ్యుడు ప్రకృతమందు పరిపాలించుచున్న కొన్ని శాఖలు మరియొకరు జూడవలయును.

అ. ప్రె.

“అనాదినుండియు గల గ్రామ పంచాయతీల పునరుద్ధరింప వలయును”

డాక్టరు క్లూప్రసాదగారి సాక్ష్యము

లిస్ట్ లిల్ గా కమిషను సిమ్లావిచారణము

సిమ్లా, అక్టోబరు 18:—ఒక గంట నేపు ఏ కాంతముగ సభ్యులు ముచ్చటించుకొనిన పీఠ భారత ప్రభుత్వపు వ్యవసాయ పరిశోధనాని డాక్టరు క్లూప్రసాదగారిని సేద మరకొంటేపు రాయలు వ్యవసాయ కమిషను విచారించెను.

భారతదేశమందలికంట భూములు క్రమముగ పంటను పండుటయందు క్షీణించుచున్నవా యని కమిషనుఅధ్యక్షుడు కెన్వేల్ గోన ప్రభువు సాక్షిని అడిగెను. పంట క్షీణించుటలే దని క్లూప్రసాదగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇంగ్లాండునందువలె విత్త నముల విక్రయించు వర్తకులు గల రాయని తరువాత సాక్షిని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

విత్తనముల నమ్మువారు మంచితము విత్తనము లమ్మువల యనని భారత దేశమందు శ్రద్ధ దీసికొనరు. మంచి విత్తనము లమ్ముటకు ప్రోత్సాహము గల్గించుట బాగుగనుండును. వ్యవసాయ పాఠశాలనుండి పంపబడు విద్యార్థులు అట్టి వ్యాపారము ను జేయవచ్చునని తలంపవచ్చును.

పంటలను పశ్యమ్యములు పాడుజేయుట మరించి వ్యవ సాయ పు బోర్డు విచారించుచున్నదనియు, బోర్డు జే సిన సీ పార్సుల విషయ మై దొరతనము విచారించు చున్నదనియు సాక్షినుడిచెను. అదవిపండులు ముఖ్యగ పంటలను ధ్వంసము జేయుచున్నవి. పెక్కుపండులు విస్తారముగ జంప బడినను జంపబడిన జంతువులకంటె విస్తారసంఖ్య పుట్టుచున్నవి. అదవిపండుల విస్తారముగ మారణముజేయవలయునని బోర్డు తీర్మానించెను.

అధ్యక్షుడు:—అదవిపంది బోర్డుమైన వ్యక్తియు. తీర్మా నము గావించుటచే అదవిపండులు చచ్చిపోవు తీవ్రముగ కట్టుదిట్టములు గావించిన గాని వానిని జంతులును సుసాధ్యముగాదు (నవ్వులు)

అజ్ఞానముచేతనా లేక దారిద్ర్యముచేతనా రైతులు యే శేట పైకపంట మార్చుకొనుటకు గారణము? అని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

భారతదేశమందలి రైతులు అజ్ఞానముగారనియు, యేటేట పండించు పైకపంట మార్చినయెడ తన్ములమున ఫలితము తగినంత రాదని వారు వెరచుచున్నారనియు, రైతులబీదరికము యీవిధానము (రాజీవన్ ఆఫ్ క్రాఫ్ట్) అనుబంధించుటకు ప్రతిబంధకముగ గలదనియు యిండియా దొరతనముయొక్క వ్యవసాయపరిశోధన ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

రైతులకు ఉపవృత్తి గలిగించుట

రైతులకు ఉపవృత్తి గలిగించుటకు మెట్టవ్యవసాయ ముగూడ నుండవలయునని సాక్షి దాఖలుజేసిన మెమోరాండ మునగులరు. మెసంటలుగూడ వారు పండించినయెడ రైతులకు చేతినిండ పని గలుగునాయని సాక్షిని చెప్ప అధ్యక్షుడు గోరెను.

మెట్టవ్యవసాయము జేయుటకు తగినపనిముట్లు ప్రకృత మందు తేకపోవుట కష్టకరముగ నున్నదని సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

రైతు లేకారణముచే మంచి నాగళ్ల నుపయోగింపరు అని అధ్యక్షుడు అడిగెను.

మంచి నాగళ్ల హెచ్చుగరలు కొంతవరకును, అనాగళ్లు భారతదేశ పరిస్థితుల కనుపయోగకర మగుట కొంతవరకును గారణము గాన రైతులు అనాగళ్ల వాడుటలేదు అని సాక్షి తెల్పెను

అధ్యక్షుడు:—ఎవరైనను యీలాపమును బరిష్కరింప నేల బూసరాదు?

సాక్షి:—ఇంతవరకును ఒక బొంబాయి ఘర్ష ఒక లక్ష నాగళ్ల తయారు జేసినది. ఇంకను తయారు జేసినయెడ పరకు విడుదలయ్యెటట్లుగ ధైర్యము లేకుండుటచే మరెవ్వరును దయారుజేయుటలేదు. వ్యవసాయపుపనిముట్లపై మోతకేపు తగ్గించినయెడ కొంతవరకును ధరవనిపై శ్రద్ధవచ్చును.

పశువులనమన్యప్రాముఖ్యత

పశువుల సమస్య ప్రాముఖ్యతను గుర్తించినయెడ, ప్ర కృత్యు లేర్పాట్లు సంతృప్తికరముగ నున్నవాయని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

పశువుల సమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యతను తాను గుర్తించెననియు, సీఫార్సుల అనునందు పెట్టుటకు ధనాభావమే గారణమనియు వ్యవస్థగారు చెప్పిరి. ప్రతిరాష్ట్రమునందుని పుణ్యులగు పశుకాస్త్రజ్ఞులు నియమింపబడలేదని సాక్షి చెల్పెను.

ప్రశ్న:—రోగములచే పశువులు జచ్చిపోవుట తగ్గిన యెడ పశువులసమస్య అనుకూలముగ నుండుటకు దారిజూపునా?

ప్రత్యుత్తరము:—అంత అనుకూలముగ నుండజాలదు. పశువులకు యీనామ్యలేవనజేసి, దొమ్మిరాకుండ జేయ వచ్చును.

ప్రశ్న:—ఇనామ్యలేవనజేయుట చాలునా?

ఉ:—తగినంతమంది సిబ్బంది మాకులేరు.

ప్ర:—మందనంతరు యీరోగము నాశనము జేయవచ్చు నను ఖితి. పశుజాతిని బాగుజేయుటకు ధనము వెచ్చించుటకు రైతుల ప్రోత్సాహపర్చదా?

ఉ:—పశువుల నీరోగముపాలుగాకుండ జేయుటకు సాధ్యముగాదు.

రైతులకు పరిశ్రమ స్థాపించుట

పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రముందు గలిగిన అనుభవమును బట్టి జూడ రైతులు పండ్లు పండించుట లాభకరముగ నుండుననియు, పండ్లుపండించుట ఉపపరిశ్రమగ నుండవచ్చునని సాక్షి నూచించెను.

ఉత్పత్తిదారుడు ప్రపంచమందలి వస్తువులలో వానికి రావలసిన భాగమును అనుభవించుచున్నాడాయని అధ్యక్షుడడుగ, చిన్న వ్యవసాయము జేయుచున్నారనియు, ముడిపదార్థ ముల ఉత్పత్తిజేయు రైతులు కూటముగ గూడలేదనియు (కంటైను) చాకచక్యమును, ధనప్రభావమును, నిర్మాణ కాళిల్యము ను జూపు వర్తకులతో లాభకరముగ రైతులు జేరముజేయజాల రనియు సాక్షి వచించెను.

అధ్యక్షుడు:—చిన్నవ్యవసాయదారులు గూడ గలవ నిది పెద్దపెద్దవ్యవసాయదారులు ఏకముగగూడి ఒకకట్టుగ నిల్వబడినయెడ లాభములేదని మీరు తలంచుచున్నారా? చిన్న వ్యవసాయదారులనుబట్టి బహుభుర యుండునని మీఅభిప్రాయమా?

ఉ:—ప్రత్తివిషయమై దొరతనము వీరారునందు స్థాపించినతీరిని దొరతనము మార్చెట్టుల స్థాపింపవచ్చును.

అధ్యక్షుడు:—ఉత్పత్తిదారుడు పండించిన పరకునకు సరియగుక్రయము రాకపోవుటచే పల్లెటూళ్లనుండి ప్రజలు పట్టణములకేరటకు గారణమని మీరు దలంచుచున్నారా?

ఉ:—పట్టణములకు పల్లెటూరి జనులు విశేషముగ బోవుచున్నారని సేను తలంపజాలను. వ్యవసాయము యెడ ఆ ఖితిబిలేని విద్యార్థులు మూత్రమే పట్టణముల కేరచున్నారు. ఆర్థిక కారణములచే గాదని నాఅభిప్రాయము.

సంస్కరణములు: వ్యవసాయము

సంస్కరణముల వలన వ్యవసాయ విషయములందు శ్రద్ధ హెచ్చినదా యని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను.

తెరు. గత నాల్గయ్యు గ్రాసముల నుండి వ్యవసాయ పరిశ్రమ యెడ శ్రద్ధ హెచ్చినదని వ్యవస్థగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

అధ్యక్షుడు:—ఈమార్పు గలిగినదని చెల్పి మీరు కమిషనును గొనియాడుచున్నారు (నవ్వులు)

సాక్షి:—ఈమధ్య గలిగిన శ్రద్ధకు రాజప్రతినిధికి వ్యవసాయమందు గల ఆభిరుచియు గూడ కారణమే. వ్యవసాయ దారుల యొక్క వాస్తవముగ ప్రతినిధులు కాననసభలందు లేక పోవుటవ్యవసాయమందు శ్రద్ధలేకపోవుటకు గారణము.

గ్రామములందు నివసించువారి యొగక్షేమముల నరయుటకు గ్రామపంచాయతీల బుద్ధివంతముగ జేయవలయునని సాక్షి అధ్యక్షునితో బల్పెను. గ్రామపంచాయతీల పునరుద్ధరించుటకు యత్నించుట బహు యుక్తముగ నుండునని సాక్షి నుడిచెను.

పంటహెచ్చు: జనాభా పెరుగుట

పంట హెచ్చుట కనుసరణముగ ప్రజాసంఖ్య గూడ పెరిగెనని తెల్పెను జూపుచున్నవి. అని అధ్యక్షుడు నడిచెను జనాభా పెరుగుటచే తీవ్రవ్యయ ప్రమాణము తగ్గెనని సాక్షి చెల్పెను. ఇందులకు ముందు సంతాన నిరోధమే, కేంద్ర ప్రభుత్వము క్రింద ప్రత్యక్షముగ గలచిన్న పరిపాలనములు రాష్ట్రీయ దొరతనముల కంటె వ్యవసాయ మండల వెనుకబడి యున్నవని అధ్యక్షుడు అడిగెను.

రాజకీయ కాఖద్వారా వారు పని జేయవలసి యున్న దనియు తగినంతధనము గూడ లేదనియు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఇతర దేశములందు గావింపబడిన వ్యవసాయకాస్త్ర పరిశోధనములు తెలిసికొనుటకాదేశమందు ప్రకటింపబడు పుస్తకములను ప్రకటనలను దొరతనము గొనుచున్నది.

వ్యవసాయ ఆర్థిక కాఖ ఒకటి పూసాయందు స్థాపింప అవశ్యకమని అట్టికాఖ లేనియెడ వ్యవసాయముందు సంపూర్ణ మగు ఆభివృద్ధి గలుగజాలనియు అధ్యక్షుడు బల్పెను.

ఈవిషయము రాష్ట్రముల ధర్మముని సాక్షి చెల్పెను.

పరిశ్రమలచే జన సంకీర్ణముగ నున్న ప్రాంతములందు ప్రజలకు పని గలుగజేయుటకు పల్లెటూరు ప్రాంతములందు ఫేర్టీల స్థాపింపవలయుననియు తన్ములమున పనిలేని వారలకు పని దొరకుననియు అధ్యక్షుడు నూచించెను.

సాక్షి అధ్యక్షుని అభిప్రాయముతో ఏకీభవించి, యిది వరకే అట్టి ఫేర్టీలను పల్లెటూరులందు విస్తారముగ స్థాపింపబడెనని చెల్పెను. నీటినుండి విద్యుచ్ఛక్తి నిదీసిచాకగ పవనమంత్రములకు సరఫరా జేయుటకు గల అవకాశముం గలింది యింకను పరిశోధన ములు జేయవలయునని అధ్యక్షుడు చెల్పి దదభిప్రాయముతో గూడ సాక్షి యేకీభవించెను.

పరిహాసంఘము నియమింపవలెనని గోరుట

వ్యవసాయపు బోర్డునకు సలహాసంఘము నియమించిన యెడ నంయుక్తముగ వ్యవహారములు నడపుటకు గల లోపము సవరింపబడుననియు అట్లు నియమించిన యెడ కేంద్ర ప్రత్తి కమిటీ నలె వ్యవసాయకాఖ తాలూకు ముఖ్యులగు పాగాకు పంచదార గోధుమలు మొదలగు పంటల సమస్యల గురించి జయప్రసముగ బరిష్కరింప సాధ్యమనని సాక్షి హెచ్చుగా రికి సమాధాన మిచ్చెను. ఈసంఘములు ప్రత్తి కమిషనువలె జయప్రసముగ సమస్యల బరిష్కరింపగలవు. అందుకొరకు యిండియా ప్రభుత్వము ధనము వెచ్చింపవలసి యున్నది. కేంద్ర ప్రత్తి కమిటీ నియామకమున ప్రజాయత్త కాఖల కార్యరంగ మునకు యిబ్బంది యెట్లు లేకుండ యుండెనో యీకమిటీ వలన అట్లే తగాదాలు రావు.

పూసాయందు చెయబడిన వారి శోధనల ఫలితము యెట్లు ల రైతులకు తెలియుచున్నదని ప్రశ్నింప, విత్తనములు పరిశోధనలుజేయుటకు దొరతనము స్థాపించినకేరీలకు, వహకారకాఖ ప్రధానస్థానములకు బంపబడుచున్న వనియు, యిందుమూలమునను, పెద్దపెద్ద భూస్వాముల మూలమునకు చిన్నచిన్న రైతుల కందజేయబడుచున్నవని సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

వ్యవసాయపాఠశాలలు, కళాశాలలు విస్తారముగ బాలురకు వ్యవసాయకాస్త్రము బోధించి పంపినయెక వారలకు తగిన అవకాశములు గలవాయని డాక్టరు హెచ్చు అనుగ, భూస్వాము లట్టివారికి ఉద్యోగముల నిచ్చెనరని డా|| వ్యవస్థగారు సమాధానమిచ్చెను.

పూసాయందు వ్యవసాయకాస్త్ర సంబంధమున పరిశోధనల జరుపుచుండ, వ్యవసాయ ఆర్థికముగురించి అంతగా అచ్చుట గుర్తించుటలేదనియు, అన్నిటికంటె ముఖ్యముగ వ్యవసాయ ఆర్థికమును గుర్తింపవలసియున్నదనియు డా|| హెచ్చు నుడిచెను.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు వ్యవసాయ విద్యలగుంచి శ్రద్ధ దీసికొనుచుండ నిండియా ప్రభుత్వము పరిశోధనల గావించుచు తద్ర్యయమును కాశ్యతిముగ భరించుటకు సాక్షి స్కీమును వేయుచున్నారాయని సర్ థామసు మిడిట్టున్ను ప్రశ్నించెను.

రాష్ట్రములుగూడ పరిశోధనముల జరుపునని సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. వారు జేసిన పరిశోధనములలోటు కేంద్ర సంస్థ పూర్తిజేయును. దేశమందు నానాభాగములందును యిండియా ప్రభుత్వమునకు స్నేహముండును. ఆ స్నేహములకు సంబంధించిన పంటల గురించి పరిశోధనములు జరుపుచుండును. ఏ పరిశోధనమైనను చక్కగ నడపగల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు యిండియాదొరతనము ధనసహాయము నిచ్చుచుండును

కాఖయందు బనిజేయుటకు సిబ్బందిని నియమించుట కధికారము గలిగి, ధనమును వెచ్చించుటకు పెత్తనము గలిగి వ్యవసాయపు రివిన్యూబోర్డు యుండవలయునని సర్ గంగారామ్ గారు చెల్పిరి. కేంద్ర పరిశోధన సంస్థ హెచ్చించుటకు సంపత్కర మునకు కోటి రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వ మొనరింప:లయు ననియు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములుగూడ పరిశోధనము జేసి పుస్తకముల ప్రకటించుట లాభకరముగ నుండుననియు ఉభయ ప్రభుత్వములు గలసి విచారించిపరిశోధనములుజేయుటకుక్రిలి ఉపయోగ కరములగు నుండుననియు సర్ గంగారామ్ గారు చెల్పిరి.

కొన్ని ప్రాంతములందు వాడుకలోగల నీలివాక్యముల నిలవను గురించి సాక్షి గంగారామ్ గారితో సాక్షి వీక్షించెను. ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ గ్రంథములందు దివి కేర్పరచిన ఆవశ్యకత లేదని నుడిచెను. ఇతరవి సంవత్సరములనుండి సహకార సంఘములు వ్యవహరించుచున్నవియు, సహకార సంఘములచేత కలకంఠే సౌకర్యములు పెంచుటకు చిత్తులు స్వయంగాను బాటసాగాన నూటికి 90 వంతులు గ్రామముందలి సహకార సంఘములకు అప్పు నిచ్చుచున్నారనియు దేశీయవిధానములను పరిపూర్ణముగాను ప్రాప్తహముజేయవలయునని గంగారామ్ గారితో సాక్షి గంగారామ్ గారి ఆభిప్రాయముతో యేకీభవించెను.

తెంగాల వీధులందు జనాభా విక్రీణి విస్తారముగనున్న గ్రామము, తిన్నూరుమున వ్యవసాయము దొరకుటయేకపుక నున్నదనియు సాక్షి పక్కను వ్యవసాయము జేయు భూమిని బంధించుటకు సోదరులు బంధువులు లాభకరముగ నున్నాయని చెప్పి కాదనియు సాక్షి తెల్పెను. ఉపసరిత్రముగా నివృత్తిగాని గ్రామములకు ఉండువలయునని వాటాగా భూమిని విభజనము జేయుటకు జేయుటవలన లాభములేక అని సాక్షి వదించెను. దేశీయతయు సర్వీకేయించుటకు సాక్షి గుమ్మర జూపెను. కాని యిది యప్పు డంత ముఖ్యమైనది గాదనియు, తగినంత నిబ్బడి ధనము చేరువవరకు ఆపుజేయవచ్చునని సాక్షి చెప్పెను.

సహకార కర్షణి గొట్టముల ద్వారానూరుల క్రవ్వించుట లాభకరమనియు, కాని నిష్పాదముజేసి రైతులచే క్రవ్వించరాదని సాక్షి వివరించెను. ఇట్టి సమస్య సహసంఘము ఏర్పాదించి బహిష్కరింపవలయును.

ఎముకల ఎరుక తీవ్ర పన్ను విధింపవలయుననియు, విదేశలకు బదులుగా ఛాన్సుల వంటి చెత్తుకొరకు, నీచే పంటలకు నష్టము గలుగునట్టి చెట్టులు పొలములందు పెంచవలయునని గంగారామ్ గారు చెప్పిరి. విత్తములు భూమియందు తగిన తీరిని పులితము నిచ్చుటకు గోరెననియు, భూమి విత్తములకు బంధించునట్లు జేయవలయునని తాను వ్రాసిన ఒక పుస్తకమును సాక్షి చదివెనా యిది సర్ గంగారామ్ గారు సాక్షికి చిత్పించిరి.

సాక్షి:— ఆపుస్తకము ప్రచారముచేత్రాబుల పడినదిగాని వ్యవసాయకామము చేసినవానిచేత్రాబులపడలేదు. (నవ్వులు) ఇకనుండియు ఎకరములకుండు అధికము భూమిలకు పాతికవంతు భూమి బీడుగానుండ చచ్చుము గావింపవలయునని సర్ గంగారామ్ నూచించెను. సాక్షి యిందుల కంగీకరింపలేదు. ఏలన తగినరీతిని యిందులములను రైతులకు లాభముగాను, బీడుగానుంచిన ప్రాంతములను గోధుములు పండించిన యెడ గడ్డికంటె గోధుము పంటవలన పశువుల కధికముగ కనవు దొరకగలదు. కొన్నిచరతులపై కాల్వగట్టులపై గడ్డి పశువులు పెండుటకు సౌకర్యములు జేయుటకు సాక్షి అంగీకరించెను.

తక్కువ జీవితప్రమాణమునకు సర్వాధారముగా గ్రామముల సంకల్పములకు నున్నారని, ధనికులు గ్రామములందు నివసించుటచే గ్రామముల జీవితప్రమాణము హెచ్చుగాబడుననియు దాక్టరు క్షాప్రముగారు సర్ గంగారామ్ గారితో చెప్పిరి.

సర్ హెన్రీ లారెన్సుగారు ప్రశ్నింపగా సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యీ మధ్యసంవత్సరములలో ప్రతిసంవత్సరమున కేంద్ర ప్రభుత్వము 5 నుండి 10 లక్షలవరకును ఇంపీరియల్ కాఫీకి చచ్చుచుండెననియు వారుని క్షరింపకుండ ఆటంకము గల్గునజేయబడెననియు జెప్పిరి రాష్ట్రములబడ్డెలులకు జేర్చినయెడల భారత కేసులకులకు వ్యవసాయమునకు 82 లక్షలు ఖర్చుపెట్టెదమని చెప్పిరి.

సర్ హెన్రీ:— నెమ్మది నెమ్మదిగ ఒకకోటికి చేరని రెననియు మీరుకోరినది? రాష్ట్రములనుడ ఈవిధముగ పైకి వివరించినదేనా?

సాక్షి:— అట్లుగాదు. పరిశోధనకార్యములకు రాష్ట్రములకు గ్రాంటులు చెప్పెను.

ప్ర:— అట్లైతే నివృత్తును దానికన్న కనిని కేంద్రీకృతము జేయగోరెదరా?

సాక్షి:— అవును.

ప్ర:— అయ్యది రాష్ట్రములు స్వాతంత్ర్యమును గాంచు పరివర్తనమున కడుతగులునా?

సాక్షి:— ఇందు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పు విషయము జేరు ననుకొనను.

ప్ర:— డివోల్యుషను నిబంధనల ప్రకారము పరిశోధనకార్యము రాష్ట్రీయ కాఫీగ నుంచబడినది.

ఉ:— కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు గూడ మేము పరిశోధనకార్యముల జేసెదము. ఇంద గట్టిగ భేద మేమియు దియుటలేదు.

ప్ర:— ఈవిషయమై యేనుంత్రితోనైన చర్చించితా?

సాక్షి:— నేను కొంతరు వ్యవసాయకాఖాధికారులతో మాట్లాడితిని. వారు నాస్కీములో కష్టములున్నట్లులకు కేసుయు చెప్పలేదు. నేను ఒక మంత్రితో గూడ నిష్టగోష్ఠిగ మాట్లాడితిని.

సహకారముతో కలిసి పనిజేయుటలు గానటుల నుదాహరణల దెచ్చెదరా యని యడుగగా, సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రములలోని వ్యవసాయ కాఖ్యలు పరిశోధన విషయమై యెట్టిపాధ్యుత లేదని చెప్పిరి. ముత్తేశ్వరం విద్యాలయమున ప్రజలయిన్న తెల్పులును గూర్చి విచారించు విషయమున నిజముగ తగాదా యుండెను. అట్టివానిని ఏ రాష్ట్రమును ప్రాప్తహము జేయుటలేదు. ప్రస్తుతము రాష్ట్రములలో నేమి జరుగుచున్నదో వారికి తెలియదు. ఇందులకు కారణమేమని యడుగగా సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, రాష్ట్రీయోద్యోగులు బాయింబు కాన్ఫరెన్సుల బోధనమును ప్రయాణపు ఖర్చులీయరనియు, మరొకటి వారు ఇంపీరియలు ఆఫీసర్లకు రాష్ట్రములు ప్రమాణముఖ్యుల నెక్కడ చెల్లింపవలెనో యను భయముచే పిలుచుటలేదనియు సాక్షి చెప్పెను.

సర్ హెన్రీ లారెన్సు:— ఇట్టి అభ్యుదానశక్తిను బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు లేదని నేను దలంచెదను.

సాక్షి తా నొకసారి కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క ఖర్చులమీద పూనాకు బోవుచు వ్యవసాయపు దైర్ఘ్యము ప్రాంతాలో వచ్చి కలిగినది యేదైన విషయములను చర్చింపగోరగా అట్టి చర్చ కనపరములేదని ప్రత్యుత్తరము వచ్చెనని చెప్పిరి. (నవ్వు) నీనిని బట్టి మాక రాష్ట్రములందు ఇంపీరియలు సర్వీసు ఆఫీసరుల అక్కరలేదని స్పష్టమగుచున్నది.

రాష్ట్రీయోద్యోగులే పూనాకు బోయి యెందుకు మాడలేదని యడుగగా, అదట రాష్ట్రములందువలె మంచి అభివృద్ధిగానించలేదని సాక్షి చెప్పెను. రెండవ విషయ మేమనగా ఆఫీసర్లు రాష్ట్రములందున్నంతకాలము దామాషా బట్టి పన్నుల మీద చాలించుకొనవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వముక్రిందికి వచ్చిన ఆటలుగాదు పూనాకు బంటరిగ నూడకుండును. పూనాకు మంచి ఉద్యోగులు గావలెనన్న అవటి సర్వీసు పరిశీలకు లభిస్తాగావలెను.

అంతట సర్ హెన్రీ లారెన్సు, పంచదారకొనుమతివలన యీ దేశములో చెరుకు పంటకు నష్టము గల్గుచున్నదాయని యడుగగా గట్టనగాదు ప్రస్తుతమున్న హెచ్చుకష్టము పశుచాటునని తలంచెరి. ఇండియాలో తయారగు ఫ్యాక్టరీ చక్కెర ఖర్చుయ్యే దానిలో నూటికి 8 వ వంతు మాత్రముండును.

పర్యావేది రాజాగారి రచింపిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి పూనాలో నరిపంట పండదుగావున ఆ విషయమై పరిశీలించేయలేదని చెప్పిరి. పశుప్రవర్ధనముగూర్చి చెప్పెను సాక్షి యెక్కువపాటు గావలసిన పట్టాములలో దేనినిబట్టినదానితో దాటించుట తగుననియు, గ్రామములందు ఏర్పి మంచి వాటిచే దాటించు రనియు జెప్పిరి. విజాతీయులు దాటించుచేత నే రోగము లెక్కువగుట నిజమేగాని అటువంటి దొక్కసారియే జరుగవలెననియు రోగము రాకుండ బీకాలు జేయవచ్చుననియు చెప్పిరి. భారత దేశపు పశువులను బ్రిటిషు పశువులచే దాటించుట జరుప్రదముగనుండెను.

సర్ జేమ్సు మాకెన్నా గారు పూనానుండి సలహాలను తమకు దీక్షింపటం చేసెననియు యిదివరకు కన్న రాష్ట్రీయ కాఖ్యలు బాగా మంచి పనివారలచే నింపబడుటచేత సహాయ మక్కరలేకపోయెనాయని ఆడిగిరి.

సాక్షి అంతేనని పూనాలో ఉన్నత అత్యంత నిపుణులు గలరని అంగీకరించిరి. పూనాయందు భారతీయులనెక్కువ జేయగోరుట తప్ప. ప్రదేశములకు భూగోళమును బట్టిగాక పంటలను బట్టి విభజింపవలెననియు అందువలన ఒక్కొక్కచోట నొక పంటను ప్రత్యేకముగ పండింపవలెనని సర్ జేమ్సు నూచించిరి. ఇయ్యది యుక్తమనియు మధ్యరాష్ట్రములలో అట్లేజరు గుచున్నదనియు గట్టనగాదు చెప్పిరి. అంతట సర్ జేమ్సు రాష్ట్రీయ కళాశాలలందు వ్యవసాయాధికమును పొలముల లెక్క తయారుచేయుటకు నేర్పరచెనని నూచించిరి. సాక్షి అందుల కొప్పుకొని మరియొక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచుబాగా పనిచేయుచున్న కాలనుకమిదీని తలక్రిందుజేసి దానిని యిక ముందుబెట్టునున్న వ్యవసాయ సంఘము క్రిందికి దెచ్చుట యిష్టము లేదని చెప్పిరి.

పూనా, బ్రిటిషు దేశములో వానియంత ఉచ్చస్థితిలో నున్నది గట్టనగాదు ప్రాఫెసరు గంగూలీగారికి జెప్పిరి. పూనాలో నున్న ఆఫీసర్లు ఇంగ్లండులో పనిచేయుచున్నవారికన్నయే తక్కువ జీతముల బొందుచున్నమాట నిజమే. కాని వీరు యిబ్బడి జీతములిచ్చినగాని బెట్టికొర. ప్రాఫెసరుగారు పూనా, రాష్ట్రములకన్న యెక్కువజీతము చేయుచున్నదని యడుగగా, తెల్పుకొనగోధన, పురుగుబడులు, క్రిమికోగములు రాష్ట్రములందు ఆలోచింపబడవలెనని చెప్పిరి. (ఫ్రెంచి స్కాటిషు వ్యవసాయ విద్యాలయములకు సహకారముగలుగుట సాధ్యమైనపుడు భారతదేశములో రాష్ట్రములకు రాష్ట్రమునకు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును అట్టిదేల కదురదని ప్రాఫెసరు గారిడిగిరి.

సాక్షి:— వ్యవసాయ విషయమున రాష్ట్రీయ లిఖిత భారత ప్రభుత్వముతో సంబంధము లేకున్నయల తలంపబడుచున్నది. ఇంతేగాక ప్రయాణపుఖర్చులయక పోవుటవలన వారు సమాజమునకుటల పిలు గాకపోయెను.

రాష్ట్రీయోద్యోగులందరును సమమానుటకు ప్రయాణపు ఖర్చు లిచ్చిన చాలునాయని యడుగ సాక్షి వీలగునని చెప్పెను. ఇంకను అడుగగా రాష్ట్ర గట్టనగాదు దేశమునందు ప్రభుత్వ పరిశోధనాలయములందు కాష్ట్రీయ పరిశోధనకు దగిన వాతావరణము లేదని చెప్పిరి. వ్యవసాయ విద్య ప్రత్యేకముగ అందుకు నిర్మించిన కళాశాలలందు తోలపని సాధ్యమైన చోట్ల నేర్పరచెనుగాని పట్టాములందుండు విశ్వవిద్యాలయములలో గాదు. భూస్వాములందు త్యాచార్యుతో పనిజేయు నెడల వ్యవసాయము మంచి వృత్తిగా గలదు. ప్రభుత్వమువారు చేయగల పని జేసిరి. కాని పెద్ద భూస్వాములు తమపవలన దాము జేయకపోయిరి.

వ్యవసాయ విద్యార్థులు
వ్యవసాయముజేతుని విద్యార్థులను వ్యవసాయ కళాశాలలందు జేర్చుకొనరాడదని సాక్షి నూచించెదరాయని కాల్యుట్ట గారిడిగిరి.

సాక్షి:— వారి సరై చాలునంతవరకు మాత్రముకాదు.

కాల్యుట్టగారు:— విద్యార్థి విషయమున గ్రామములకు పశుపాశమున్నదింటిరే యీవిద్య ప్రాథమికముందు రాలేక వృత్తి విద్యయందరా?

సాక్షి:— అది వృత్తివిద్యగాదు.

భూములన్నిటిని ఒక్కటిజేయు విషయమున భూమి ఒక్క మోస్తరుగ నున్నచోట్ల అటుల జేయ వీలగునని అయిన కాల్యుట్టగారితో నేకీభవించెను.

ప్రభుత్వమువారు కట్టలు జేసు కొనుటకును పన్నులు ఇంజనీరు నుచిత్తుగ నిర్మింపుటకును తకావి యులునుల నీయవలెనన్న ఆర్థమేమని యడుగగా, సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారి పన్నునుగూడ తకావి యుముల నిర్మింపుచుండెననియు ప్రస్తుతము తకావి యుములకు కొంత డబ్బు మాత్రమే యుండెననియు జెప్పిరి.

వ్యవసాయపు పనిముట్ల గూర్చి సాక్షి చెప్పుచు భారత పరిశీలకులకు తగునటుల వ్యవసాయపు పనిముట్ల చేయు కంటెనీరులకు ప్రభుత్వమువారిని బోసనీయుగోరితి ననియు లేకున్న ఇతర కంటెనీరు ఈ మోస్తరుగ తయారుజేసి అవలువానికన్న తక్కువ ధరల కమ్మవచ్చుననియు జెప్పిరి.

పంజాబులో పశుప్రవర్ధనము పశువైద్యుల చేతులలో నున్నదని కాల్యుట్టగారు జెప్పి దానిని వ్యవసాయ కాఖాధికారి క్రిందికి మార్చవలెనని ఒత్తిడి జేయ నేలయని యడిగిరి. సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నిందులకు కారణము పంజాబు వ్యవసాయకాఖ్య ముందే జెటిరినరీ కాఖ్య యుండెననియు, అయినను పశువైద్యనిపుణులకన్న వ్యవసాయ కాఖ్యోద్యోగులే పశుప్రవర్ధనవిషయమున బాగా పనిజేయగలరనియు జెప్పిరి. పశుప్రవర్ధన విషయమై యజమానులే యితరులకన్న యెక్కువ శ్రద్ధహింతురుగాన పశుప్రవర్ధక సహకారసంఘము లేవనిని దలపెట్ట నవసరములేదని సాక్షి నలంచెను.

ఈసంఘములు పంజాబులో బాగా పనిజేయుచున్నవని కాల్యుట్టగారు చెప్పిరి. సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారు ఆ పనిని 10 యేండ్లు తక్కువగాకుండ జేయవలెనని సాక్షి నూచించెనగా కాల్యుట్టగారు చెప్పెను తాను రిజిస్ట్రారుననియు, యీ ఉద్యోగమునకు వారి ఉత్సాహమును బట్టియు నిజముగాజేయు పనినిబట్టియు నిర్ణయింపవలెనని చెప్పిరి.

డాక్టరు గట్టను మరియొక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కోళ్ళను బెండుట హిందువులకుతభావములకు సరిపడకపోవచ్చుననియు, పండ్లచెట్లను పెంచుటకు ప్రయత్నింపవచ్చుననియు జెప్పిరి.

వ్యవసాయమున ఆభిలాష గలుగునటుల జేయుటకు సాక్షి యేమి నూచిల చెదరని కాల్యుట్ట గారిడిగిరి. సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఉన్న తోద్యోగులు వ్యవసాయమందభించి గల్గి పెద్దభూస్వాములకు గూడ అట్టిది కలుగజేయవలెనని చెప్పిరి. రాజప్రతినిధి మహారాజులను రాజులను ఇండ్లలో పంటగొడ్డను బెటునటుల జేయవచ్చును. ఆవిధముగ పశువులను పెంచవచ్చును. మంచిగింజలను సిద్ధముజేయవచ్చును. మంచిపనిముట్లు తయారుజేయవచ్చును. ఈ పనులన్నియు వారిని జూచి చిన్నవారు చేయుచుందురు.

(ఆ. ప్రె.)

వీర్యబండ్ ధాతువుష్టికి 2034
గంటలలో యెంత నీరైన వీర్యమునైన వజ్రమువలె గట్టి పఱచి ముసలివారికి బలహీనులనుగూడ సంపాదకుఖు విచ్చినది. నూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియసప్తమగుచున్న తక్షణంబులు పును. నూతనశక్తి పటుత్వమిచ్చును. 8-10. చిన్నబుడ్డి 1-8-0. అమృతరత్నాకరం 45 బందరుపీధి మద్రాసు

స్వామి సత్యదేవుగారి ఉపన్యాసము

లాల్ బాబు, మాల్ వ్యాగార్లను విమర్శించుట

పంజాబులో కాంగ్రెసు ప్రచారము

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము జేయుటకై పంజాబులో పండిత మోతీలాలుగారు విడిచి పెట్టిన సంచార కార్యక్రమము ముగించుటకుగాను స్వామి సత్యదేవుగారు 7-వ తేదీన లాహోరు చేరిరి. ఆచట మరునాడు ఎన్. సర్దార్ ను కవిత్యుని అధ్యక్షతన జరిగిన సభయందు ఉపన్యసించిరి. వేలకొలది ప్రజలు సభకు విచ్చేసిరి. అధ్యక్షులు ముందుగా వారి దేశభక్తి త్యాగముగూర్చి తెప్పించు మొదటిసందేయి వారొకే రీతిని స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడుచుండిరియ్య, ఇప్పుడు అస్పృశ్యముగ నున్న సామాజికములను సామాజికముగా చేయుటకై వారొకే సేవ ప్రచారము జేయవచ్చుననియు వారు ప్రసంగించిరి. అందుచే వేరుగ వారిగూర్చి యింకా పనివలయు నుడిచిరి.

మహాత్మాజీగారు యింకా, స్వామిజీగారు ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి. ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులను ముఖ్యముగా రాష్ట్ర పరిస్థితులను గూర్చి నూచించి పెద్దపెద్ద నాయకులలో విభేదములు కలిగియుండుటను చింతించిరి.

ఈభేదాన్ని ప్రాయముల నట్లే పాటింపక ప్రజలు అర్థంబునగా నిజముగా దేశభావసత్వమును తొలగింప యిత్తుచు వారికి వోలు జేయవలెనని హెచ్చరించిరి. అవిషయమున సత్యమును పరిశీలించు సభ్యుల కెరుకపరచి వారి బుద్ధివశతమును మోగించి సరిగ్గా జేయుమని తెప్పించుకే తానెచ్చటికి వచ్చెనని చెప్పిరి.

హిందూమహాసభలోని అనుభవములు

స్వామిజీగారు డివై:—నేను జర్మనీనుండి వచ్చినప్పుడు నుండియు హిందూ సంఘటనలనుగూర్చి ప్రయత్నించుచున్నాను. సంగతి మీకు తెలిసియు యుండును. హిందూమహాసభ యీ కార్యము సాధించ నుపయుక్తముగా నుండునని అదిని తలం చియుంటిని కాని కలకత్తాసమావేశమునందు నాతలంపు నట్టి భ్రమయని తెలిసెను. పండిత మాలవ్యా పండితదేవదాయ గుగార్ల పక్షమువారు అస్పృశ్యులు చేదమల చర్యల అధికారము లేదని తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. నేను మరొకందరు గలనీ ప్రతిపాదించుగా నుంటిమి కాని మాల్ వ్యాగారి ప్రోత్సాహమువలన తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 20 వ తేదీన మన నాయకు లిట్టి అభిప్రాయభేదక తీర్మానమును గావించు దని నే నుహించ జాలవలె యిది. హిందూసంఘటనలను హిందూమహాసభ పరిశీలించిన నే నప్పుడే దలంచి యుంటిని. ఈ వర్షమున దిల్లీ సభ వలన, పండిత మాలవ్యా గారు హిందూమహాసభను కేలము లేన అభ్యర్థిత్వము బల పరచుకొనుట కుపయోగించుచున్నారని తెలిసెను. పరిశ్రమను హిందూసభను ఎన్నికలబురదలో దింపరాదని నేను విన్నవించుకొంటిని. కాని లాల్ బాబుగారు, మాల్ వ్యాగారు అట్టి తీర్మానముల నంగీకరింపజేసిరి. కావున కొందరు అభ్యర్థులను నిషేధిం.

జాతీయనిరోధకవిధానము

భారత జాతీయదర్శనము లాల్ బాబుగారు ప్రస్తావించిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు ప్రస్తుత హిందూ సంఘోద్యమమునకు పితరలవంటివారు. వీరియందు సాయములు కాంగ్రెసునకు విరుద్ధముగ ఎన్నికలను జరిపింప మాతనపడుము నేర్పరచిరి. వీరియందు రిడవర్ కొనర్చిన దేశసేవ కై వారియెడల నాకు సంపూర్ణగౌరవముగలదు. కాని నాదేశమును పీరియతులను నెక్కువగా ప్రేమించును. కావున వారు ప్రకటించు జాతీయ నిరోధక విధానము వెల్లడికీయుటకై యిట్లుచేసిరి. లాల్ బాబుగారు తనమిత్రుల కొందరిని కాసనసభల కంపదలచిరి. వారు కాంగ్రెసు విధానము నంగీకరింపరు. అట్టివారిని బలపరచుట జాతీయదర్శనములకు విరుద్ధమని నానమ్ముము. పండిత మాలవ్యాగారు కొందరు ఆర్థిక కీర్తనలు కాసనసభలలో జేర్చుచుచిరి. అందు నిమిత్తము హిందూ మహాసభకు నిమిత్తము కుపయోగించుచున్నారని.

కాంగ్రెసునకు ప్రతికూల ప్రచారము

ఈ నాయకులు హిందూ ధర్మమును గూర్చియు, హిందూ దువుల నాగరికత గూర్చియు అనేక ఉపన్యాసము లిచ్చుచు హిందూ ఆచరణములనుగూర్చి పోగుచు ఎన్నికలలో పాల్గొని రాంగ్రెసును అణగద్రొక్క జూచుచున్నారు. మాల్ వ్యాగారు హిందూమహాసభను కేలము ఎన్నికలకే ఉపయోగించుచున్నారని. హిందూసంఘటనలను, హిందూ ధర్మముల కాపాడటము ను ను మాటలు విడచిపెట్టిరి. హిందూ నాయకులలో మనస్ఫూర్తిలు కలిగినందున వలస హిందూ సంఘటనలను జరుగునా. చదువుకొనిన మనమే ఐకమత్యముతో ఉండలేక వివిధరాజకీయపక్షములకు చేర్చి కొట్టాడుకొనుచుండిన హిందూధర్మమును సంరక్షింపగలమా? కాసనసభలకు బోయినంతమాత్రమున హిందూధర్మము కాపాడగలమని నేను నమ్మును. అట్లే నమ్ముచో కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధులను అవిధముగా ప్రచారముజేసి కాంగ్రెసు ఫర్మానా పొందవలెను.

లబజతిరాయిగారి తప్పుడు ప్రచారము

లబజతిరాయిగారు ఉపన్యాసమునందు లాల్ బాబుగారు నేను 7 కోట్ల మహమ్మదీయులను హిందూమతములోనికి మార్చదలచితిని తప్పుజెప్పిరి. నేనెన్నడట్లున లేదు మాత్రాతంత్రముండవలెననియే నామత్యోద్దేశము. మరలవిషయమున మూఢు మిథుకలు పట్టుటల కలనానికి అధునిక సంఘము నందు తావులేని నాయభిప్రాయము. కావున యీరెండు సంఘటనల వేరుగనుంచి దేనిపని యది జూచుకొనునట్లు జేయవలెనని నేనువిన్నవించుకొనుచున్నాను. హిందూసంఘటనోద్యమము మన సాహిత్య విజ్ఞానములందలి పరమోత్కృష్టతను తెలియజేయుచు కాంగ్రెసు ప్రజా పాలనాదర్శములందలి సారమును ప్రజలకెరిగించి ద్వరాజ్యమున కనర్హులగు వారినితేలు నుద్దేశింపబడినది. లాల్ బాబు పతిరాయిగారు కాసనసభలగాంచి ప్రమిదిపొయిరి. అందుచే వారిరాజకీయదృష్టి పారగమ్యమున్నది. వానిభవితముగ హిందూసంఘటనోద్యమము అపఖ్యాతి పాలయినది. వారికి కాసన సభలే ధర్మస్థమును కావున గారి రాజకీయచేతలన్నియు ఎన్నికల ననుసరించియున్నవి. యిట్లు చేయుచు విడచిపెట్టి కాంతముగ జాతీయసమస్యలనుగూర్చి విచారించుము గాక. మనము స్వాతంత్ర్యమును స్వయముగా కృపి చేసి సంపాదించవలసియున్నది. వానిసలు అతిశయభయము మోసగించబడుచురు ఆకర్షణలనుండి తప్పించుకొనుట యే మనము నేర్చుకొనవలసియున్నది. ధనము కాసనసభ్యత్వము, బిరుదులు మున్నగువానికి లోబడరాదు. మన నాయకు లొకసారి మంత్రవిషయలందు కూలబడి లేచి యింక రెండుతరములవరకు పాపము అడుగున పడవలసిందే. అప్పుడు వేరొక ఉద్యమము ప్రారంభింపవలసియుండును. స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిష్టాభవ ననుసరించును. అదియే మన మలంబించవలసి యున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగాదంబరములలోనికి మనల పోద్రోలునాయకులు మనలనుగోతిలో దిండుదురు. కాంగ్రెసునందలియుండి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఓటుజేయవలెను. కాంగ్రెసుయొక్క గౌరవమునకు ముప్పురానన్నది. కాంగ్రెసును కాపాడుట ముఖ్యకావ్యము యీ యిద్దరి నాయకులను నేను ప్రతిపాదించు జెప్పుచున్నాను. నేను ముఖ్యులు పూజింపము. నా దేశమును విజ్ఞానమును, నా కాంగ్రెసును పూజించును.

కాకినాడ నబుకోర్టు

S. C 259/1926

వాది:—బప్పు సుబ్బారావు సా. కాకినాడ

&

ప్రతివాది:—చిన్నిరాం దుర్గాదత్తు

సా. రంగూణ్

వాకి ప్రతివాది బ 800 లు అక్రమ ధాన్యం చేరం యిచ్చి రు 800/ల అక్రమ ధాన్యం తీసుకొని 6-11-22 నెలల 11 తేదీ గల కంట్రాక్టుకు (నాయించియిచ్చి కంట్రాక్టులోని వాయిదాలోపల సవరు ధాన్యము ప్రతివాది చెలామణీ చేయవలయున అధ్యాపకు రు 800/ల వాది సవరు నెంబరున ప్రతివాదిపయన దావాతెచ్చినాడు. ప్రతివాది అప్పీయలెన్సుమి త్తము 25-10-26 తేదీకి నాయదా ఆయివున్నది.

మకాం కాకినాడ } దువ్వూరి కృష్ణమూర్తి
ది 12-10-25 }

ఇంగ్లండు-రషియా

సంబంధములందు మార్పులేదు

వర్తమానవృద్ధి

రగ్వీ ఆర్టో 12:— రషియాపట్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వ వైఖరి యేమియు మారలేదు.

రషియాతో ఎక్కువ మైత్రిగ నుండ గొరతలేక వారు నున కి యు వలసి న యు యు ను గుర్తించవలెను. వర్తకపు బాండ్లజీవితము పూర్తిగ నెరవేర్చు లేనని ఇదివరలో కామన్వెల్థలో ప్రకటించిరి. క్రిటోఫ్ ఆ యులకు ప్రతిపాదించుగ ప్రచారమును సల్పరాదు. విస్తారము గ అత్యుచ రషియాకిచ్చుట కిష్టములేదన్నను గ్రేటుబ్రిటను రషియాతో విస్తారముగ వర్తకము సాగించుచున్నది.

ప్రెంచి చిత్రము ప్రదర్శన శాలలో దొంగతనము

సుప్రసిద్ధముగ వజ్రమును దొంగిలించుకపోవుట వెర్నెయియ్య, ఆర్టోబరు 12:—10,000,000 (పాక్షకుల విలువగల) వజ్రమును రెండు బాతులను దొంగలు లోభ ప్రవేశించి ఎత్తుకుపోయిరి. ఇందులో ఒకబాతు చేర్చికి గొప్ప చిత్రాగ్రహ నాయకుడు (విప్లవకారుడు) అబ్దులాదరుగారిది. కొన్ని ముంబయిగారు ఆభరణములను దొంగిలించుచుపోయెను. బెంటరిగ ఒకచోట దొంగలుదిగవడముండెను. కండ్లముదాటి దొంగలు లోభల ప్రవేశించి యుండును. వజ్రమున్న గది కిటికీని బ్రద్దలగొట్టి తమతో తెచ్చిన నిచ్చినవారు పాక్షకు లోపలప్రవేశించిరి ప్రాతకాలము నాయకులంటలు డ్రోనిజముజరిగెను. అధికారుల దరీగ అప్పుడే మగిసెనట. సభ్యుగా లంతట మన గలు పాక్షకులండు కావలె క్షయిలు ప్రపంచములో అందరికిని పోయిన సరముల వివరముల లక్షపిరి.

ఇంగ్లండు నౌకానిర్మాణము తగ్గుట

లండన్, ఆర్టో. 12:— బొగ్గునమ్మేచే నౌకానిర్మాణము చాల తగ్గినది. 1909 జూలైనుండి ఇంత తక్కువగా నౌకలెన్నడును నిర్మింపలేదు.

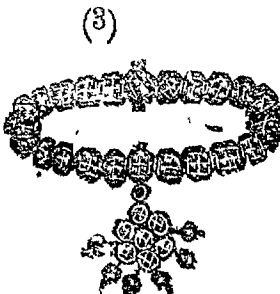
బ్రిటిషువర్తకము

లండన్, ఆర్టోబరు. 12:— నెట్టెలబరులో దిగుమతులు 101724841 పౌనులవరకును, ఎగుమతులు, 50880008 పౌనులవరకును జరిగెను. ఆగస్టుకంటె 587, 051, 592259 పౌనులు ఎక్కువ.

NOTICE.

Tenders are invited for the printing and binding works for the year 1927; i. e. from 1st. Jan 27 to the 31st Decr' 27. The tenders should be sent to the under signed on or before 25th. Octr. 26 along with a Cash deposit of Rs 200/ in C. notes without which no tender will be considered. As the printed tender forms are out of stock the tenderers are requested to send in their tenders in their own forms giving in detail rates for all Classes of printing and binding work.

Superintendent
General and Public Works Dept.,
LALGUDI.



మా కార్తా దారులకు అనేక సదుపాయములు గలవు

మా నల్ల సుందరంగా నీనుకండి, మేలైన పువ్వులగుండులు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, ముచ్చెకెంపులు మొదలగువాటితో తయారు చేయబడిన కాకినాడలు, మొదలెయినులు, ఒడ్డాణములు నంకిలు, సాగవత్తులు, మట్ల మెగ్గులు, జడబిళ్లలు, లోలూకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డెలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, చేసరులు, బులాకులు, పట్టుగొలునులు, చుట్టుగొలునులు, మిరియాలగొలునులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధములకు సామానులు యివి, యివి యనలేల ముక్కుబుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్జరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమ్మకమును పరీక్షింపుడు.

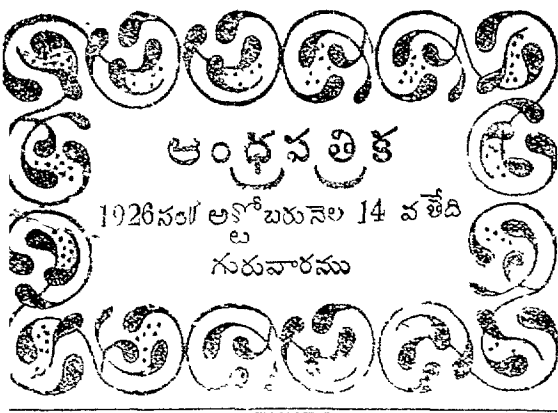
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు నెం 25, చైనాబాబుగోడ్డుమద్రాసు.



వ క ట న

శేషటిదినము దసరాపండుగ యగుటచే,
ఆంధ్రవత్తిక వెలువడదు.

సంపాదకుడు.



కాంగ్రెసువత్తికము: శాసనసభలు *

శాంతిశాంతి
XXVIII

భారతశాసనసభ : ఆర్థికచట్టనిరాకరణము

1924 సంవత్సరమున ఆర్థికచట్టమును నిరాకరింపవలయు నని పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు ప్రతిపాదించినపుడు, ఈక్రింద గ్రంథిర సందేశమును పాలకుల కొనగిరి.

“సంస్కరణశాసనము మార్పు జేదనంత పుట్టి ఇప్పుడుగాని ఇకముందుగాని, నేను పన్ను పాత్రోద్భవజాలను. ఇందుకు నన్ను ప్రేరేపించు నా ఆత్మగౌరవమును, భగవంతుడిచ్చిన మన శక్తియు. మిక్కిల్లమున్నచో, సంస్కరణశాసనము నసలే రద్దుజేయుదు. అందుకు మేము విచారము. కాని నాగరికప్రభుత్వలక్షణముల ననుసరించి హిందూదేశమును పాలింపదలచుచో, మీరు సాపించిన బూటకవిధానమును దీసివైచి సత్యమగు విధానమును ప్రవేశపెట్టుడు.”

పైవాక్యములు హిందూదేశాభిప్రాయమును నాటికిని నేటికినిగూడ వ్యక్తపరచుచున్నవి. పన్నులకుగాని, సంస్కరణములకుగాని కాంగ్రెసు సభ్యులు తోడ్పడజాలకబోవుటకు కారణము, ఆత్మగౌరవభంగ మనియే. మాళవ్యాగారు పప్పుడు గను బఱచినవిముఖతనే, కాంగ్రెసుపక్షమువారిప్పుడును గనుబఱచుచున్నారు. బూటకసంస్కరణములు దొలగి నిజమగు స్వరూపాలనము చేకూరువరకు, ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానమును నిర్వహించుట ఇప్పటికిని ఆత్మగౌరవభంగకర మనుటకు సందియము లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారిొక్కరేగాక, స్వతంత్ర పక్షమువారితోగూడ కలసి కోరిన నేషనల్ డిమాండుకు ప్రభుత్వమువారు సుముఖతజూపువరకు, కాంగ్రెసువైఖరి మారజాలదు. ఈలోపుగ జరుగు రిస్పాంసీవు సహకారమున కర్థ ముండదు. మంత్రి పదవులను స్వీకరించి ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును కొనసాగించుట అనర్థహేతువగును. ప్రస్తుతస్థితిలో శాసనసభలలో నిరోధమార్గము ననుసరించుటయే కర్తవ్యమని, బాలుడయినను గ్రహింపగలడు. భారతీయులొకరితో ఒకరుతగవులాడుకొని, అధికారవర్గమును బలపరచుట ఎంత బలహీనతయో దెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశమునకు అంతరంగిక స్వాతంత్ర్యమొకగతుండ, ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులోగాని నానారాష్ట్రసంఘములో గాని స్థాన

మిచ్చుట మిగుల అవమానకర మని మాళవ్యాగారు తెలియజెప్పిరి.

ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమను కారణము మాత్రమేగాక, ఇండియాప్రభుత్వమువారి వివరీతపు ఖర్చువలనగూడ ఆర్థికచట్టమును తాముఅంగీకరింపజాలమని మాళవ్యాగారు తేటపరచిరి. పైస్వయ్యయము ప్రధాన మయినది. సర్వసంభ్యులవేతనాధినాధిక్యము రెండవది. మాళవ్యాగారికి గనుపించిన మూడవకారణము, ఇండియా ప్రభుత్వమునందు ప్రజలకు విశ్వాసములేకబోవుటయే. ఇయ్యది తేటతెల్లమే. ప్రజలకోర్కెలు వేరు. ఇండియాప్రభుత్వాయములు వేరు. నాల్గవకారణము జన్మస్వాతంత్ర్యనిరోధము. హిందూదేశమునందు లా-ఆర్డరులకు వివరీతవ్యాఖ్యానము బయలుదేరినది. ఏ చట్టమయినను న్యాయమేనిర్బంధచట్టములన్నియు, న్యాయములే. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమున కెట్టిభంగము కలిగినను పాటింప నక్కరలేదు. లా-ఆర్డరులు ప్రజలసౌఖ్యమునకు దారిజూపవలెననియు, ప్రజాంగీకారముపై నాధారపడి యుండవలెననియు, అధికారులు గుర్తించుటలేదు. సుప్రసిద్ధన్యాయవాదులగు రీడింగు ప్రభువుగారుగూడ లా ఆర్డరులకు సంకుచితార్థము గావించియుండుట మిగులశోచనీయము. భారతశాసనసభవారు రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల గోరినను, ప్రభుత్వమువారు రండు కంగీకరింపలేదు. ఇక స్వదేశ సంస్థానాధీశులయెడ రీడింగు ప్రభువుగారు సూపిన నిరాదరణ ఎల్ల తెలియిస్తున్నదే. ఇందుకు నిదర్శనముగ మాళవ్యాగారు నాభా మహారాజుగారి పదచ్యుతిని గూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రజల వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునుగాని, మతస్వాతంత్ర్యమునుగాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రక్షింపజాలక బోవుటచే, ఆర్థికచట్టమును మాళవ్యాగారు నిరాకరింపగోరిరి. ఇన్నుల కంగీకరింపనిచో, ప్రభుత్వమువారు సర్టిఫికేట్టును ప్రమోగింపగలరు. కాని, ఏ రీపనిని స్వతంత్ర బాధ్యతతో గావింపవలయునుగాని, ప్రజాప్రతినిధుల సమ్మతితోగాదు. శాసనసభవారు తమ ఏర్పాటుల సంగీకరించి రని, ప్రభుత్వమువారు బాహ్యపవంచమునకు దెలుపజాలరు. మాళవ్యాగారు తమకు గల ఆక్షేపణలను నీక్రిందివాక్యములలో సంగ్రహముగ సూచించిరి.

“పన్నులమూలమున వసూలుజేసెడి ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టు విషయమును నిర్ణయించుటకు ప్రజాప్రతినిధులకు వీలుకలిగినగాని, ప్రపంచమందలి శాసనసభలన్నియు చలాయించుచున్న హక్కులు మాకుగూడ లభించినగాని, పన్నులను విధించుటకు మేము వైతికముగ తోడ్పడజాలము. ఈపన్నులను నిలుపుటకు మేము అనుకూలముగ వోటు జేయజాలము. మాకోర్కెలు నెరవేరువరకు, మేము పన్నుల నామోదింపజాలము. నేను జెప్పిన హేతువులు, ప్రజాప్రతినిధుల కందరకును ఆమోదకరముగ నుండుననియు, నాయభిప్రాయములు న్యాయమయినవని వారంగీకరించెదరనియు, నమ్మెదను. ప్రస్తుత సంస్కరణ విధానము సాధ్యమగునంతవరకు అంతమొందు నిమిత్తము, నా సూచనకు ప్రతినిధులెల్లరు సమ్మతించెదరని, నేదలచెదను. ఇకముందు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వవిధానము ప్రబలి, ప్రజల విశ్వాస

మును చూరగొనిన శాసనసభ్యులే దేశపు అంతరంగిక వ్యవహారములను పరిపాలింప వీలగుటకు, నాప్రతిపాదనము సంగీకరింప గోరెదను. ఆర్థికచట్టమును విచారింపవలయునని పై నాన్పుమెంబరుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును పైకారణములచే నేను ఎదిరించుచున్నాను.”

మాళవ్యాగారి ప్రసంగమునుండి ముఖ్యవాక్యములను మే ముదాహరించుటకు కారణము, అప్పటివాద బలిమికిని ఇప్పటి వాదదౌర్బల్యమునకును వ్యత్యాసమును చదువరులు గ్రహించు నిమిత్తమే. మాళవ్యాగారు పుడెటుల భావించినను, శాసనసభా కార్యక్రమమును మార్పుకెట్టి యవసరము గలుగలేదు. స్వరూపాలనాప్రధానమునకు ప్రభుత్వమువారు సుముఖత జూపినప్పటి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మార్పువిషయము నాలోచింపవచ్చును. నెహ్రూగా రాసమయమున ముచ్చటించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారిసంపూర్ణోద్దేశ్యమును తాము అమలులోనికి దేలేదనియు, ఉభయులును కలసిన జాతీయ పక్షపు మార్గములనే తామును అనుసరించితిమనియు తెలియజెప్పిరి. ఆర్థికచట్టమును విచారింపవలయునని 57 మందియు, వలనుపడదని 60 మందియు వోటు జేయుటచే, చట్టము నిరాకరింపబడెను. వెన్వెంటనే రీడింగుప్రభువుగారు ఆర్థికచట్టమును సర్టిఫికేసి, దానిసంగీకరింపవలయునని, భారతశాసనసభవారిని మరల గోరిరి. క్రొత్తనిబంధనలప్రకారము, భారతశాసనసభవారి నిటుల బలవంతపెట్టవచ్చునట. ఈనిబంధనలు అక్రమములని తెలిపి, ఆర్థికచట్టమును తామంగీకరింపజాలమని, నెహ్రూగారు మరియొక మారు గంభీరముగ చాటిరి. మాళవ్యాగారు దెలిపిన హేతువులనే, నెహ్రూగారును అవలంబించెద మనిరి. అధికారులందొక్క హేతువునకును జవాబీయనేరక బోయిరి. తుదకు ఆర్థికచట్టము ఇంకొకమారు నిరాకరింపబడెను. పిమ్మట నిది స్టేటుకౌన్సిలుసభ కంపబడెను. స్టేటుకౌన్సిలు సభవారు దీని నామోదించుట వింతగాదు. ఈసభను నిర్మించిన యుద్దేశ్యము, భారతశాసనసభవారి స్వాతంత్ర్యము సరికట్టుటయేగద. భారతశాసనసభవారు ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించినందులకు అనుకూలఫల మొకటి గలిగినది. ఉప్పపన్నును రు 2 ల వరకు నిలిపియు చవలెనను బ్లాకెట్టుగారి పట్టుదల సడలెను. రెండవ ఆర్థికచట్టమున ఉప్పపన్ను రు 2-8-0 నుండి, రు 1-4-0 కు తగ్గింపబడెను. స్టేటుకౌన్సిలుసభలో సర్ ఆర్థరు ఫ్రూమ్ గారు ముచ్చటించుచు, ఉప్పపన్ను తగ్గినందుల కెంతయు చింతించిరి.

ఇంతకుముందు సూచించినరీతిని భారతశాసనసభా చారిత్రమునందు, 1924 సంవత్సరము చాల ముఖ్యమై యొప్పెను. స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు అధిక సంఖ్యాకులుగ లేకున్నను, స్వతంత్ర సభ్యులతో గలసి జాతీయ పక్షముగ నేర్పడి నిరోధమార్గమునకు చేయూతనొసగిరి. ప్రజలకసీసపు కోర్కెలను నేషనల్ డిమాండు రూపమున దెల్పిరి. నేషనల్ డిమాండును ప్రభుత్వమువారు నామోదింపనికారణమున ఆర్థికచట్టమును రెండుమార్లు నిరాకరించిరి. బడ్జెట్టు అంశములలో ముఖ్య మయినవానిని త్రోసివైచిరి. ఆర్థికచట్ట

మును నిరాకరించిన వెంటనే అమరసాధ దత్తు గారు, 1818 సంవత్సరపు జెంగాలు రిగ్యులేషనును ఇతర నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేయ వలయు నని తెచ్చిన తీర్మానమును భారతశాసన సభవా రామోదించి స్వాతంత్ర్యనిరోధముపట్ల ప్రబలవిముఖత గనుపఱచిరి. ఈ తీర్మానమును 68 మంది ఆమోదించుటయు, 44 మంది ప్రతికూలించుటయు సంభవించెను. అప్పటి వికమత్యమును స్వాతంత్ర్యాభిమానమును పిమ్మటగూడ స్వతంత్రపక్షసభ్యులు గనుపఱచియున్నచో, రాజకీయపరిణామము వేరువిధముగ నుండెడిది. కాని, దురదృష్టవశమున అన్యథా జరిగెను. గతించిన దానికి వగవక, ప్రజలు నిజసిద్ధిని పరికించి, నెహ్రూ మాళవ్యాప్రభృతులు వెనుక నవలంబించిన వైఖరి నికముందుగూడ అనుసరింప కృతనిశ్చయులయిన కాంగ్రెసు పక్షమువారి నే శాసనసభలకు ప్రతినిధులుగ బంపునెడల, అచిరకాలములో ప్రజాభీష్టసిద్ధి నెరవేరుననుటకు సందియములేదు. అట్టి శలితము తప్పక చేకూరునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసుకు జయము గలుగుగాక!

వ్యవసాయ సంఘ విచారణ

వ్యవసాయ సంఘ విచారణలో, డాక్టరు క్లోస్టెన్ గారు చెప్పినసాక్ష్యముజూచిన, వ్యవసాయ శాఖాపద్ధతులు దేశమున కుపయోగపడుట లేదని వినితమగుచున్నది. ఉద్యోగములకే వ్యవసాయ విద్య పనికివచ్చుచున్నదిగాని, భూమిసాగుబడి కంతగగాదు. ఈసంగతిని కనిపెట్టియే, వ్యవసాయ దారులు ప్రభుత్వోద్యోగములలో బ్రవేశించుట కా కర్షణముండదాయని, అధ్యక్షుడు ప్రశ్నించెను. అట్టి యపాయమంతగ లేదని, క్లోస్టెన్ గారు బదులుజెప్పిరి. కళాశాలలలో నేర్పెడి వ్యవసాయవిద్య, అనుభవజ్ఞానము నొసంగునాయని, అధ్యక్షుడు ప్రశ్నింపగ, విద్యార్థు లనేకులు భూమిసాగుబడివిషయమున అపజయము గాంచిరిని, క్లోస్టెన్ గారు బదులు జెప్పిరి. రయితులసిద్ధిని చక్క-బరుపవలయు ననిన, వారివై గల బరువులను ముందుగ తీసివేయవలయును. అప్పుడు రయితులు అభివృద్ధికరమగు మార్పుల కంగీకరింపకమానరు. హిందూదేశపు రయితు మార్పు సంగీకరింపడా అని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నింపగ, అందు నిజములేదనియు, నూతనపద్ధతుల నవలంబించుటకు రయితు లిష్టపడుదురనియు, కాని తగినలాభము గలుగునా లేదా యని మాత్రము తెన్నగ విచారించెద రనియు, క్లోస్టెన్ గారు బదులుజెప్పిరి. అందుచే ముందుగ రయితుల ఆర్థిక దాస్యము తొలగుచో, ఆ పిమ్మట సత్కారాభివృద్ధి గలుగుట నిశ్చయము. ఖరీదుగల నాగళ్లు హిందూదేశమునకు బనికిరావని క్లోస్టెన్ గారు రంగీకరించిరి. రయితులకు అనుబంధపరిశ్రమ మరియొకటి యుండవలెననికూడ వీరు వక్కాణించిరి. మరియొకవిషయ మేమన, సంస్కరణములకు ఫలముగ వ్యవసాయ మభివృద్ధి గాంచెనా యని అధ్యక్షు లడుగగ, లేదని క్లోస్టెన్ గారు జవాబు చెప్పిరి. వీరినుడువులు సత్యము లగుచో, వ్యవసాయశాఖాధికారుల ఆర్థాటములన్నియు నిస్సారము లని గ్రహింపవచ్చును. అట్టితరి, ఇకముందు మాత్రము వ్యవసాయ మభివృద్ధి జెందునని తలచుట

కట్టి ఆధారము గనుపింపదు. వ్యవసాయము ట్రాన్సుఫర్మేషన్ యగుటచే, ఇండియా ప్రభుత్వము వారిజోక్యమువలన రాష్ట్రప్రభుత్వములకును కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును సంఘర్షణముగలుగునను భయముగనుపరుపబడెను. ఒకవేళ మంత్రులవశమునుండి వ్యవసాయశాఖను దీసివైచి, కేంద్రప్రభుత్వమునకు స్వాధీనపరచుచో, సంస్కరణము లనలే అంతరించును. ఏవిధమున జూచినను, ప్రస్తుతవ్యవసాయ విచారణ కొరమాలినపనియని తోచును. హిందూదేశమున కిందువలన, అమితవ్యయము మాత్రము గలుగకమానదు.

కార్పరేషనుసభలు

మద్రాసు కార్పరేషను సభలలో జస్టిసు పక్షమువారు ప్రతిష్ఠంభనము నవలంబించుచు, సభలకడ్డు గలిగించుచున్నారు. కార్పరేషనుసభ ముఖ్యమగు పరిపాలనపురిపోర్టును చర్చించుటకు గూడుచున్నది. నిన్నటిదినము, జస్టిసు సభ్యులు వచ్చియుండియు సభలోకిబోవుటకు వెనుకాడిరి. నియమిత సంఖ్య గూడుట కష్టమయ్యెను. చర్చ విశేషము గ సాగక ముందే, వచ్చినసభ్యులు లేచిపోయి, సభ జరుగకుండజేసిరి. మొదటిపర్యాయముగూడ నియమిత సంఖ్య లేకుండుటకు, వీరే కారకులయిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనముపట్ల జస్టిసు సభ్యుల కెంతయాదరణ గలదో యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టివారిని శాసనసభలలోనికిగాని, స్థానిక సంఘములలోనికిగాని పంపుటవలన, ప్రజలకు గలిగెడి హాని యింతింత యని చెప్ప వీలులేదు. అధికారులకు ప్రకృతాశము వైచుటకు జస్టిసుపక్షమువారు పనికివత్తురేగాని, ప్రజాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుట కల్గ.

మహమ్మదీయనాయకులు: కాంగ్రెసు

సర్ అబ్దుల్ రహీం గారి హెచ్చరికను నిరసించుచు, హాకీం అజ్మల్ ఖాను, అబ్దుల్ కలం అజద్ మజ్రూహ్, డాక్టరు అన్సారీ, మహమ్మదుషాఫీ, షాకత్ అలీ గార్లు సోదర మతస్థులకు జేసిన విన్నపము, చాలముఖ్యమయినది. ప్రధానజాతీయప్రతిష్ఠాపన యగు కాంగ్రెసును చులకన జేయుటవలన, హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని అభివృద్ధి గాంచజాలరు. అధికారవర్గబలమధిక మగుట దప్ప వేరులాభము గలుగనేరదు. అందుచే స్వసంఘాభివృద్ధిని గమనించి యయినను, కాంగ్రెసును బలపరుపవలయుననియు, అధికారవర్గపరిపాలనకు తోడ్పడవలదనియు, రాబోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటీయవలయుననియు, నాయకులు విన్నవించుచున్నారు. జాతిమతభేదము జూపక, కాంగ్రెసును బలపరుపవలసిన తరుణమానన్న మయినది. అన్ని మతములవారును, అన్ని సంఘములవారును కాంగ్రెసును సమానముగ ప్రేమించి కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరసావహించుట ధర్మము.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు హిందూదేశము నుండి వెడలిపోవును సందేశ మంపిరి. ప్రజలును ప్రభుత్వమువారును తమ కొనగిన స్వాగతమునకు సంతసము చెలిసిరి. హిందూదేశ మద్భుతదేశమని పొగడిరి. ఇట్టిపొగడ్డలతో సరిపోవునా, లేక

అనుకూలఫల మేమయినను గలుగునా? రేబరక్ట్ అను రాయబారి, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నొక మనమువిషయమై ఎట్టి యభిప్రాయము నొనర్పటకును సమ్మతింపకబోయిరి. ఇప్పుడు చేరెడివార్త జూచిన, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులస్థితి యింకనదుర్భరమగుచున్నటుల చెలియగలదు. భారతీయుల సమస్యయంతయు ఒక్కమారుగ పరిష్కారమగుననునాశ కనుపించదు. ఆసియాచట్టము నొక్క దానినిమాత్రము తొలగించినను ప్రయోజన ముండదు. భారతీయుల నిబ్బందిపెట్టుచట్టము లెన్ని యే గలవు.

ధమ్మపదము

బుద్ధగీత యను నామాంతరముగల “ధమ్మపదము”ను పాశ్చిభాషనుండి ఆంధ్రభాషలోనికి అనువదించి, జయంతిపురం జమిందారులగు శ్రీ రాజవాసిరెడ్డి దుర్గా సదాశివేశ్వర ప్రసాద ధర్మగురు ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు నూతనాలంకారము జేర్చిరి. ఆంధ్రభాషలో రచింపబడిన అగ్రంథముల సంఖ్య అత్యల్పము. ఇట్టిసిద్ధిలో, యాఖండమునందు విశేషభాగమును తరింపబుద్ధుని ఉపదేశములను గ్రహించుట కేయాధ్యుక్తుతూహలము జూపకుండునా? బౌద్ధములగు త్రిపిటకముల సారము ధర్మదిమిడియున్నది. హిందువులకు భగవద్గోష్ఠాలకు ధమ్మపదమును అట్టిదని గ్రహించి రెంటికిని పోల్చిగూడ చాలవరకుగలదు. ములం దెట్టిభేద మున్నను, మతాచరణ విషయ హిందూమతమును బౌద్ధమతమును కడుముననున్నవి. అందుచే, మతాచరణమునే నమని భావించునెడల, ప్రపంచమున నేడు కన్పించే మతకలహముల కెట్టి స్థాన ముండజాలదు? మత సత్యములు పరిపూర్ణ సత్యమయొక్క భిన్నరూపము లయినను, ప్రధాన దేశ్య మొక్కటి గ నున్నది. భేదము కన్నను, సామాన్యంతములే యధికముగ కనుపించును. అట్టితరి, మానవులు మతసహనము జూపకుండుటకు, అజ్ఞానమే మూలకారణమని తోచును బుద్ధభగవానుడు, అవతారపురుషుడని ప్రాచీన లంగీకరించియుండుటచే, వారియుపదేశములను శ్రద్ధగ వరించుట హిందువులముఖ్యకర్తవ్యము. ధమ్మపదమునందలి విశేషాంశములను తెలుపుట కిట స్థలమచాలదుగాన, దిక్షాత్రముగ కొన్ని ముఖ్యవిషయములను వివరించెదము.

(శ్రీ) బుద్ధభగవానుడు తనశిష్యుల కుపదేశించుచు, మనస్సే మన సుఖదుఃఖములకు కారణమయి యాక్రిందిశ్లోకములలో నుడివెను.

“మనోపుబ్బంగమా ధమ్మా మనోసేర్హ మన మయా, మనసాచేపదుర్థేన భానతివా కరోతివా తతోనందుక్ఖ మన్నేతి చక్కం వవహతోపరమ్||

మనోపుబ్బంగమా ధమ్మా మనోసేర్హ మయా, మనసాచేపసన్నేన భానతివా కరోతివా తతోనంసుఖమన్నేతి ఛాయావ అనపాయినీ||

ఇట్టిభావమే భగవద్గీతయందలి ఆరవ అధ్యాయమునందు యీశ్వరి శ్లోకములలో తెలుపబడెను.

“ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానం నాత్మాన మవసాద
త్ ఆత్మైవహోత్మనోబద్ధ రాత్మైవ రిపు రా
ణః॥ బద్ధరాత్మాత్మనస్తస్య దేనాత్మైవాత్మ
వేదాత్మనాత్మనస్తు శత్రుత్వే వరేతాత్మైవ
తువత్”

అందుచే మానవుడు తననుదావశవరచుకొనుట
వసగఁగని, బుద్ధగీతయు భగవద్గీతయు బోధించు
స్వవి. విషయవాంఛలకు లొంగని జీతేంద్రియుడు
కముగు భిక్షువని బుద్ధుడు బోధించినవిషయమే, గీత
ందును గుఱుపట్టుచున్నది. బుద్ధుడు ప్రేమను
హంసను ముఖ్యమని భావించెను. ద్వేషము
గ్రహమువలన. నశింపదనియు, ప్రేమమూలముననే
శాంతించు ననియు బోధించెను. బుద్ధునిసందే
గునకు నేడు తావు లేకని చెప్పవారుందురా?

దేశములందే నిది యవశ్యాచరణీయ మగు
ది.

“అప్సమత్తో యమత్తేసు సుత్తేసు బహుజాగరో,
స్థూలస్థూలస్థూ హిత్యాయాతి సుమేధసో” —
బుద్ధము. ద్వీపయర్థము

“నిద్రించువారిలో మేలుకొని యున్నవానివలె
కొద్దికాలలో నప్రమాది మెలగుచుండును. ఉత్త
శయము తట్టుగట్టుమును దాటిపోవునట్లు పండి
దాటిపోవును.”

మే భగవద్గీత రెండవఅధ్యాయము
వ్యక్తపరుపబడెను:

గానిశా సర్వభూతానం తస్యాంజాగర్తి సం
యస్యాం జాగ్రతి భూతాని సానిశా పశ్యతే
”

మృపదమునందు సుఖదుఃఖముల కారణ
సూచింపబడినది:

“జ్ఞేయతోజాయతీలోకో పియతోజాయతీభయం
యతోజిప్సముత్తస్స నత్థిసోకో కుతో భయం॥
పీమతో జాయతీ సోకో పేమతో జాయతీ భయం,
మోతో విప్సముత్తస్స నత్థిసోకో కుతోభయం॥
అయాజాయతీ సోకో రతియా జాయతీభయం,
తిథూవిప్సముత్తస్స నత్థిసోకో కుతో భయం॥ కా
సతోజాయతీ సోకోకామతో జాయతీభయం, కా
మోతో విప్సముత్తస్స నత్థిసోకో కుతోభయం॥
కీదాయ జాయతీ సోకో తణ్ణాయ జాయతీ భయం
కీదాయ విప్సముత్తస్స నత్థిసోకో కుతోభయం॥ పై
కములభావము:—దేనిని ప్రేమింపవలదు, దేనిని
ద్వేషింపను వలదు. ఆసక్తి రహితుడయినవానిని
యదుఃఖములు బాధింపజాలవు. అనురాగముల
కుటనియనియెడల, భయదుఃఖములుండవు. విషయ
విఖములకు లోను గాఁగూడదు. ఇట్లునే కామము
కును ఆశకును దూరముగనుండవలయును. ఇట్టి
నోవమ్మలే మరియొకరూపమున భగవద్గీతయందు
ఁందుపరుపబడినవి.

“ధ్యాయతో విషయాకాపుంస స్సజ్జన్తే మాప
కాయతో సజ్జాత్సంజాయతే కామః కామాత్క్రొ
ధిజాయతే. క్రోధాద్భవతి సమ్మోహః సమ్మో
హాత్సత్తివిభ్రమః॥ స్మృతిభ్రంశాద్బుద్ధినాశో బుద్ధి
గాశాత్ప్రణశ్యతి॥ రాగద్వేషవియుక్తైస్తు విషయా
ద్వియైశ్చరన్॥ ఆత్మవత్స్యైర్విధేయాత్మా ప్రసాద
సిధిగచ్ఛతి”.

దేనిని నాయది యనుకొనకుండిన
ప్రభులు గట్టకు-నని బుద్ధుడుబోధించెను. సం
యమ మవసరమని బుద్ధగీతయు భగవద్గీతయు బో
ధించెను. ఎట్టివాడు శ్రమణుడో ఎట్టివాడు బ్రాహ్మ
ణుడో బుద్ధుడు విశదీకరించెను. ధమ్మపథమునందలి
బ్రాహ్మణనిర్వచనము భగవద్గీతయందలి సీతప్రజ్ఞాని
నిర్వచనమును స్ఫురణకు దెచ్చును. ధమ్మపథగ్రంథ
పఠనమువలన మానవుని ఆధ్యాత్మికసంపద హె
చ్చునుగాని తగ్గనేరదు. ఇట్టియమూల్యగ్రంథమును
ఆంగ్లభాషలోకి బదలించినందులకు, జయంతిపురం
జమిందారుగారు ఆంగ్లమహాజనుల కృతజ్ఞత తె
లయు పాత్రులు. సంస్కృతభాషాపరిచయముగల
వారికి, ప్రాకృతము సులభముగ నర్థమగునుగాన,
మూలమునుగూడ ప్రచురించుట మిగుల అనుకూల
ముగఁగున్నది. గౌతమబుద్ధుడు, జీవునకును భగవం
తునికిని గల సంబంధముగూర్చి ముచ్చటంపకున్న
ను, కర్మ అనాదియనియు, కర్మకుఫలముగ జన్మ
పరంపరలు గలవనియు, నిర్వాణమే మానవునిలక్ష్య
మనియు జెప్పటచే, సచ్చిలమునే మీ ప్రధానముగ
భావించి రుని స్వప్నమగును. బాధులనిర్వాణము
నకును, హిందువులమోక్షమునకును ఎంచదగిన
భేదము లేదు. అన్వైతసిద్ధాంతము సంగీ
కరింతుమేని, ఉన్న దొక్కటే పదార్థము. జ్ఞానసిద్ధి
గలిగినపిమ్మట జీవునికిని పరమేశ్వరునికిని మధ్య
గనుపించేభేద పుంజరొచును. అందుచే బుద్ధుని
యపదేశములను శ్రద్ధతో నిర్వహించువారు
గూడ మోక్షముగాంచుట కెట్టియాటంక ముండ
జాలదు. బుద్ధుడు భగవంతునియనికని నిరాకరింప
లేదు. కాని శీలమును ముఖ్యమని భావింపక త్రోసి
వైచిన డినములలో, దానిప్రాముఖ్యమును చాటె
ను. భగవంతుని యునికిగూర్చి గాని జీవేశ్వరుల
సంబంధముగూర్చిగాని చర్చించుట కా మహామ
హుని కవసరము కనుపింపలేదు. ధమ్మపథమును
వఠించి బుద్ధభగవానుని యపదేశముల గ్రహింప
గోరువారు, మేనేజరు సరస్వతీకార్యాలయము,
కృష్ణాజిల్లాజగ్గయ్యపేట యని వ్రాసిన బడయగలరు.
మెలరు 1-4-0.

వింగుప్రభువు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకకథంబి)

వైకవుంటు బిరుదము నిచ్చుట
లండన్, అక్టోబరు 18:—కనడా గవర్నరు - జనరలు
పదవిని చాలింపుకొన్నపిదప బింగు ప్రభుత్వము వైకవుంటు
బిరుదము నొసగిరి.

ఎన్నికలు ఆంధ్రదేశప్రచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, అక్టో 14:—శ్రీయుత ప్రకాశం, ఆంజనే
యులు, జయరామరెడ్డి, శరణు రామస్వామిచౌదరి, పంధ్రహ
లిచౌదరి, చివికుల సుబ్రహ్మణ్యం, చలపతిరావుగార్లు మొదలై
నవారు గడచిన మూడుదినములలో తెనాలి, రేపల్లె, బాపట్ల,
గుంటూరు, నరసారావుపేట తాలూకాలో సంచారముచేసి
ముఖ్యమైన పోలింగ్ స్టేషనులలో బహిరంగసభలం దుపర్యసించిరి.
కాంగ్రెసుపార్టీకి మనఃపూర్వకమైన స్వాగత మొసంగబడెను.
కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులకే ఓట్లిచ్చిన మని ఓటర్లు వాదానమునొచ్చిరి.
నేటియదయమున నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని కలుసుకొను
టకు ప్రకాశంగా రిచ్చటికివచ్చిరి. వారు మాట్లాడినపిమ్మట కా
గేశ్వరరావుగారితోకలిసి కృష్ణాజిల్లా డివిజింటాకాకు బోవుదు
న్నారు. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారును మరికొందరును జిల్లా
లో నితరభాగములకు బోవుమన్నారు. (తెలివార్)

న్యాయస్థానచార్తలు

ఆంగ్లో హైందవయువతి హత్య

ముద్దయి సెషన్సుకోర్టు కంపబడుట
పి. జి. గాకాసాల్మపు అను ఆంగ్లో హైందవయువతిని
హత్యగాఁబించిన నేరములో నిర్పక్షితో జార్జి బౌను పోలీసు
కోర్టులో విచారణ ముగిసికది. తింగివేసి నాయకను, ఆంధ్రూ
ను అనుజార తిరువును సాక్ష్య మొసంగిరి. శేవపర్తిగూఁబించిన
పార్శ్వతి అమ్మతోగారును సాక్ష్య మొసంగిరి. పాలిక శరీరము
పై 8 కత్తివరుములు గలవని చెప్పిరి. పిదప విచారణముగిం
చుచు ముద్దయి సెషన్సు విచారణ కంపబడినటుల కోర్టువారు
ప్రకటించిరి.

గొల్లప్రోలు సంస్థానపు దావా

(హైకోర్టు)

గొల్లప్రోలు సంస్థానపు దావా అప్పీలునం దీవినమున
నింకను అల్లాకి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, న్యాయమూర్తులు
కృష్ణుడు, వెంకట సుబ్బారావుగార్లు యెదుట పిఠాపురము జ
మిందారుగారి జౌరసపుత్రత్వమును గురించి వాదించుచుం
డిరి.

గొల్లప్రోలు రాజాగా రొనగొనిన దత్తత చెల్లవని
యు, రాణిగారి యనంతరము గొల్లప్రోలు సంస్థానము తిరుకు
రావలెననియు పిఠాపురము మహారాజాగారి రీకేసును దెబ్బిరి.
గోదావరిజిల్లా కోర్టువారి దావాను విచారించి పిఠాపురము
మహారాజాగారి కనుకూలముగ తీర్పుచెప్పిరి. ప్రతివాదులగు గొ
ల్లప్రోలు రాణిగారు, దత్తపుత్రుడును ఆతీర్పుపైన హైకో
కోర్టుకే అప్పీలుజేసిరి. దత్తత చెల్లవనియు, ప్రస్తుత పిఠాపు
రము మహారాజాగారు వెనుకటి రాజాగారి జౌరసపుత్రులుగా
వనియు, ప్రతివాదుల వాదన.

అల్లాకి కృష్ణస్వామియ్యగారు జౌరసత్వమును
గురించి వాదించుచు ప్రతివాదులసాక్ష్యము నిరసయోగమైన
దనియు, పిఠాపురము మహారాజాగారు వెనుకటి జమిందారు
గారి జౌరసపుత్రులే నని బొబ్బిరి, మొజులగు గౌరవనీయులు
ను పెద్ద పెద్ద బహిందారులును, ప్రభుత్వోద్యోగులును నొసగి
నసాక్ష్యమును, కీ. శే. పిఠాపురము జమిందారుగారి పె
ద్దభార్యయును రాణి మంగాయమ్మగారు గర్భము ధరించిన
పెద్ద పెద్ద యద్యోగస్థులభార్యలును, రాణియు ఇచ్చిన సా
క్ష్యమును సుదహరించిరి.

వయసుమీరిన పిదప 40 వత్సరములకు రాణి మంగాయ
మ్మ గర్భముధరించుట అసంభవమును ప్రతివాదులవాదనకు కృష్ణ
స్వామియ్యగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, తిరి వత్సరముల వయ
స్సునకుండ గర్భధారణ నిదర్శకులుం గలవని, అగ్ల ప్రమాణ
గ్రంథకర్తల గ్రంథముననుసరించి, “కేస్తు” “బెమ్మ” “లకు
న్న” “నివర్సను” మొదలగు సుప్రసిద్ధగ్రంథములనుండియు.
సుదహరణముల నొసగిరి. ఈదేశమున 40 వత్సరములపరూప ప్ర
ధను గర్భధారణ మొనర్చినదిదర్శనములను గలఁనియుదహరించి,
క్రిందటి పిఠాపురము కేసునందే, కొందరు పాక్షుని దేశపిన
స్వానుభవములను చదివి విరిపించిరి.

వెనుకటి పిఠాపురముకేసు నందు రికార్డు జేయబడిన సా
క్ష్యములో, రాణిమంగాయమ్మగారు 1880 సం॥ ననే వయస్సు
మీరెననియు 1885 సం॥ న పుత్రజననమునకు పూర్వము 5 వత్సర
ములుగా గర్భము ధరించియుండెనను వాదన అసత్యమనియు,
గర్భధారణ చిహ్నములే గనుపించలేదనియు ప్రతివాదులు గావించిన
వాదనకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, వారి వాదనను బలపరచు
టకెట్టి సాక్ష్యమునులేదనియు, వాదనను బలపరచుటకు కావల
సినంత సాక్ష్యముగలదనియు నుడిచిరి. 1888 సం॥ తరువాత
నాల్గువత్సరములవరకును, రాణిమంగాయమ్మగారు ప్రతినెలయు
బయటనుండి యున్నట్లు రికార్డు దాఖలాగలదు. అందుచే 1880
సం॥ ననే ఆమెకు వియవ్యమీరెనను వాదన నిలబడాలదు.
1880 సం॥ న రాణిమంగాయమ్మగారు గర్భముధరించిరి. అది
నిజమైనదై యుండకపోవచ్చును. ఈగర్భము నాల్గువత్సరములకు
నిలచియుండి పిమ్మట నిజమగు గర్భధారణము గలిగి పుత్రోత్పత్తి
యయ్యెను—ఇందనాధారణమైన దెబ్బమునులేదని తెలుపుచు
“గాలపుజేడ” గారి వైద్య గ్రంథమునుండి ఇట్టి నిదర్శనములను
కృష్ణస్వామియ్యగారు రుదహరించిరి.
* ఇంకను వాదనలు జరుగుచున్నవి.

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా యలకుర్ర గ్రామములో నుండు శ్యామలా ధర్మ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుని స్థానమునకు సెకండరీ ప్రైవేటుగవారు కావలయును. దరఖాస్తును శ్యామలా ధర్మపాఠశాలా మేనేజరు, యలకుర్రు, నిడుమోలు పోస్టు, కృష్ణాజిల్లాకు పంపవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి. గారి

భృగువతి

(కెగరోగములకు సంజీవిని.)

భృగువతి

మనుజుల మూత్రవర్ధమునుండి చీమవలె ప్రవిండుచుండెడు తెల్లకెగ, పచ్చికెగ, నీరు చుగట, నాళిచుగట, మూత్రము, బొట్టుబొట్టుగ పడుట మాటిమాటికి మూత్రవిసర్జనము చేయుట సాత్వికదుపు పనులు విడిచియు, ఇటువంటి లక్షణములగుల కెగరోగములను మొదలంట నివర్తింపజేయును. మతియు మూత్రసాగమును శుభ్రపరచి నరములకు ఆధికబలము కలుగజేయును.



వెల సీసా 1-కి రూ. 6-12-0
వేసకుపేయి విక్రయము, సీరైపోయిన పిర్వము గట్టిపరచును.
మూత్రముతోగాని, నిద్రలోగాని పోవు పిర్వములను నిలుపును.
నవులకల్వము పోగొట్టి యానననంతురిగ చేయును.
వెల సీసా 1-కి రూ. 5-0-0

చాడు ఆఫీసు

151, గోవిందప్పనాయకవిగ్ది,

ఆయుర్వేదాశ్రమం.

పోనుబాప 287, మదరాసు.
బ్రాంచి 188, బ్రాజ్ఘి, మదరాసు.

వ్యవసాయదార్లు!

లోటదార్లు!!

ఫలవృక్షములతోటలు వేయువారు!!!

ఒకసారి విటమైటిని, క్యాపూల్ను, ఉరయోపరపును, దాని నుపయోగించిన మొక్కలు స్వేచ్ఛగా పెరిగి విస్తారమైన పంటను యివ్వగలవు.

ఇబ్బుకీలకు మంచినీపునకు గలుగజేయును. పంటనును మొక్కలను విషసంబంధ మైనది గాక ఉపయోక్తమై యుండును.

Sole Agents for India:—

The Limaye Brothers, Ltd.,

1/173 Broadway, Post Box No. 202, Madras.

మలేరియా జ్వరమునకు రక్షణ

“ఇ స నా వే లి” పుచ్చుకొనుటవలన కలుగును.

ఇజనాఫెలి జ్వరములను రాకుండ ఆపుదలచేయును. అన్నివిధములైన జ్వరములకు అమోఘమైన ఔషధరాజము. పుడయం ఒకటి రాత్రిపూట ఒకటి చొప్పున మామూలను పుచ్చుకొనిన జ్వరమేరదు. పిల్లలకు ఇసనాఫెలి ద్రావకము నివ్వవచ్చును.

ప్రతి మందులదుకాణములో దొరకును.

(6)

మెస్సర్సు గోరియో లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె 159, బొంబాయి.

(4)

సకలుమందులను చూచి మోసపోకుడు.

Messrs. GORIO Ltd.,

Post Box No. 159, Bombay.

ప్రవీణతను, మితవ్యయమును గురించి యోచించు మోటారు కారు స్వంతదారు లండనును మసిని త్రోసివేయునట్టియు! మంచి శక్తి నిచ్చునట్టియు!! పెట్రోలును కూడుదల చేయునట్టియు “గాస్ త్రైను” ఉపయోగించవలెను.

కలికత్తా “కమర్షియల్ ఆండ్ ఇండస్ట్రియల్” ఇండియా 1926 ఫేలరము ఆగస్టునెల సంచికలో 156 పుటయందు గల సారాంశము. “అధికముగా బరువును ఎక్కించుచు కారు చాలా అదృష్టముగా ప్రయాణముచేసినది, అమితముగా పని చేసినప్పుడుకూడ ఎంజిను ఘట్టగానే నుండెను. గాలిని బయటికివిడుచుచు మొత్తమువీడ చాల నెమ్మదిగా ప్రయాణ మొనర్చినది. మరల మరల మోటారు వేయటం, గియరులను మార్చుట పలుకు రు అధికముగా పోవునప్పుడు ప్రేక్షకుల వేయటం మొదలగు నవి మిక్కిలి సులభముగా నిర్వహించబడెను. ఎంజిను మిక్కిలి వడిగాను కారితముగాను పోవును. ప్రస్తుత మరల మిక్కిలి ఆకర్షణకావలసిన వాడుకయే గాక అందరూ మోటారుకారుల స్వంతవాదలవలన తన కెట్లు సిఫార్సు చేయుచున్నారో అచే ప్రకారము సిఫార్సు చేయుచున్నాడు.” “వైకమును మరల వాపనిచ్చు పృథి ననుసరించి అమృతమునున్నది.”

100 గాలను పెట్రోలుకు సరిపావు, 100 నిల్లలకు పెట్టె 1-కి ధర రూ. 3-8-0

Sole Importers: K. V. Iyengar & Co., Hyderabad Sole Distributors for Madras Presidency

& Ceylon M. Venu Naidu, Madras.

Madras Office: GASTINE AGENCY 8, Broadway upstairs Madras.



బ్యాంక్ విచారణ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆక్టోబరు 18:—రీ (రింగ్) మియర్స్ గారికి ప్రస్తుతము నిర్మించు లూయియాగా రిట్టె జెక్సిరి. శేవులలో కేసిన పరికరము తేమింజేసి తివ్వటం కుపయోగింతు నాక తేలుటకు లోతు బాలనండున దానిని నాకచేతనే లోతుగ జేయించుటకు ఏర్పాటుజేసిరి. మంచిపాటు సమయమున శేవు లో ప్రకేశించి లోతుగ క్రవ్వవలెననిరి. అపనిజేయుటకు ఆకాలమంతయు పట్టెనని మియర్స్ గారు రిసిరి. 170 రోజులలో 5000000 ఘనగజముల వట్టిని త్రవ్వగలకే నాకకు గలదాయని యడుగ అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువగానే సైన్స్ నాకలు క్రవ్వగలపని తనకు తెలియునని లూయియా రిసిరి. తాను చెప్పి పోవుటకు ముందు నాకనుకూర్చి ఏమియు సందియము గలుగ లేదనిరి. కాని అంకెలు జ్ఞాపకములేననిరి. అనుకొన్న పనిలో నూటికి 50 చొప్పుననే పని ప్రారంభించినవా రారంభములో నాక జేయుచున్నదని చెప్పినచో ఆ నాక క్రొత్తదగుటచేతను, సిబ్బంది క్రొత్తదగుటచేతను జంటనే అనుకొన్నంతివనిని పూరి జేయుటకు వీలులేదనిరి. అసలు ముఖ్యవిషయము ముఖ్యముగ యంత్రము చెడిపోయినదనిరి. ఈ సంగతిని డైరెక్టరుల కెన్నడైన చెలియజేసితాయని యడుగ ప్రాంతములనుగ జేసినటుల జ్ఞాపక ములేదని లూయియాగారినిరి. ఇంతతక్కువగా పనిచేయునపుడు నిజ ముగ ఏలగోలజేయలేదనియడుగ తనకు చెలియదని లూయియా గారినిరి. జూలైయులో దీనికి 1921 లో 774 లక్షల రూపాయలు అనునని అంచనాజేసిరి. బుచాననుగారు 1919 లో 377 లక్షల రూపాయల మదింపుచేసిననిరి. పనిచేయుటలో సాధారణ ముగ అసవర్థతను జూపుచున్నారని బుచాననుగారు చెలిపినటుల లేదనిరి. కొంతవని చాల బాగా చేసిరి. బుచాననుగారు ని వేదికయందు చెలిపిరి. అంతియగాని దుబారాగాగాని అన్వేష ముగగాని పనిచేయుచున్నారని చెప్పలేదు. 1920-24 లో నాక సరిగా క్రవ్వటలేదని డైరెక్టరుతో జెప్పితిరాయని యడు గ, ఆతనికి ఏమిజేసినది చెలిపితి ననిరి. 5000000 ఘనగజములు క్రవ్వటకు బదులు 528 కేల గజములే క్రవ్వరిని మియర్స్ గారు రిసిరి. ఎంతవరకును క్రేష్టును పనినిమి త్రము జాగ్రత్తపడితి నని యు ప్రయోజనములేని పనిని తిస్తారముగ జేసిరా లేదాయను విషయమును చలపెట్టలేదని లూయియాగారినిరి. విచారణను ఇంత తిరి తిరి ప్రస్తుత మాపుజేసిరి.

సామ్రాజ్యసభ

నౌకావ్యాపారసంఘము

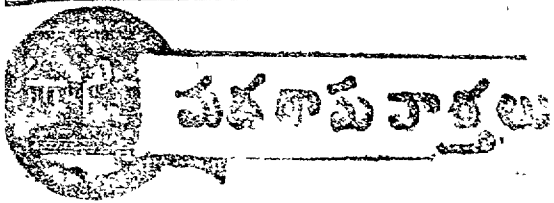
లండన్, ఆక్టోబరు 18:—బ్రిటనులో అదనముగనున్న ప్రజలుండుటకు వేరుచోటుల ఏర్పాటుచేయవలెననియు, డొమినియనులలో నున్న ప్రజలు ఎక్కువగా వలసనయు నౌకా వ్యాపారసంఘమువారు వర్తకసంఘమునకు చెలియజేసిరి. పతాకము విషయమై సామ్రాజ్యము నిజోద్దేశ్యములను నెరవేర్చిన పతాకపు తగవు ఎగిరిపోవుట.

డొమినియనులందు బ్రిటిషు నౌకా సిబ్బందిని పనిచేయ కుండ జేయుటకు కార్మికులు ప్రయత్నించెదరు. విదేశ నౌకా సిబ్బంది వేరేవారు తక్కువగనున్న నువారిని ఆటంకపరచలేదు. విదేశ నౌకలలో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు అనుభూముగ ఇతర ప్రభుత్వమువారు గన్పించుచున్నారు.

వర్తకముమీద ఏవిధమున నిర్బంధములను విధించరాదని యు ప్రభుత్వ పరిశ్రమలమీదగూడ పన్నులనుగూడ విధించుట తప్పనిది.

బుజును రాకొయరుడు

రుగ్బి, ఆక్టోబరు 12:—ఈవారము ఆఫ్ఘన్ ధర్మో వద్ద టెస్టు క్రీకెట్ మ్యాచ్ జరిగింది. ఆఫ్ఘన్ ధర్మో వద్ద ను మునుము అండ్ గ్రూపులు తీవ్రముగా గడపును. వి. ఏ. పరీక్ష గానివిద్యార్థులజలెందురు. ఆర డొకసంవత్సర మే యుండుటచే పట్టుమును గై కొనుటకు వీలులేదు. ఆంగ్లము, యూరపురీక్ష, రాజనీతి, ఆర్థికశాస్త్రమును కళాసాల ఆ పాధ్యాయులక్రింద జరిగెనది. ఈవిషయములలో అంతర కాలాయుభవ్యాసములను వినును.



పాత పాతలు

సహకారపరిశ్రమ తరగతి:—ఈసంవత్సరము ఆ
ద్యావస్థను కో ఆపరేటివు ప్రైవేటును క్లాసు నెం 7. పై
క్రాప్టురోడు కల్యాణిహాలునందు 18 వ తేదీ సాయంత్రం
5-30 గంట రా. బి. ఎ. కో. గోపాలస్వామి అయ్యంగారిచే
తెరువబడును.

పెరియార్ వైభవము:— 1928 వ సం॥
అక్టోబరునెల 17-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు
పెరియార్ వైభవకాలక్షేపము శ్రీ. డి. వే. విద్యా శ్రీ
రంగం కల్యాణిహాలు సాయంత్రం 4 వలన హిందూ తియల
జి.కె. హైస్కూల్ హాలులో జరుపబడును.

మదరాసు డెకరేటింగుకంపెనీ(అలంకరణకాల)యొక్క
ప్రారంభోత్సవము 16 వ తేదీ విజయదశమి సాయంత్రము 4
గంటలకు వందా ముత్తియప్ప పీఠి నెం 108 రు భవనము
వద్ద జరుపబడును. బ్రీ వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులు
గారు ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు.

మరణసంఖ్య:—అక్టోబరు 9 వ తేదీన అంతమయ్యె
వారమునందు పాలీస వెయ్యియందొకటి 4-6-6 చొ॥ చనిపోయిరి.
అంతకుముందువారము 45.2 చొ॥ యుండెను. స్త్రీలకమువలన
1 రు, పైపాయకవలన 5 రు, మలేరియావలన 25, యిథర
జ్వరమువలన 33 రు చనిపోయిరి. నిరుదీవారమునందు 47.8
చొ॥ యుండెను.

జగన్నాథ భక్తసభ:—ఈసభవారి యజమాన్య
మున ఎగ్జ్యూరు వేదవిలాస మందిరమున మూడు కాలక్షేపము
లు జరుగును. శుక్రవారం 15 తేదీసాయంత్రము 4-15 గం.
పద్మావతిబాయి రుక్మిణీకల్యాణ కాలక్షేపము. (2) శనివారం
16 తేదీ 5 గ. విను పరుకుట్టిఅమ్మ గానసభ. ఆదివారం 17 వ
తేదీ సాయంత్రము 4-15 గ. సంగీతము.

ధర్మాదాయములబోర్డు కమిషనరు:—రా. బి.,
ఎం. చంగయ్య పంతులుగారు కమిషనరు యీ దిగువరిని సం
చారముజేయును:—గుంటూరు అక్టోబరు 19-20 తేదీ, నెల్లూరు
21-23 తేదీ, నాయడపేట 24 తేదీ, మదరాసు-25 తేదీ,
కడప-నవంబరు 7,8 తేదీ కర్నూలు-9,10,11 తేదీలు, బళ్లారి
12,13 తేదీ ఆదోని-14 తేదీ. మదరాసు 15 తేదీ.

నీలగిరిపత్రిక హైద్రాబాదుకు మార్చుట
గుమా రైతుసంవత్సరములనుండి ప్రతి గురువార మాం
ద్రభాషలో వెలువడుచున్న నీలగిరిపత్రిక యొక్క కార్యస్థా
నమును త్వరలో నల్లగొండనుండి హైద్రాబాదుకు మార్చబడు
ననియు, ప్రతిదినము, ప్రతివారముమాడ ప్రచురించుటకు ప్ర
యత్నములు జరుగుచున్నవనియు తెలియుచున్నది. ఇదియే
నిజమురాష్ట్రాంధ్ర ప్రభు వారపత్రిక.

విధవా వివాహసహాయక సంఘము:—లాహో
రులో యీ సంఘమువారి కాఖా కార్యాలయములనుండి వివిధ
రాష్ట్రములలో జరిగిన విధవా వివాహముల గూర్చి యీ దిగువ
రిని తెలియజేయును. నెల్లూరునెలలో మొత్తముపై 275 విధవా
వివాహములు జరిగెను. జనవరినుండి యిప్పటివరకి 2204
జరిగినవి. పంజాబు 1376, కింఘ 94, డిల్లీ 72, సం. రాష్ట్ర
మును 49, పంక 91, మదరాసు 7. బొంబాయి 6. మధ్య
రాష్ట్రము 8, అస్సాము 6, బీహారు 46. ఈనెలలో రూ 107
చందా సమాలయ్యెను.

సోడాలిండరు వగులగొట్టి చనిపోవుట :—
పెంటు తామను మాంటునందు నిన్న కార్పరికు అసిడు సిలం
డరు పగులుటచే పిల్లవాడు చనిపోయిన కథ శరపరీక్షయందు
తెలియవచ్చెను. ఆల్లవానితో ఆకుకొనుమండిన వేరొకడు
ఇట్లు చెలిసెను. సోడా తయారుజేయుట కుపయోగించు సిలం
డరు చిన్నది రోడ్డుపక్కను దొర క క దా ని ని తీసి
రోడ్డుపై బెట్టి రాయితీగొట్టెను. వెంటనే అది పగిలి ఉక్కు
ముక్క ఒకటి ఆతని కడుపులో చొరబడి నరముల నలిమిపోసె
ను. ఆల్లవాడు రక్తపు మడుగుపొపడి యుండగ అస్పత్రికం
సిరి. కాని బ్రతుకలేదు. (అ. ప్రె.)

వెన్ యూసా VEN-YUSA



అమూల్యమైన సౌందర్యమును కాపాడును.

క్రొత్తసౌందర్యమును హరించు శీతోష్ణస్థితులకు మియొక్క
ముఖవర్చస్సును పాలుజేయకును. ప్రతిదినమునను వెన్ యూసా నువ
యోగించిన మిచర్మమును పాడుగాకుండ కాపాడును.

వెన్ యూసాయందు ప్రాణాధారమైనగుణ ముండుటచే అదిశరీర
మునకు బలమునిచ్చి క్రొత్తవన్నెను గలుగజేయును. వెన్
యూసా నువయోగించిన, వర్చస్సుకొరకును, మనోహరత్వ
ముకొరకును బాధనోంద నవనరములేదు. ఇది యెండినటు
వంటిగాని, మోటైనటువంటిగాని, రంగుమారినటువంటిగాని
శరీరములకు, క్రొత్తమృదుత్వమును జనింపజేసి సౌందర్యము
ను వికసింపజేయును.

వెన్ యూసాక్రీము జడ్డులేక ప్రశస్తమైన సువాసనను
కలిగి స్వతస్సిద్ధమైన సౌందర్యమును వృద్ధిజేయుటయే దీని
యందున్న రహస్యము. దీని నువయోగించుటవలన వేసవేలు స్త్రీలు వారియొక్క మనోహరత్వ
మును తిరిగి సంపాదించ గలిగిరి. వెన్ యూసాక్రీముగల యింపైన సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0
ఏజంట్లు:— ఇది సువాసనవస్తువుల సమ్మత రక్షకులు, కెమిస్టులందరివద్దను దొరకును.
మెనర్స్ దాదా అందు కంపెనీ, ఎస్సెనేడు, మద్రాసు.

వేదపాఠశాలప్రారంభము:—“శ్రీ శ్రీ య స॥
ము. ఆశ్వయుజ శుద్ధ ౧౦ శనివారమునాడు (౧౬-౧౦-౨౬)
సాయంత్రమున ౫ గంటలకు వైదాపేట పెరుమాళ్ళుకోవిల
పీఠిలో వేంచేయుండు శ్రీ ప్రసన్న వేంకటస్వామిహస్తామి
అలయమున, మాంబళమున నెలకొనియుండు శ్రీ హరిహరవేద
విద్యాపీఠమునకు కాఖి నొక్క వేదపాఠశాల, వైదాపేటలో నుం
డు బ్రాహ్మణశాలలకును, బ్రాహ్మణగృహస్థులకును, పురవ
నూక్రము శ్రీనూక్రము మున్నగు వేదవిద్యాభాగములు నేర్ప
సాపింపఁబడును. బ్రాహ్మణులకు వేదాన్వయము ముఖ్యమున
విషయమంగూర్చి యుపన్యసింపబడును. శ్రీ. వే. దివాన్ బహ
దురు టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యర్ బి. ఏ. బి. యల్ గారు
అగ్రాధ్యాపకత్వము వహింతురు. బ్రాహ్మణగృహస్థు లెల్లరు
రాగ్రహరితులు.

ఎన్నికలసందర్భమున కొట్టుకొనుట
నల్లేశపిల్ల ఒక డాక్టరువద్ద కంపొండరుగ పనిజేయుచు
న్న యాశను సి. రామచంద్రపిల్ల మరి 4 నురిపై తన్ను 18 వ
తేదీన ఉదయం 11 గ. తిరువళ్ళిక్కడి పెద్దపీఠిలో కొట్టిరిని శే
రము మోపుచు కేసు జేసెను. ఆరోజున ముద్దాయిలు ఫిర్యా
దీని డా॥ సి. నల్లేశమదల్యారు యింటికిరమ్మగి పిలచిరినియు,
అతను రానందున కొట్టి చెతిలోని పస్తువులు శేలపడద్రోసిరిని
యు పోలీసుకోర్టులో కేసుజేసెను. కేసు 25వ తేదీకి వాయిదా
జేయబడెను.

ముదాయిగూడ ఫిర్యాదపైవేరొకకేసు బెట్టెను. సమను
లంపబడెను.

రాకపోకలు:—కర్నూలు యఫ్. డబ్లియు, రాబర్నసి
ను ఆర్మీ హెడ్ క్వార్టర్సు ఫీపుఇంజనీరు మద్రాసు కన్ననూరు
నుండి 24-వ తేదీ ఉదయమునకు వచ్చెద రుకొనుచున్నారు.

రెస్ట్రెంటుకర్నూలు పుడుకామగారు మద్రాసు కి ఉద
యం సిమ్మనుండివచ్చిరి.

గా. జస్టిసుఆర్జున్ దంపతులు, రెస్ట్రెంటుకర్నూలు బ్రా
హ్మణుల రెస్ట్రెంటంపతులు, సర్ యం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు
మొమూరుకు నిన్న రాత్రి బయలుదేరిపోయిరి.

ఇ. హెచ్. యం. బహదూరు కర్నూలుకును, హెచ్.
హెచ్. యఫ్. యం. టైలరుగారు రెవిన్యూబోర్డు 8 వ మెంబ
రు బందరుకును బయలుదేరిపోయిరి.

మంటాజుబేగము కుమార్తె కేసు
బొంబాయి, అక్టో 18—మంటాజు బేగము తన చంటి
కుమార్తె యగు నాదము బేగమునకు 75000 లాపాయల నొసంగె
నన్ను కేసు నేడు హైకోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. తా
నెప్పుడును ఆ మొత్తమును తన పిల్లకొర కిచ్చియుండలేదనియు
తన కుమార్తెయొక్క పోషణ భారమునుకూడ తానెప్పుడును
తన తల్లి విజీతు బేగమునకు వప్పుజెప్పియుండలేదనియు మంటాజు
బేగము చెప్పెను. రాజీవధవలసినదని జడ్జి చెప్పెను. కాని ప్రయ
త్నములు విఫలమగుటచే కేసు విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను.
కెప్టెన్ థానెట్ టెం మొదటి సాక్షిగా విచారించబడెను. అ. ప్రె.

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషానిలయము

గౌరవి ఆశ్రమం కుక్కనూరు
(పాల్యంచపఃస్థానము-బెజంరాష్ట్రము)

ఈసంవత్సర అక్టోబరునెల, ౧౦ శుక్రశనివారముల
యందు, (వహర్షనమి, విజయదశమి అక్టోబరు 15,16 తేదీలు)
ఈనెలలయ ప్రభు వాద్వికోత్సవము జరుగును. సంస్థానపండిత
కవివగ్యులు, సుప్రసిద్ధాద్రుప్రముఖులగు ఉన్నతోద్యోగులు స
భనలంకరించెదరు. ప్రముఖుల ఉపన్యాసము లొసంగబడును.
ఆధ్వర్యవహారములు ముఖ్యముగ వీసంస్థానాంధ్రసోదరులెల్లరు,
విచ్చేసి యీసత్ప్రయత్నముల ప్రోత్సహించి భాషాభిమానమును
జూపప్రార్థితులు.

కొ. వెం. రా. ల. నా. శర్మ.
సంస్థాపకుడు. కార్యదర్శి

అస్సాము శాసన సభాభ్యర్థులు

కాంగ్రెసుసంఘము ఆమోదించినవారు

మదరాసు 14 :—అఖిల భారత కాంగ్రెసు ఉపసంఘ
మువారు భారత శాసనసభకు అస్సాము అభ్యర్థులుగ యాదినవ
వారినిగూడ ఆమోదించిరి:—వ సంకేతమారదాసు—శిల్పకు
నాదారు. ప్రెమలాల్ సోము—దక్షిణశిల్పకు. డీరచంద్రదేవు—
తరంగంజి. రసికులాలు నంది—ద. నావిగంజి, గోపేంద్రలాలు
దాసు చౌదరి—ఉ. హావిగంజి, బ్రాజేంద్రనారాయణ చౌద
రి—సునాంగంజి. అబ్దులు హన్మను చౌదరి—సున్నంగంజి
(మహమ్మదను) మహమ్మదు అబ్దుల్లా—సాదరు ఉత్తర సాదరు
(మహమ్మదను). (అ. ప్రె.)

బర్మా వరిపంట

రంగూను, అక్టో 18:— 1928-27 సంవత్సరపు వరిపం
టలనుగూర్చి మొట్టమొదటి లెక్కల ప్రకారము 12093400
ఎకరములలో నాట్లు వేయబడినవి. క్రిందటి సంవత్సరపు అంచ
నాల ప్రకారము 211800 ఎకరములు ఎక్కువయినను క్రిందటి
సంవత్సరపు తునిలెక్కల ప్రకారము 148900 ఎకరమును తగ్గిపో
యి:ట్లును కనబడుచున్నది. ఈవత్సరము వర్షములు విసుల ఆల
స్యముగా ప్రారంభమగుటచే దక్షిణబర్మాలో కొంతవరకు ఉ
త్తరబర్మాలో చాల జిల్లాలలోను సాగుబడి అలస్యముగా ప్రా
రంభమైంది. దక్షిణబర్మాలో చాల జిల్లాలను ఉత్తరబర్మాలో
నదీతీరములందున్న జిల్లాలను వరదలబాధనొందినవి. కాని ఆ
యావోట్లలో తిరిగి నాట్లువేయబడినవి. మొట్టజిల్లాల వర్షము
లేక మాడిపోయినవి. కాని మధ్యవర్షములు కొంతవరకు అనుకూ
లపడినవి. మొత్తముమీద పంటలు బాగుగా పండునట్లుగానే
కనబడుచున్నవి. అక్టోబరులో మరియూ వర్షములుకూడ అనుకూ
లముగావూడినట్లయిన పంటలు మామూలకంటె ఎక్కువగా పం
డవచ్చును. వ్యవసాయదారులలోను పశువులలోను వివరీకమైన
ఆంటువ్యాధు లెవ్వయు భట్టలేదు. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

వోటకుల విభుక్త ధర్మము

మైలాపూరులో కాంగ్రెసుసభ

నవంబరుమాసము శాసనసభల ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు, ప్లామి వెంకటాచలం శ్రీశ్రీ, డా. బి. యస్. గోవిందరాజులు ముదలియారుగారు ఆభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకై నిన్నటి సాయంత్రము మైలాపూరు మండవల్లిగద్ద బహిరంగసభ జరుపబడినది. వోటకులలో వొకరు తిరువాపుక్కరకు మొదలియారుగా రధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయోగిరాజు శ్రీనివాసయ్యంగారు, బి. యస్. మల్లయ్య, గోవిందరాజులు ముదలియారు, భక్తవల్సెలునాయుడు, మహాలింగ శర్మ కే. భాష్యమయ్యంగారు మొదలగువారు సభ కరుణించిరి.

ఇ. క్రిష్ణయ్యరు హైకోర్టు వకీలు గారు ప్రధమమున జాతీయగీతములను పాడిన పిదప మాట్లాడుచు దేశీయులకు ప్రధానముగ గావలసినది పాటకు తిండియు, కట్టుటకు బట్టయున్ను, ఆత్మగౌరవమునని బట్టిరి. ఈమాటికిని ప్రజలు కొంతవడియు వచ్చురు. కావున దేశీయులు స్వాతంత్ర్య సమరమును జరుపవలసి వచ్చినది. ఈ యుద్ధేతముతోడనే కాంగ్రెసుమహాసభ 40సం|| ల నుండి కృషిసలుపుచున్నది. ప్రజలను పీల్చి పిప్పిజేయుచు, రుక్కర దారిత్వమునందు మంచి వేసిన విదేశీ యాధిపత్యము నెదుర్కొని ప్రజలకు పూజ్యము లానగూర్చుటకై కాంగ్రెసు యజమాన్యము క్రింద స్వార్థత్యాగులు దేశభక్తులనేకుల విశేషపరిశ్రమ సర్వయు వచ్చురు. నేటికిని అనేక మహామహులు నిష్కలక్షితముగ చేపడెదరున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షమునకు వ్యతిరేకులగు కొందరు స్వార్థపరాధులు స్వలాభము నాించి సాంఘిక వైషమ్యముల చేపి ప్రజలను మోసగింప జూచుచున్నారు. కావున దేశమునకు మేలొనగూర్చెడివా రెవరో నష్టకారకు లెవరో తెలుగు గమనించి ప్రజాదరణ కర్షమునవారికే వోట్ల నొసంగ వలెనని బట్టిరి.

డి. కొలంబైగారు

మాట్లాడుచు "కాంగ్రెసు సందేశమును దేశమునందలి మూర్ఖులకు గొంపోవలసినదని దేశీయులను ప్రార్థించిరి. విదేశీయుల హస్తములనుండి భారతీయ జన్మవృత్త్యులగు స్వరాజ్యమును సాధించుటకు కాంగ్రెసు కంకణము గట్టియున్నది. కాంగ్రెసు ప్రతిపక్షులగు జప్తి మున్నగు పక్షములు బ్రిటిషు శాసనాలకు ఏజంట్లుగనుండి భారతీయ పారతంత్ర్యమును శాశ్వతముగ జేయ చూచుచున్నారు. ఏటేట దేశమునందు దాడిద్రవ్యదేవత ప్రజలలో తాండవమాడుచున్నది. ప్రతివత్సరమున పన్నులభారము దుష్పహముచున్నది. కావున ఈ పరాధీనతనుండి స్వేచ్ఛను బడయదలచిన, ఇతర స్వాతంత్ర్యదేశములందుల భారతీయులను తమదేశములో స్వచ్ఛందముగ మన వెంచిన దేశీయులెల్లరును ఏకీభావము గలిగి విదేశేత్యవ్యముతో ఘోరాటము సలుపవలెను. భగవంతునకు దప్ప వేరవ్వరికిగాని భారతీయులు వెఱవలరు. ఇట్టి ఐకమత్యమునకు కాంగ్రెసు వికోధులగు జప్తి ము పక్షమువారు భంగము గలగించుచున్నారు" అని బట్టిరి. పిదప ఉపన్యాసములు జప్తి ము మంత్రవర్తము గావించిన అకృత్యముల నెల్ల నొక్కొక్కటిగ వివరించుచు ప్రధాన మంత్రియగు పానుగంటరాజుగారు గత శాసనసభ ఎన్నికలందు తమపక్షమునకు తోడ్పడినవారను, తమకునుకూలరుగు వారి కెల్లరకు రాష్ట్రమునందలి వివిధపులక, స్థానికసంఘములందు అభ్యర్థులగు, సభ్యులగు, నేటు జేసియుండిరి. ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన ఓ. పంత్లెట్టిగారిని కార్పొరేషనుకు చామి నేటుజేయుట కొరకొక ప్రబలనిదర్శనము. కాంగ్రెసు వాదులపై లేనిపోని నేరములను గల్పించి వారిని కోర్టునకు లాగుట వీరి రెండవయ్య. గంజాముజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు బి. చిత్తయ్యరాధాకృష్ణగారిపై ఇటులే నేరమాగోపించిరి. హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు కేసు విచారింపి కేసును మోసిన పోలీసువారికి బుద్ధి జెప్పి మంత్రి వర్గమునకు పాతమును కేర్పిరి. లోకపూజ్యుడగు గాంధీమహాత్ముని బూటక మహాత్ముడని దూషించినది పానుగంట రాజుగారిగదా! యనిరి. పిదప ఉపన్యాసములు జప్తి ముపక్షమువారు కార్పొరేషనులలో గావించిన ప్రజావిరుద్ధకార్యములను వర్ణించి ఇట్టి దేశభావప్రదాతలకు వోటుజేసి దేశమును భోగతికి దేకుడని ప్రజలను వేడుకొనిరి. చైత్యశాఖా పరిపాలనలో మంత్రి వర్గముగావించిన అక్రమముల నెల్లబహిర్యత మొనర్చి ఇన్నిలోప

వాస్తవ

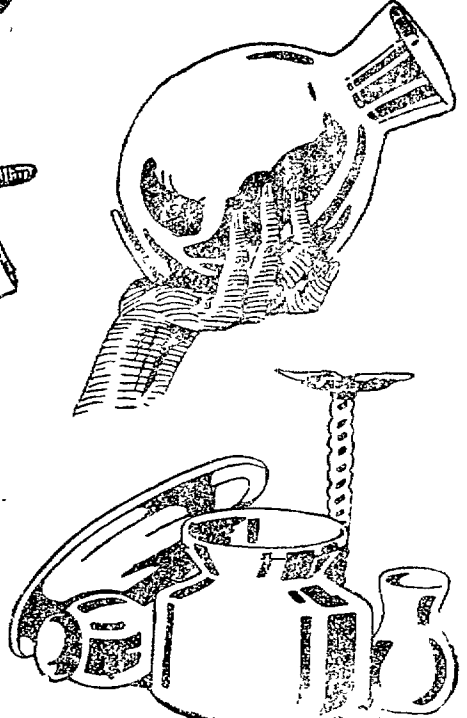
అను ఇత్తడి, రాగి మొదలైన లోహములను శుభ్రముచేయు 'బ్రాస్సో' మెరుగువలన మిక్కిలి సులభముగా మన ఇండ్లలో నుండు అన్ని పాత్రలను బాగా శుభ్రము చేయ గలము.

'బ్రాస్సో' మెరుగు రెండు మూడు మక్కులు కొక శుభ్రచేయవలెనని ఇత్తడి, రాగి మొదలైన పాత్రలకు తోయి దుడం వెంటనే మౌ పాత్రల శుభ్రతను సాధిం చుటకు మెరుగు కమ్మును

మీ ఇత్తడి రాగి పాత్రలను, చట్లను మన్నులోను బూడిచెతోను ఇంక నేల శుభ్రపరచెదరు?



'బ్రాస్సో' మెరుగుచేయు లోహములను శుభ్రచేయవలెనని ఇత్తడి, రాగి మొదలైన పాత్రలకు తోయి దుడం వెంటనే మౌ పాత్రల శుభ్రతను సాధిం చుటకు మెరుగు కమ్మును



'బ్రాస్సో' మెరుగు వాడినయెడల స్వల్ప వెలకే పాత్రలకు మెరుగు బాగా పెట్టవచ్చును.

పోలీసులకు దొంగలకు యుద్ధము

విడుగుంటల యుద్ధమైనవిదప దొంగలు చచ్చిపోవుట

లాహోరు, ఆక్టోబరు 13:— ఫెరోజ్ పూరు జిల్లాలో దొంగలగుంపులకు పోలీసులకు యుద్ధము జరిగి తుదకు దొంగలందరూ కాలివేయబడిన కథ నిక్కడ జెప్పకొనుచున్నారు. విడుగురు దొంగలను అదివరకు హత్యజేసినవారిని పట్టుకొనుటకు పోలీసువారు యత్నించుచుండగా వారు ముక్తరు తహశీలులో ఒక గ్రామము వద్ద పోలీసులలో దాగుకొని యున్నటుల ఫెరోజ్ పూరు జిల్లా నూపరిండ్లెంటుకు రహస్యముగ దెలిసెను. నూపరిండ్లెంటు తనతో అసిస్టెంటును పోలీసుపాస్ట్రీని అదివారం ఉదయం తీసుకొని పోలీసును ముడించి దొంగలనురమ్మనిరి. వారు దానికి బదులు తుపాకులగాల్చి నూపరిండ్లెంటుగూడ కాల్చించెను. పోలీసువారికి దొంగలకును కొంతకాలము కాల్పులు జరిగెను. తరువాత దొంగలలో నొకడు పొదిలమాటున తని తనతోటివారందరూ చచ్చిపోయి రనియు తాను లొంగిపోయెనని చెప్పెను. కాని నూపరిండ్లెంటువారివద్ద రెండురివాల్యర్లును, రెండుతుపాకులను, ఒకరైఫిలును, ఒకబాంబును ఉన్నటుల దెలిసెననియు, యింకను కొంతమందిగుండు సామానులగూడ నుండెననియు వానినన్నిటిని యిచ్చివేసినదప్ప అందుల కొప్పుకొన వీలులేదని చెప్పెను. ఇట్లు మాటలు జరుగుచుండగానే పాదుసాటుననుండి గబగబుండు ప్రవేతెను. ఒకపోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కొద్దిలో తప్పించుకొనెను. మరల పోలీసువారు కాల్చిరి. ఇయ్యది 5 గంటలనేపు జరిగెను. తుదకు దొంగలందరూ చనిపోయిరి. పోలీసువారు ఆ యుద్ధములను, మందుగుండు సామానులపట్టుకొని స్వాధీనము జేసికొనిరి.

ములుండియు స్వప్రతిభను జాటుకొనుటగూడ ప్రజలను వంచిం చుటదప్ప వేరొక యుద్ధేతము లేదనియు అందుచే ప్రజలు నేతి వీరకాయనంటి జప్తి ముపక్షపు ప్రపంగములకు భ్రమజెంద రాదనిబట్టిరి.

ఇక విద్యాశాఖ, ఆర్మూరిశాఖల మంత్రియొక్క పరిపాలన ఇంతకంటెను లోపభూయిష్టమై యున్నది. కల్లు సారా అంగడులను తగ్గించుటకుగాని, సంపూర్ణ నిషేధార్థము నంగీకరించుటకుగాని నిరాకరించినది బట్టిరి. భారతదేశమునందలి రాష్ట్రములన్నిటి యందును (చచ్చుపురితప్ప) బొంబాయిలో కల్లుసారా అంగడులు అధికముని జెప్పెదరు బొంబాయిలో కల్లంగడుల సంఖ్య 650. వైదాను రాజధానిలో 6042 (అవమానము అవమానము). విద్యాశాఖా పరిపాలనలో పాత్రోగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించితిమని బాకూరుచున్నారు. స్వతంత్రవిధానముగాని, ధనముగాని లేని ఈవిశ్వవిద్యాలయమునల ఎట్టిలాభము గలుగునో తెలియదు? ఈవిశ్వవిద్యాలయ పెనెటుసభలో గాంధీమహాత్ముడు సభ్యుడు నుండుట కర్దుడుగాడని జప్తి ముపక్ష నాయకులలో నొకరు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు బట్టిరి (అవమానము).

ఈసమయమున జె. యస్. రామనాథన్ (జప్తి ము)గారు సభలో కొంతకాలము గలుగజేసిరి. సభ్యులు కొందరసహనము గన్పరచినను కాంగ్రెసు నాయకులు వెంటనే శాంతిని చేకూర్చజాలిరి.

లేడి రివాజుకు సానుభూతి

లాహోరు, ఆక్టో 13:— పూర్వము పంజాబులో లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగా నుండిన సర్ చార్లెస్ రివాజు గారు మరణించుచే లండను ఇండియా ఆఫీసు అండరు సెక్రటరీ ద్వారా లేడి రివాజుగారి కీ దినుస సానుభూతి సందేశ ముం బడినది. గౌరవమర్యాదలతో నింతమంది పంజాబీలే స్మరింపబడు మీ భార్యగారి మరణమునుగూర్చి పంజాబు ప్రజలందరి తరపునను సభాయుతుడగు పంజాబు గవర్నరు మీకు సానుభూతి నంపుచున్నాడు.

(అ. ప్రె.)

నేత్రేంద్రియము

“సర్వేంద్రియాణాం నయనమ్ ప్రధానమ్” అను నా శ్లోక్తి. కావుననే పరమపరమాత్మను సర్వేంద్రియము సకల ప్రాణులకు చేజిక్కుకొని నేర్పరచుచున్నట్లు నయము బ్రహ్మదిండునాడు. నయనేత్రములు సురక్షితముగ నుండగలందులకై మునుటికి క్రిందిభాగమున పల్లముగ నుండునట్లు నమర్చియున్నాడు. దుమ్ము ధూళిపడకుండ నుండుటకు కనురెప్పలు వెండికల నేర్పరచియున్నాడు. ఎండతో త్రొక్కుతుంటే నేత్రవ్యాధుల చే పీడింపబడుచున్నాడు. నులోచనముగల విద్యార్థుల పద్యార్థముల నెండటిని జూచుటలేదు. నాద్యుష్టి లోపమునకుంచి విచారించుకొని పంథాపై వాటియందు మును. నేత్రరక్షణ ముగోరువారు ప్రసిద్ధప్రవృత్తి కైవల్యకాస్త్రాక్షుడగు ‘కల్లాగ’ గారు “ఏ హామ్ బుక్ ఆఫ్ ది మాడర్న్ మెడిసిన్” అను గ్రంథమునందు నిపుణులగు కొందఱు నేత్రవైద్యుల ఆభిప్రాయముల క్రోడీకరించి యీ క్రిందివిధముగా వ్రాసియున్నారని గమక వాని గమనింప బ్రార్థించెను.

(1) కండ్లను ముట్టగా తీపుగానున్నపుడు, అదరు ముడుచుచున్నపుడు, తగినంత వెలుతురు లేనపుడును, మిఠుమిట్టగు ల్పనంత యధిక్కుగ నెరుకుచున్నపుడును విశేషముగా జూడ రాదు.

(2) వస్తువులను చూచునపుడెల్ల నీలసంతకరము వెలు తురు యెడమచేతివైపునుండి వానిపై బడునట్లు జూడవల యు. ఎన్నటికిని నెరుకుచు నెరుకుగానుండి చూడకుము.

(3) నీపు మార్పునంతపులు కొంచెముచల్లగానుండవల యు. పాదములకింద తడిగాగాని, వేడిమిగాగాని యుండక నా మానోష్ణముగ నుండవలయు. మెడకు బిట్టగా నుండునట్లు చేని బెట్టుకుము.

(4) నీపుచూచునట్టి వస్తువులను కొంచెముక్రిందగా నూ టిగా తగినంతవరకును ముందుకొనవలయు. ఏవస్తువునైనను 15 అంగులముల దూరముననుంచి చూడవలయు. అంతకు తక్కువ దూరమున నుంచుకొనుచుండిన వస్తువునంద్య మేర్పడును.

(5) బండ్లలో ప్రయాణము చేయునపుడును, పంటండిన పుడును చదువుటకు యత్నింపకుము. ఈ యభ్యాసములవలన తీవ్రమైన నేత్రవ్యాధులు కలుగును.

(6) మిక్కిలి సున్నితమైన సూక్ష్మమైనవనుల నావిధ ముగనే విశేషకాలము పరీక్షింపకుము. సూర్యోదయమైన తరు వాది దీపపువెలుతులలో చదువకుము, వ్రాయకము.

(7) వ్యాధిపీడితుడైన స్వస్థత జెందువయమున విశే షముగా జరుపుట నిషేధింపుము.

(8) ఓరకంటితో జూచుటగాని గ్రుడ్లుగిట్టునత్రిప్పుట కుగాని యత్నింపకుము.

(9) సామాన్య ముద్రితాక్షరములుగల పత్రమును 15 అంగులములకంటె తక్కువదూరములో నుంచుకొనవలసిన దుస్థితి సంభవించిన దగ్గరమాపు ఏర్పడినదనియు, 2, 3, అడుగుల దూరములో నుంచుకొనవలసిన దుస్థితిగము సంభవించిన దూర పుచూపు ఏర్పడినదనియు భావింపవలయు. దీనిలో నేది సంభవించినను తగిన నులోచనములను త్వరలో సంపాదించుము.

(10) దగ్గరమాపు ఏర్పడినవారు దూరపుచూపునకు ప నిశితమృ ముక్కుద్రులనుగాని, దూరపు చూపు ఏర్పడినవారు దగ్గరమాపునకు పనికిమిచ్చ కండ్లతోచునుగాని యుపయోగించి చదువరాదు.

(11) ఎండివేడిమి సోకుటచేతగాని, అగ్నిజ్వాలల జూ చుటచేతగాని, ఎక్కువదీపపు వెలుతురున నుండుటవలనగాని, మంచుపడుటచేతగాని, కండ్లకు నొప్పిగా ముంటున్నట్లుండిన నీలన ర్మముగల ముక్కుద్రులను ఉపయోగింపవలెను. మఱి యే యితర రంగు అద్దములు తగినంతపరాదు. రంగుఅద్దముల నిరంతరము వేసి కొనకుము.

(12) అమృతపు బజారుజోళ్ల సెంకమాత్రము నుపయో గింపకుము.

(13) కండ్లను ముట్టు పుట్టినట్లు తడకడిక్షతో జూడక వాటికి తగిన విశ్రాంతినిచ్చుచుండవలయు. శీతలోదకముతోగాని గోరువెచ్చనినీటితోగాని స్నానముజేయుటవలన కండ్లు తేటగా నుండును.

(14) నిద్రలేచుచు నోడనే ఎక్కువ కాలినిచ్చు దీప మునుగాని, సూర్యరశ్మినిగాని జూడకుము.

(15) వెలుతురు ధారాశముగా ప్రసరిం చుచున్నట్లునుండుట వలనను, కండ్లకు వేడిమితుగులుటచేతను, పాదములకు చల్లదన మె క్కువగ సోకుటవలనను, శిరస్సునందు రక్తము ఎక్కువగా కూ

అధిక (గంజాంజిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

రథోగారు అభ్యర్థిత్యమును వదలుకొనుట

కాంగ్రెసుపక్షమున మదరాసు కాన్సిల్ అభ్యర్థులగు శ్రీమాన్ శశిభూషణ రథో మహాశయుగారు కాంగ్రెసుపక్ష మును మరింత బలపఱచుటకు, శ్రీయుత విశ్వనాథదాసు మహా శయుగారి విషయమై వారిఅభ్యర్థిత్యమును వదలుకొనుట రాజో పు కాంగ్రెసుపక్ష విజయమునకు గొప్ప కుభసూచకముగ ప్రజ లు భావించుచున్నారు. శ్రీమాన్ విశ్వనాథదాసుగారు స్వతంత్ర పక్షమును విడిచి కాంగ్రెసు స్వరాజ్యవాదిగ నిలుచునని యున్నారు.

జస్తిసుఅభ్యర్థి వదలుకొనుట

జస్తిసుఅభ్యర్థి శ్రీమాన్ మధుసూదన పాణిగ్రాహి గారు కాన్సిల్ అభ్యర్థిత్యమును వదలుకొనిరి. కాన కాంగ్రెసు పక్షమున ముగ్గురు అభ్యర్థులును (మ. వరదాకామేశ్వరరావు నాయుడుగారు) శ్రీమాన్ విశ్వనాథదాసుగారు, ఉన్నన రామలింగంపంతులుగారు జస్తిసుపార్టీ వారి తరపున యిద్దఱును మిి పరకురామపాత్రోగారు, శ్రీమాన్ రఘునాథపాథి గారు) యీజిల్లానుండి పోటీపెట్టుచున్నారు. మొత్తము ముగ్గురు అభ్యర్థులే కావలెనుగాన ఒకస్వరాజ్యవాది విజయము నిశ్చయమే.

అసంట్టి: జస్తిసుఅభ్యర్థిమానుకొనుట

జస్తిసుపార్టీతరపున అసంట్టి అభ్యర్థిగ నిలుచునియున్న మిి కోకా అప్పారావునాయుడుగారు వారి అభ్యర్థిత్యమును వద లుకొనిరి. కాంగ్రెసువాదియగు మిి వరహగిరి వెంకటజోగయ్య పంతులుగారికిని విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులగు శ్రీమాన్ విక్రమ దేవవర్మగారికిని తీవ్రమగు పోటీయుండవచ్చును.

తాలూకా కాంగ్రెసుప్రచారము

వెదభిమిడి, పుబ్బకొండ, పురుషోత్తరం తాలూ కాలలో కాంగ్రెసుప్రచారకులు మోటారుబస్సులపై విరివిగ తిరుగుచు ఓటర్లసభల గావించి తీవ్రప్రచారము గావించు చున్నారు.

నత్రేంద్రియము

(ఒక విలేఖరి)

కాలమానము

ఇచ్చట నర్సములు అప్పుడప్పుడు బాగానే కురియుచు న్నువి. జొన్న మొదలగు సస్యములు చక్కగ ఫలించుటచేరయి తులు సంతృప్తులై యున్నారు.

లోకల్ ఫండు ఆయుర్వేదబోధశాల

ఇయ్యది స్థాపింపబడి దాదాపు ఒక నెత్తరమైనది. ఈ బోధశాల జనోపయోగముగా నున్నదగుటకు సందియము లేదు. ఇందులకు సకల డిస్పెంసరీ వైద్యులగు శ్రీయుత కుళ్లూరి కోటిశ్వర రావుగారు రెంతయు ఆభినందనీయులు.

యూనియన్ దుస్థితి

మామూరికి యూనియన్ బోర్డువుండియు యీ పట్టణ వాస్తవ్యులకు ఏలాటి ఉపయోగము కనుపించుట లేదు. రోడ్డు చాల దుస్థితిలో నున్నది. లాండ్లల అన్ని పేలలకు ఉండదగి నన్ని లేవు.

నాటక ప్రదర్శనము

ఈ యూరనున్న శ్రీ హిందూనాటక సమాజమువారు ది. 9-10-26 రాత్రి వాండోబిజయ నును నాటకమును బ్రద ర్శించి ప్రేక్షకుల ప్రశంసకు బాతులైరి.

దుటవలనను, మలినపదార్థములను, నిష్పత్తువను, అనారోగ్యము ను, కలగజేయు పదార్థములు తినుటవలనను తీవ్రమైన నేత్రవ్యా ధులు సంభవించును.

(16) బూటకపుద్రుల ముచ్చి పిచ్చి పిచ్చి కండ్లమందు లు, నేత్రాంజనములు, పనికిమాలిన తలనూనెలు ఎన్నటికి నుపయోగింపకుము.

(17) నీ దృష్టిలో దోషమేదైన నున్నటుల సందేహ ముకలిగిన శత్రుణమే నేత్రవైద్యుల కడకేగి సలహాసాంది తగిన చికిత్స గడంపము. ఆలసిందిన ప్రమాదముడవును.

సింగంపల్లి వేంకటాద్రి.

వేదము.

౧౩ ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.

ఇట్టి గ్రంథములలో ఇదియే మొదటిది.

ఆర్య సామ్రాజ్య వైభవము, విదేశ సంబంధము, ఆర్య విజ్ఞానవైభవము, ఉపసంహారము, అను ప్రకరణములు చదువు నప్పుడు దేహము పులకరించును. “సామ్రాజ్యయాఖండమునుండి ఆర్య లిండియాకువచ్చి పూర్వజాతులనోడించి ఇండియాను విలిచిపోయిరి” అని పాతకాలము ఉద్భవాంతో నేర్చుచు స్వ దేశప్రీతిని, స్వదేశభక్తిని సమూలముగ నశింపజేయుచున్న దు సిద్ధాంతమును ఖండించి వేదకాస్త్రాక్షుడగు బాహరణములతోను. మాన్యులగు, టైలరు, బిల్లియము, కర్జును టూమశ్చెక్కు ము న్నుగు దాదాపు ౫౦ పాశ్చాత్య విద్వాంసుల ప్రమాణవచనముల తోను, భూగర్భకాస్త్రసిద్ధాంతముతోను ఈభరతఖండమునందే స్పష్టాదియం దాద్యులు జనించి వృద్ధిచెంది అన్ని దేశములందు తమ నాగరకతను వ్యాపింపజేసిరి యను విషయము ఇచ్చి నిర్ణ యింపబడినది.

వెల 2-0-0, కలికాత్రెండు 2-8-0.

సంస్కృతాంధ్రగ్రంథముల కేటాగు వలయువారికి సంపబడును. ఎడిటరు, స్వధర్మప్రకాశిని, కిలుపాకుపోసు, మద్రాసు

స్వయంశిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు

న. స్వామినాథశాస్త్రి కృతము

తెలుగు లిపిలో తెలుగర్థముతో నున్న బాలకాదంబరి 0-6-0 నీతికథా సప్తతి 0-12-0; శబ్దరూపాంశి 0-5-0; లింగానుశాసనము 0-4-0; భాతురూపపండిక 1-4-0.

IN DEVANAGARI SCRIPT AND ENGLISH
Outlines of Sanskrit Grammar 1 8 0
Outlines of Sanskrit Compound 0 4 0

వలయువారు:—N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నర

సింహం, ట్రయినింగు స్కూలు, అమలాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

[81-12-26 లోగా కొనువారికి 1 రూ. కి 2 అణాలు కమిషన్ ఇవ్వబడును.]

వల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సం॥కు 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా సామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధ్యాత్మికాది భావప్రచారమే దీని యాశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజ్ఞి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము—బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

చిరునామా:—సంపాదకుడు,

మదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి బి. యే., రాజమండ్రి

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

కీ॥ శే॥ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు

ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ మిప్పుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చొత్తింపబడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పఠనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల త్రవపులు కలవు. ధర్మ కాగితపుట్రెండు రు1-4-0, అట్టలైండు 1-8-0, క్యాలికోట్రెండు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లాశో సారి కొనువారికి కమిషన్ ఇవ్వబడును.

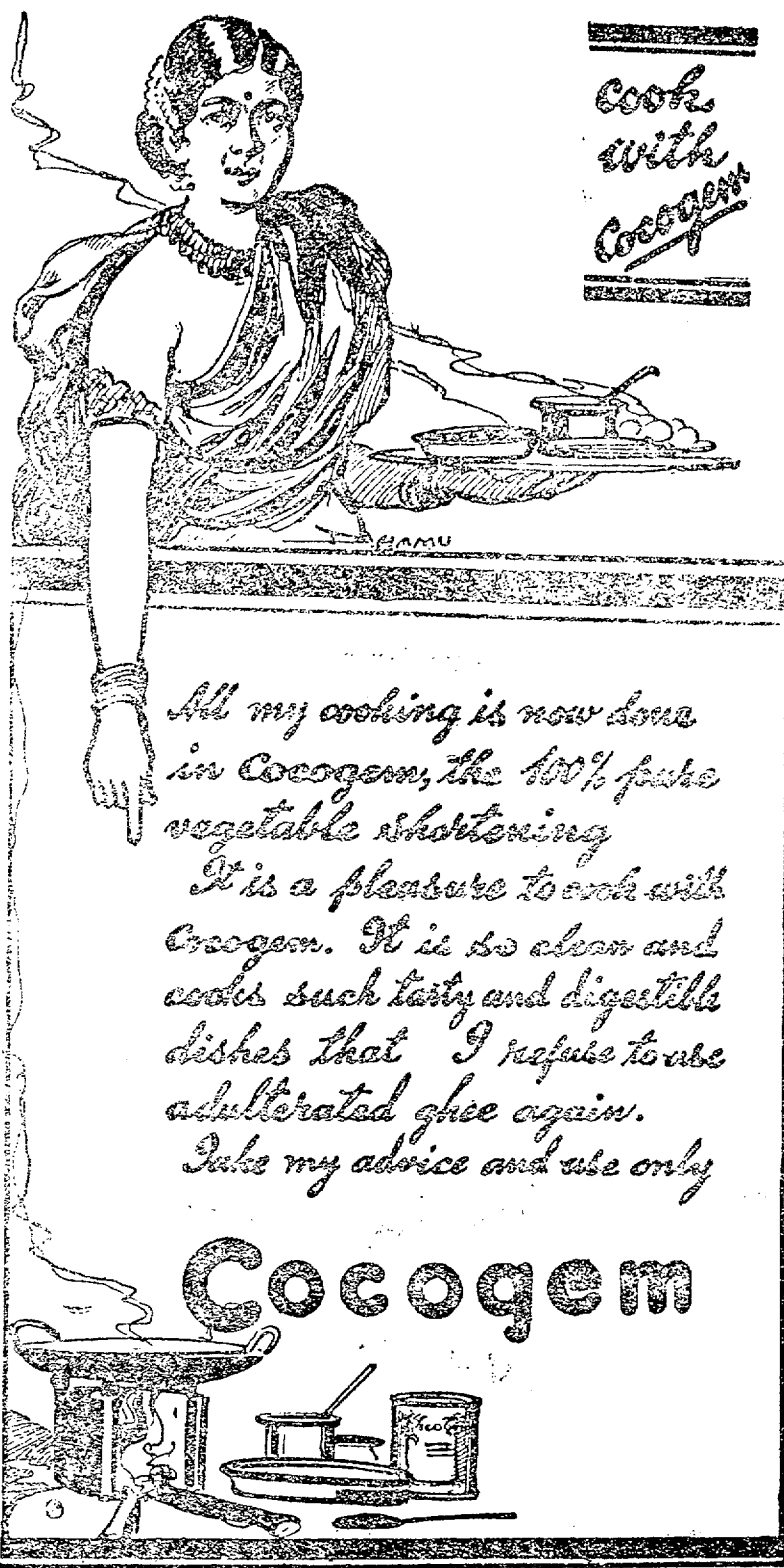
కానూరు, వీరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. టీ. మేనేజరు, లక్ష్మణరావుగ్రంథమాల, గభర్నరుపేట-బెజవాడ

కృష్ణాజిల్లాలో ఓట్ల ప్రచారము

అడుసుమల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారి వింత ప్రసంగము కడచిన అమావాస్యనాడు బందరు వైశ్య సమాజమందిరమునందు ప్రత్యేక ప్రముఖులు సమాజోద్యోగుల యెన్నికలకై సమావేశమైరి. కాసనసభాభ్యర్థులగు అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు గారును వారిమిత్రులగు వడ్డమన్నాటి కుళాబ్ రామయ్య, పెనుమర్తి లక్ష్మీపతి కామ్రోగిగారును మరియొక అభ్యర్థియగు అడుసుమల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు వారి మిత్రులగు కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్యగారును అచటకు విచ్చియుండిరి. వైశ్యసమాజముయొక్క ఎన్నికలు రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు ముగిసెను. అప్పుడు అభ్యర్థులగు కొన్నిమాటలను చెప్పవలసినదని సమాజ కార్యదర్శి కోరెను. ప్రథమమున కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు పదునెదునిమిషములు క్లుప్తముగా యేవరిస్థితులలో కాసనసభలలో ప్రవేశించుటకు కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించినది, జస్టిసు పక్షమునకును కాంగ్రెసుపక్షమునకును యెటుల పోరాటము జరుగుచున్నదియు చెప్పి కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల యిరువురికిని చెరియొక ఓటును యిచ్చుని కోరిరి. సామ్రాజ్య కాసనసభకు ప్రకాశం పంతులుగారికి ఓటునిచ్చుని కోరిరి.

అంతట అడుసుమల్లి గోపాల కృష్ణయ్యగారు నిలబడి సభ్యులు కూర్చొనుననను కూర్చొనక విసువుచెందినను లక్ష్మీకెట్టక రాత్రి పదిగంటలవరకు తిండితిప్పలు లేకుండ కూర్చుండబెట్టి చెప్పిన సంగతులనె చెప్పుచు మరల మరల యెందుకు చెప్పెదరని సభ్యు లడిగిన “నేను చదువుకొనినవాడనా సరిగా ఉపన్యాస మిచ్చుటకు? ఇప్పుడు నా యుపన్యాసము వినుటకు ఓపిక లేనివారు నాకు ఓట్లు పెట్టు ఇచ్చెదరు? నా యుపన్యాసమును వినితీరవలె. నేను తిరిగి మూడు సంవత్సరములవరకు మీయెదుటకు రావలసిన పనేముండును? అని చెప్పుచు తన విచిత్రోపన్యాసమును గావించెను. అందరి ముఖ్యాంశము లివి.

“నేను జస్టిస్ పక్షమువాడను. జస్టిస్ పక్షము సర్వోత్కృష్టమైన పక్షము. స్వరాజ్యము పొందుటకు మన మిప్పుడు తగియుండలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ధర్మముగ పరిపాలించుచున్నది. వీరు మనను విడిచిపెట్టినయెడల మరేదేశస్థులైనను వచ్చి మనను మ్రింగివేసెదరు. కనుక మనకిప్పుడు స్వరాజ్యము వద్దు. క్రమక్రమముగ స్వరాజ్యమును పొందవలెనుగాని లేనిచో మనము వ్యవహారముల చెసికొనవలయు. బ్రాహ్మణ నిరంకుశముతో ముందు పోరాడవలసియున్నది. కూడ్రులు చదువుకొనినచో నాలుక కోయవలసినదనియు వేదము విన్నచో చెవులలో సీసము పోయవలసినదనియు మనుస్మృతిలో వ్రాయబడినదని కొందరు పెద్దలు చెప్పగ విన్నాను. నేను ఇంగ్లీషు అసలే చదువుకొనలేదు. నాకు తెలుగుకూడ బాగారాదు. నేను చిన్నప్పుడు వరదేవరెడ్డి వ్రాయలేదు. నాకు భూమినున్న అనుభవము గలదు. నేను కొంత జమీనికొన్నమాట నిజము. నేను పెద్దరైతునుకూడాను. నేను జమీందారునని రైతులుంటున్నారు. నాపని త్రిశంకుస్థైర్యమువలె నున్నది. నేనెద్దరికిని పనికిరాకుండానమ్మును. ఇటులచేయుట చాలాయన్యాయము. నన్ను జమీందారునని, నాకు రైతులు ఓట్టివ్వవద్దని ప్రచారముచేయుచున్న కాశేశ్వరరావు గారికి ముక్త్యాల, జయంతిపురం జమీందార్లు సహాయము చేయుచున్నారు. నేను కమ్యునిస్టులనును చెందినప్పటికిని నందిగామ తాలూకాలోని కమ్యురైతులు నాకు ఓట్టినివ్వను పొమ్మని చెప్పుచున్నారు. ఇది జమీందార్ల నిరంకుశత్వమునకు నిదర్శనమైయున్నది. నాకు జమీలో అడవులున్న మాట వాస్తవము. ఆ అడవులలో నేను రైతుల పశువులను ఎందుకు మేపుకొన నివ్వవలెను? అది నా స్వంతహక్కు! అందునుగురించి నన్ను కరపత్రముద్వారా ఆక్షేపించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి కేమి హక్కు!! గవర్నమెంటువారు మాత్రము ఎందుకు పుల్లరి పుచ్చుకొనకుండ అడవులలో పశువులను మేపుకొన నివ్వవలెను? జస్టిస్ పక్షమువారు ప్లాంపుడ్యూటీ, ఆబ్జర్వేషన్లు ఎక్కువగుటకు ఒప్పుకున్నారని కరపత్రములో వ్రాసినారు. గవర్నమెంటులో తొర్రబడ్డప్పుడు దానిని పూడ్చుకొనుటకు పన్నులు ఎక్కువచేయక పోలే యెట్లాజరుగుతుంది! గవర్నమెంటు జరుగవలెనా? నద్దా? తొర్ర యెందుకుపడ్డవని కొందరు ప్రశ్నించిరి. తెల్ల ఉద్యోగుల జీతము తెక్కువచేయుటకును దానితోపాటు నల్ల ఉద్యోగుల జీతములుకూడ పెక్కువచేయుటకును తొర్రపడ్డవని గోపాలకృష్ణయ్యగారు స్పష్టికరించిచెప్పిరి. ఆబ్జర్వేషన్లు జస్టిస్ పక్షమువారు ఎక్కువచేయించినమాట వాస్తవము. (తా



Cook with Cocogem

All my cooking is now done in Cocogem, the 100% pure vegetable shortening. It is a pleasure to cook with Cocogem. It is so clean and cooks such tasty and digestible dishes that I refuse to use adulterated ghee again. Take my advice and use only Cocogem

గుడు మనదేశములో నెప్పుడునున్నది. పూర్వకాలమున ఋష్యులు లు కూడ త్రాగినారు. ఆ బాగ్గరీ తీసివేసినచో అందరు దొంగతనముగ త్రాగెదరు. ఆబ్జర్వేషన్లుండవలసినదే. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము రాకముందు మనదేశములో విద్యయేలేదు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు రిస్కెర్లనులవారికి విద్యను చెప్పించుచున్నారు. విద్యా పన్ను వేసికొనుట మంచి పని. కాశేశ్వరరావుగారేమో త్యాగము చేసికొనినామని చెప్పుకొనుచున్నారు. పన్ను లిక్కడదొరికి చెప్పితే యిటువంటివారినందరిని జైల్లోనికి ప్రభుత్వమువారికి తే తప్పేనున్నది. పన్ను లిక్కడపోయిన మునిపాల్చి యెట్లు పాగుననుకొన్నారు. జైల్లో మంచి భోజనము కావలెనని కోరుట గొంతెక్కుకోరిక. సజ్జ అంబరీ పెట్టుకుండ వరియన్నము పెట్టినందులకు సంతోషింపవలసియున్నది. పూర్వకాలములో నేరముచేస్తే చెయ్యకాలాలో విరగగొట్టేవారు. ఇప్పుడు చల్లని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారుచేయుచుండ జైలుకంపి వరియన్నము పెట్టినందులకు సంతోషింపవలసియుండును. జస్టిస్ పార్టీ వారు దేశద్రోహము చేసినవారిని వ్రాయుట చాల అక్రమము. స్వరాజ్యపార్టీ వారే దేశమును, పాడుచేయుచున్నారు. మెజారిటీ యున్న పార్టీ వలన నే పనులు జరుగును. స్వరాజ్య పార్టీ వలన కాసనసభలో నే పని జరుగదు. జస్టిస్ పార్టీ వారు దేవాలయములను సంరక్షించుటకై దేవదాయ ధర్మాదాయబిల్లును ప్యాసుచేసినారు నేను చదువుకొనకపోయినను రైతును గనుక నాకు ఓట్టివ్వవలసినది. నాకు పెద్ద ఆస్తియుండుటవలన జవాబుదారీగలమునీ, ఆస్తి లేనివాళ్లు గవర్నమెంటువారిమీద ఎదురు తిరుగుతారు. నాన్ కో-ఆపరేషన్ కౌన్సిల్ ఏమిలాభము కలుగ నేరదు. గవర్నమెంటుకు తోడ్పాటై వారిచ్చినవి పుచ్చుకొని యికా ఎక్కువ అడుగజరిగినదేగాని వారి నెదిరించుటవలన సాధించేవను లేమిన్నీయుండవు. చదువుకొనుటవల్ల కొంత మేలున్నప్పటికి ఒక్కొక్కప్పుడు కీడుకూడ కలుగవచ్చును. కనుక చదువుకొన్నవారి యందు వ్యామోహము పడక నాబోటి పెద్ద అస్తులుగల జవా

బుదారిగల మనుష్యులనే కాసనసభల కంపుట ముంచిసి. నేనింగ్లీషు చదువుకొనలేదని కరపత్రమునందు వ్రాసినారు. నేను తెలుగు మాత్రము చదువుకొన్నావా? చదువుకోకపోతే కాసనసభకు పోవుటకు పనికిరానా? అసభలో నేనెందుకు పాల్గొనకూడదు? రీసెటిల్ మెంటులో పన్నెక్కువచేస్తే నాకుకూడ చాల వడ్డమే గనుక పన్నెక్కువ చేయకూడననీ నేనుచు చేతులెత్తుతాను.”

ఈవిధముగా గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఉపన్యాసము పూర్తి అయినది. “వారి అల్లుడు గవర్నమెంటులో పెద్దఉద్యోగములో వున్నాడట. ఈయన గవర్నమెంటు మనిషి. గాంధీగారి ఉచ్యమానికి వ్యతిరేకం. కాంగ్రెసు అంటే పనికిరారు. ఈచదువురాని ఆయనకు కాసనసభలో బరిగేవ్వవలసిన అర్హతగావుంటుంది. అక్కడ ఇంగ్లీషులో వ్యవహారం జరుగుతుంటే యాయన యేమీ తెలియకుండా నోరుతెరుచుకొని కూర్చుండవలసినదే. ఇటువంటివారిని పంపిన ఏమిలాభము?” అని అక్కడ చేరినవారంతా గుసగుసలాడుకుంటూ యిండ్లకు లేచిపోయినారు. (విలేఖరి)

కావలెను

యెజంట్లు, వర్తకులు

మిషనుకుట్టుకు, చేతికుట్టుకు, లేన్ పనులకు, యుపయోగించు అనేకరకముల ప్రత్యేకమైన దారపుబంతులను, చుట్ట ను పిల్లను, కట్టలను, దారపుబంతులు చుట్టు యంత్రములను, సరసమైన ధరకు అమ్ము యేజంట్లును మంచితమిషను యివ్వబడును. ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్స్, కాకినాడ.

కలకత్తాలో దుర్గాపూజ

శాంతముగ జరుగుటకు నాయకుల ప్రయత్నములు

ప్రభుత్వమువారి యేర్పాటులు

కలకత్తా, అక్టో 12:—అధికారులు ఈ భయభయముల నాయకులను కలసి పని చేయుట వలన కలకత్తా యందున్న మత విభేద పరిస్థితులు కొంతమేరకు తగ్గినవి. రానున్న పూజాసంవత్సరమున అల్లగులు జరుగునని యిట్ట ను ప్రభువు ఆసక్తియునునకు పట్టణములోనే యుండ నీర్పా నించిరి. ఈ సారి శాంతి పాట నకు పోలేను కమిషనరు చేయు ప్రయత్నములను ప్రభువుగారు స్వయముగజూచెదరనియు, పోలీసుకమిషనరుతో సెన్సైజను ఈ విషయమై ఆలోచించుచుండెనయు, ఉభయభాతులను సంఘర్షణను గలుగఁగలదే అనవరముగ జేయనిల సినవనుల నాలోచించుచుండెనయు దెలియుచున్నది. ప్రభువు గారు పీయూష కాంతి ఫోన్, జతీంద్రనాథ బాసు, సర్ ఓం కారమల్ బాతియాగారలను ఇంటర్వ్యూయిచ్చి వారిలో ప్రస్తుత పరిస్థితుల చర్చించి ఆశయమున జేయవలసిన ప్రయత్నములగుర్తి ఆలోచించిరి. వారు గావించిన సూచనలను కొట్టకు ప్రభువుగారు ఓపికతో వర్తిరి. పోలీసుకమిషనరుజేసిన యేర్పాట్లు చాలకృత్రిమముగ నున్నటుల వారితో మాట్లాడినవారను కొనుచున్నారట. స్వాతంత్ర్యసమయమున ఊరేగింపులు జరుగునపుడు గుండ్లుగుండ్లు కొట్టామందుటను తీసుకును రుకొనుచున్నారట.

నాయకుల ప్రకటనము

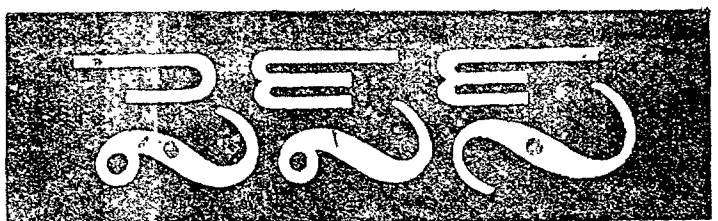
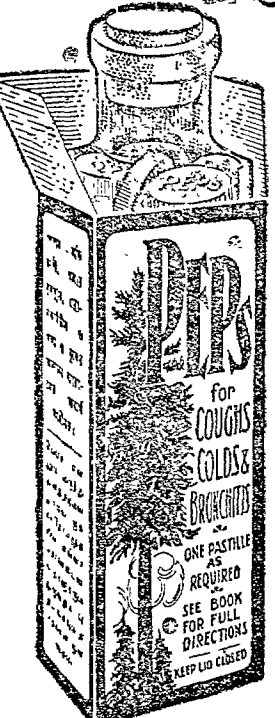
నవాబు షరీఫ్ ఆలీ మర్హూమ్ (మూర్షి డాబాదు) సర్ పి. టాగూరు, సర్ అబ్దుల్ రహీం, రాజా యుషి కేశలా, రాజాగో పీంద్ర కృష్ణ బేస్, సర్ కైలాసచంద్రబోసు, మాలానా అబ్దుల్ రహ్మాన్, పీయూష కాంతి ఫోన్, జతీంద్రనాథబోసు మాట్లాడు అబ్దుల్ కరీం, నేట్ అబ్దుల్ రహీం, ఉస్మాన్ గారలు కలిసి సం తకములు చేసి యీక్రందివిధముగ విజ్ఞప్తిజేసిరి:—కలకత్తా యందు సదాలోచన పరులగు పౌరులందరును ఆ న్యోగ్య మతి సహనము గల్గి సద్భావముతో నుండినవని కోరవని మేము క్రింద సంతకము జేసినవారము సమ్మతమున దుర్గాపూజ సమయమున ఉభయమతస్థులను సంఘర్షణముజరుగకండే తగిన యేర్పాటుజేయటం కిష్టపడవనము గల్గినది. కాబట్టి ఉభయమతస్థులను ఒకరికొకరికి ఆగ్రహ కారణములగు పనులజేయవలదని కోరవము. పూజాసమయమున పట్టణమునందు శాంతి సమహృదటకు అన్ని తెగలవారును ముఖ్యముగ నీ ఉభయమతస్థులను సాయముజేయ గోరవము. ఈ సమయమున కలకత్తా మంచి ఆదర్శమును చాపునెడల మిగిలిన దేశాలందఱు నానిధముగ పరిజేయగలరు ఆ. ప్రె

పోలీసు కాన్స్టేబులుల హత్య

హౌరాబాదు, (సంఘ) అక్టో 13:—పోలీసు హౌరా కాన్స్టేబులు, ఒక కాన్స్టేబులను మరీ నల్లరను అప్పరు నిండు లాగ్గానా జిల్లా ఉబాల్తో తాలూకాలో హత్యజేసిన టుల వార్త తెలియుచున్నది. ఒక మరాఠ్ సుదీక్షు శ్రీ ఉబాల్తో పోలీసు స్టేషనులో తనను నల్లరతో చెరిచిరిని రిపోర్ట్ చేయ గా పోలీసువారు మద్దయిలను అరెస్టుజేయబోయిరి. ముగ్గురు చిక్కిరి నాల్గవవాడు పారిపోయెను. అధికారి యీనాల్గవ మద్దయి పోలీసుజారియొడికి కుపాకితోను కత్తికోను వచ్చి హౌరా కాన్స్టేబులును, కాన్స్టేబులను అక్కడనే చంపెను. అలాగే మరెవ్వరిని గూడ చంపెను. ముగ్గురు రాత్రి మరీ ముగ్గురు చంపినటుల చెప్పెను. ఆమద్దయి యింకను చిక్కలేదు. పోలీసు సూపరింటెండెంటు పోలీసుదళముతో నీఫోరము జరిగినచోటికి బోయెను. ఆమద్దయి సంత ఘోరము జేసిన వానిని పట్టుకొనుటకు సర్వప్రయత్నములు జేయబడుచున్నవి (ఆ. ప్రె.)

1 అభి క భ స్త ము చెల తు 1-3 రు 5-0-0.

శ్రీ ముక్త్యై సంఘానమున 800 పుటలులు వేయబడి నది, బహుముక్తము. వేది, దర్శ, త్రియ, విట్టవబోగొట్టును. కథమున తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందతో పంప బడును. అంతులు వాడి మెచ్చినారు. శేలూగు ఉచితము. 2125 అర్చనాయనశాల ముక్త్యై కృష్ణా,



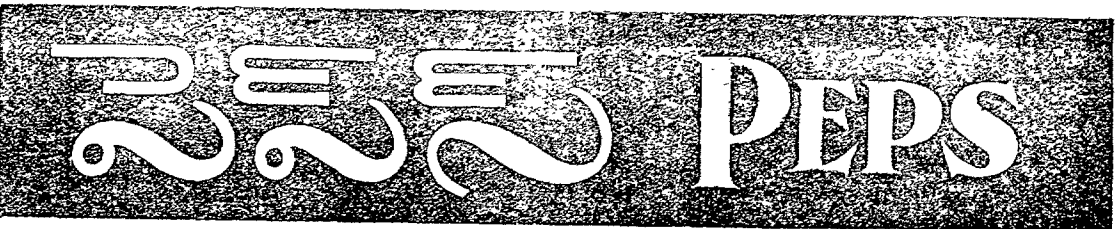
దగ్గు, జలుబు, గొంతునొప్పి, రొమ్మువడికము మొదలగు వ్యాధులను పెప్సెన్ బిల్లులు అత్యద్భుతముగా నివారించును.

హఠాత్తుగా గలుగు జలుబు, రాత్రులందు చలితగులుట, గొంతునొప్పి చెడుదగ్గు, మొదలగు వ్యాధులను అత్యద్భుతముగా కుదుర్చు అద్వితీయమైన ఔషధము పెప్సెన్ బిల్లులను తీసుకొన్న వారును అవి సున్నితమైనటువంటి శ్వాసకోశములకును, గంఠమునకును ఉపశమనము గలుగజేయుచు జలుబును అంకురము లేకుండ పారవ్రోలును. ఇవి సుకుమారమైన శ్వాసకోశములను మంచి ఆరోగ్య నీలియం దుంచుటయే గాక ఈ శీతకాలమునందు, రొమ్ముకును, ఊపిరితిత్తులకును సాఫల్యముగకుండ కాపాడును.

ఈ పెప్సెన్ బిల్లులతో కలిసి ఖాటగు ఆవిర్భూత నీలుచేయబడినవి. ఆవిరిగా మారెను పెప్సెన్ గాలిని వీల్చినయెడల శ్వాసకోశముల నన్నిటి కిది సుఖము గలిగించి వ్యాధులను నివారించును. రొమ్ముకును ఊపిరితిత్తులకును గలిగించు అద్భుత ప్రత్యక్షలాభము లివియే. పెప్సెన్ బిల్లులలో నల్లమందు లేక పోవుటచేత, యువకులకును, వృద్ధులకునుగూడ పనికివచ్చును.

చెల సీసా 1-3 రు 1-0-0

మందులను విక్రయించు వక్తకులందఱు శుద్ధము దొరకును.



ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్ర, ప్రకృతి శాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటమును, అరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము చెల రూ. 8-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను. కారవచ్చు— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, శంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. ఆంధ్ర కంపెనీ, 175, చెన్నైబాదు, మద్రాసు, డక్కన్.

తూర్పుకృష్ణా జిల్లా కార్మికుల సంఘము

నవంబరు ఎనిమిదవ తేదీన రాబోవు మదరాసు, ఢిల్లీ శాసనసభల ఎన్నికల సందర్భములో శ్రీమతు ఆంధ్రేశ్వరి టం గుటూరి ప్రకాశంపంతులు ఆయన భర్త కాశేశ్వరరావు పంతులు ఆయనకి వెంకటరమణయ్యపంతులు దుగ్గిరాల రాఘవం ద్రయ్యచౌదరి, తూర్పు కృష్ణా జిల్లా సహాయక కమిషనరుల సహాయంతో చివరికి వెంకటరమణయ్య, గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య, వేమలపల్లి వెంకటగోపాలరావు, బి. బాపి వెంకటేశ్వరయ్య చౌదరి, ఆత్మార్థి నాగేశ్వరరావు గార్లు దయచేసి కార్మికుల సంఘమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

కార్మికుల క్రమము

| | | |
|-------------------|---------------------|-----------------------------|
| 14-10-26 | పురిటిగడ్డ | సాయంత్రం 4 Xcll బహిరంగపథ |
| | నక్కలగడ్డ | |
| | చిట్టూరు | |
| | కొడాలి | 7 Xcll |
| 15-10-26 ఉదయం | ప్రకాశం | 7 Xcll |
| | పాపబినాశం | |
| | వెలువోలు | |
| | నిమ్మగడ్డ | |
| | నాగేశ్వరరావు పంతులు | |
| | రామకృష్ణపాఠం | |
| | కొత్తపాఠం | |
| 15-10-26 సాయంత్రం | జూపిచేరి | బహిరంగపథ 7 Xcll |
| 16-10-26 | అనవిగడ్డ | ఉదయం 7 Xcll |
| | బండలాయిచెరువు | |
| | జేకనూరు | |
| 16-10-26 | నాగార్జునగిరి | సాయంత్రం 6 Xcll |
| 17-10-26 | భావదేవరపల్లి | ఉదయం 7 Xcll |
| 17-10-26 | కోమరగూడ | సాయంత్రం 7 Xcll |
| 18-10-26 | విశ్వనాథపల్లి | ఉదయం 7 Xcll |

దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య
జిల్లా కార్మికుల సంఘము.

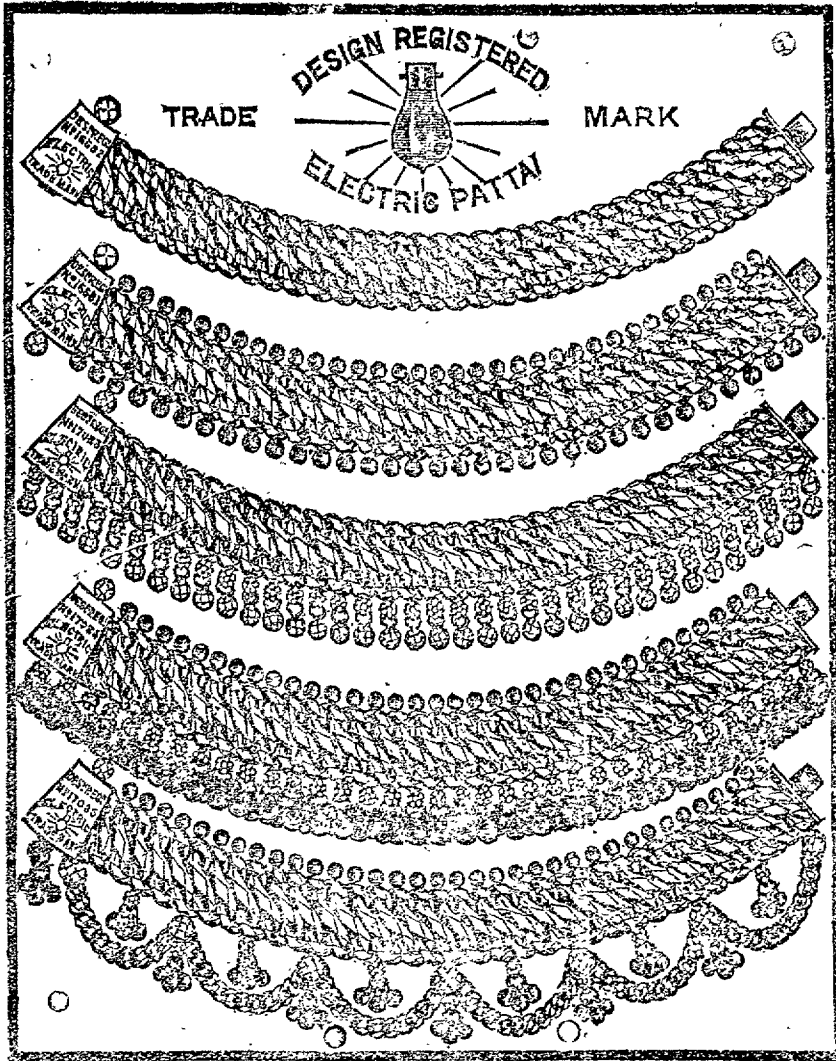
ధర్మపదము

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా నవాజి వేశ్వర ప్రసాదబహద్దరుగారు అనువాదములు అనంతరపురుషుల దగు బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశము లింపఁ గలవు. పాళీభాషలో ౨౭ సర్గములలో నున్న ౪౨౩ గాథ (శ్లోకము) లకు సరియైన, చక్కనియైన తెలుఁగు నవనరచనము. మూలగ్రంథముగూడ సమగ్రముగా నిందుఁగలదు. హిందీ, ఇంగ్లీషు, కర్ణాట, ప్రాకృత భాషలలోఁ గల పరిపక్వములను, వ్యాఖ్యలను బరిశీలించి అతిబాగ్రతతో నిది యనువదించఁబడినది. జైన శాస్త్రములను గుఱించి విపులచరిత్రముగల పీఠిక గొప్పది గలదు. శాస్త్రముల సర్వదాయ విషయములకు ముఖ్యమయిన టిప్పణి కలదు. బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశములెట్టివో, శాస్త్రముల మెట్టిదో యీగ్రంథము జదివినఁ దెలియగలదు. సుందరమైన బుద్ధనిచిత్ర మిందుఁ గలదు. మేలుకాగితము. అందమైన నిడు కార్మికులొకటైండు. వెల రు ౧-౪-౦.

విలాసము:— సరిస్వతీకార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట.

శ్రీ జీవయాత్ర

(గంధకర్తి) శ్రీమతి కవిలిక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యాన్. ఈ గ్రంథము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము కథ కాదంటినింటిని రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.
“గీతాశాస్త్రము వెనకక”
నీతా హంజగేయ చిత్రసంవాద
ఖ్యాతిగ్రంథం చిత్రణీ
భూతలయన తీవ్రమాత్ర బోలుకా బొగడక.
పయత్రాంతిర్గత పద్యముకాంతి. వెల రూ 0-8-0.
నలయువా రీత్రినీ విలాసమునకు ప్రాయశఃపలుకు.
పి. టి. జగన్నాథరావు
2/11 ఆలంగా త్తపిల్లపేటి, తిరువల్కే-జి-పద్రాసు.



“ఎలక్ట్రిక్”

పట్టుగొలుసులు
మొదటి రకము
వెండికి గార్మింగుంటి
జేతుంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రైడు మార్కు
రిజిస్టరు అయినది. 2568
ఆర్డరులపై ని గొలుసులు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాశ్మీరీలయు ఎంతతూనిక
వెండితో గొలుసు చేయవలసి
నదియు ప్రాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల చార్జి
చేయుదుము. జత 1-కి మూరీ:
వెదినైజ. చిన్నవైజ.
నెం. 1 రూ 6 రూ 4
నెం. 2 “ 7 “ 5
నెం. 3 “ 8 “ 6
నెం. 4 “ 8 “ 6
నెం. 5 “ 9 “ 7
సోల్ పజెంటు:- నారా
యణదాస్ పీట్టి,
191, చైనాబజారు, రోడ్,
మదరాసు.

యా ట్రేన్ 105
అమెలిక్ విరేచనములకు దీర్ఘకా మునుండి యున్నను
వాసిల్లిగారు నున్నను అద్వితీ. సుమైన నివారిణి
మాత్రము ఎసిమాలు
మూలములను, వెన్స్ నందు తయారై చేయబడినది.
ఒక ప్రమాదముచే గలగు వ్యాధులకు, ఉష్ణప్రదేశములందు గలగు వ్యాధులకు శిశుత్వము, హామెబద్ధ అం
దరు కెమిస్ట్రీలవద్దను విక్రయమునకు దొరకును.
BEHRING INSTITUTE MARBURG-L HN GERMANY
Madras Representative :- T. RAMACHANDRA RAO, 153, Broadway, Madras.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, తర్జుములకు పూచీ నిచ్చెదము.
మావద్ద పలురకముల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారుమొదలయినవి, మొలత్రాడులు,
టంజరు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదినవ విలాసములకు వ్రాయుము.
పొప్రేటరు: కాసుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందుబ్రదర్సు.
ది ఆంధ్రజ్యోతిరీ మాన్యుఫాక్చరీంగు కంపెనీ
హెడ్ క్వార్టర్సు: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

బ్రెస్టెల్లు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన సరసపరిల్లా
మానవశరీరమునందు గల మలినములన్నిటిని పూర్తిగా తీసివేసి
కుశ్రముచేయును. రక్తమును స్వచ్ఛముచేయును. మరియు తీవ్ర (కారిజ
ము), మాత్రవేదములు మొదలగు ఇతర అనారోగ్యములను హంచి ఆరో
గ్యస్థితిగా నుండును. ఆకలిని వృద్ధిచేసి, చురుకైన జీవక్రీడిని, ఆహార
మునిచ్చును గలిగియును. ఈద్రవ్యమును స్వభావముగానే
బ్రెస్టెల్లు నుడుగులకు. ఈనిదాంతము 1892 నెం. ౪౦ నుండియే ఆంగ్లకంప
నీబడినది. అన్నిచోట్లలోను విక్రయించుచును.
మరియు ఈ దిగున తెలుపబడిన వారీమొదలగు విక్రయమున
కు దొరుకు. 1. మెస్సర్స్ బి. కె. హెల్ & కో, 2. ఎం. ఆర్.
హెల్ & కో, 1 & 8 బాన్ ఫీల్డ్ రోడ్డు, కలకత్తా. 3. మెస్సర్స్
కెంట్ & కో, బొంబాయి. 4. మెస్సర్స్ బ్రదర్సు 32, మెగవోల్ రోడ్డు,
లండన్.

వనాపధి శబ్దార్థ నిఘంటువు
మానవజాతియొక్క చరిత్రను వివరించుచున్నది. కార్మికులొకటైండు వెల రు 2-8-0
“శబ్దార్థ నిఘంటువు”
ఇది విలువైనదిగాను, కుడిచేతి వ్యక్తియైన చేయు యానాని ఆదర్శముగాను గలవు.
రు 1-5-0. ఈ విలువైనది గొప్పములునుగలవు. కార్మికులొకటైండు వెల రు, 2-0-0
చిట్టపేట రు ౨, రాయవరము. గోదావరి.

అమృతాంజనము

వర్క-నిడవ్విలో నహా సీసా-1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి



Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమృతమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అమృతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే న్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర ర్పు. 1—4—0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర ర్పు. 1—8—0

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయును.

ఈ త్రరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY



పరస్పర ఇన్ వెస్టు మెంటు ఏర్పాటు ననుసరించి ఋణములు యిచ్చుటకు లాటరీ 31-1-1927 తేదీన జరుగను.

భీమావ్యాపారము, పరస్పర ఇన్ వెస్టు మెంటు బాండ్లు కన్ వాసుచేయుటకు ఏజంట్లు ప్రతిజాగాలోను కావలెను. సామర్థ్యముగలవారికి ధారాళమైనపద్ధతులు గలవు. పూర్తివివరములకు ఏజన్సీవరత్తులకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వి. రంగసామి ఎస్టేట్స్ లి. ఏ. బి. ఎల్.

సెక్రిటరీ, ఏషియాటిక్ లిల్లింగ్సు, బెంగళూరు.

మెసర్సు పి. కె. రావునన్ను

చీఫ్ ఏజంట్లు, చెన్నపురి రాజధాని

289, తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ త్రరములు ఆంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను. 980

గుణము! గ్యారంటీ!! మూలికావైద్యము!!!

నారాయణి

ఇది శుక్లవర్ణము, స్త్రీల తల్లెడునుమ, ఋతుశూల, శగన వాయలు హరించును. వారంరోజులకు సరిపడువ్యాకృతి 1-8-0 మానారసింహ లేవ్యాము ఆ వైద్యుడు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయగలడు. తు 10 డబ్బీ రు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము, రాజమండ్రి.

ఆయుర్వేదకలావిభూషణ

విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదౌషధములు 3114

చంద్రమాడపాకము:— జ్వరము, పొండు, మున్నగువాటివలన కలిగిన ఆశక్తిని పోగొట్టి మంచుబలమును ఇచ్చును. ధాతుసంబంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును సంతోషిని. శక్తివర్ధక ఔషధములలో లోకప్రసిద్ధి జేరినది. ఒకసేరు రి రూ మాత్రమే.

అన్నివిధములవ్యాధులకు ఔషధములు దొరకుమన్నవి.

అడన్:—మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాల

శృంగేరి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.

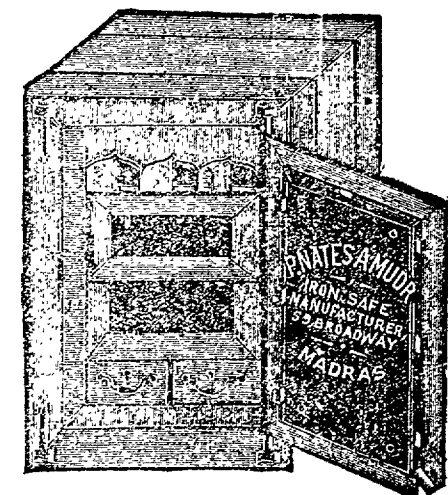
రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లవర్ణమును పోగొట్టి బలముచేయుటయందు ప్రసిద్ధి పొందినది. ఒకసారి వాడిచూచిన మీకే తెలియును.

డబ్బీ రు 2-4-0 లు.

(పట్టాభిరామ వైద్యశాల)

రాయవరము, తూర్పు గోదావరిజిల్లా



సిలండ్రు, సోఫ్టింగ్ల నట్టులు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయపిళ్లవీధి, పెద్దనాయక్ పేట్ మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అర్దురుయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును. ఈ త్రరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

నరసము దృఢమైనది నమ్మకమైనది

ఇప్పటిమా స్థరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆఫరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న శే శ మొ ద లి యా ర్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్రైటరు, 69, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.

జరన్ అందు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిను భాగములు, మొదలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులవారు. రైలు మిల్లుకు కావలసిన